

SPOJENÍ NEBE A ZEMĚ

1/2026

Průvodce studiem Bible

V tomto čtvrtletí otevíráme témata
sobotní školy s teologem
**OLDŘICHEM
SVOBODOU**

**POŘAD BIBLE PRO
DNEŠEK SLEDUJTE
VŽDY OD SOBOTNÍHO
POLEDNE NA
WWW.HOPETV.CZ**

Najdete nás také na:
fb.com/HopeTV

Web sobotní školy:
sobotniskola.casd.cz

YouTube

Spotify

SPOJENÍ NEBE A ZEMĚ

Kristus v listech Filipským a Koloským

1/2026

Průvodce studiem Bible

Přehled lekci

I. Úvod do Listů Filipským a Koloským

1. Pronásledování, ale ne opuštění (Ep 1,1–3; Ko 1,1.2)
Úvod do epístol psaných z vězení a seznámení s adresáty
2. Důvody k díkyvdání a modlitbě (Ep 1,1–18; Ko 1,1–12)
Pavlovy úvodní modlitby a díkyvdání za oba sbory

II. Studium Listu Filipským

3. Život a smrt (Ep 1,19–30)
Pavlův postoj k životu a smrti ve službě Kristu
4. Pokora jako základ jednoty (Ep 2,1–11)
Kristova pokora jako vzor pro jednotu církve
5. „Jako hvězdy, které osvěćují svět“ (Ep 2,12–30)
Křesťané jako světlo uprostřed zkaženého světa
6. Důvěra pouze v Krista (Ep 3,1–16)
Ospravedlnění z víry a nebezpečí spoléhání na vlastní skutky
7. Občanství v nebesích (Ep 3,17–4,23)
Praktický život nebeských občanů na zemi

III. Studium Listu Koloským

8. Kristus nade vším (Ko 1,13–19)
Kristovo jedinečné postavení jakožto Stvořitele a hlavy církve
9. Smíření a naděje (Ko 1,20–29)
Osobní rozměr smíření a naděje v Kristu
10. Buďte dokonalí v Kristu (Ko 2)
Ochrana před falešným učením skrze zakotvení v Kristu
11. Život s Kristem (Ko 3,1–17)
Praktické důsledky nového života v Kristu
12. Společný život (Ko 3,18–4,6)
Uplatnění principů smíření v rodině a na pracovišti
13. Věrně plňte Boží vůli (Ko 4,7–18)
Pozvání k věrné službě a naplňování Boží vůle

Spojení nebe a země: Kristus v listech Filipským a Koloským

Průvodce studiem Bible

1. čtvrtletí 2026

Autor: Clinton Wahlen

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

Foto: iStock

Grafická úprava a sazba

Vydala Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice

Vydání první, Praha 2025

ISBN 978-80-88026-66-2

ISSN 0409-3208

Úvod

Spojení nebe a země

Vzpomeň si na nejtěžší práci, jakou jsi kdy musel udělat. Co ti ji ztěžovalo? Byla to očekávání nebo málo času na práci? Byl to tvůj postoj? Nebo lidé, se kterými jsi musel spolupracovat? Nebo se ti jen zdálo, že je to nad tvé síly?

Zamysleme se nad cílem plánu spasení: *sjednotit nebe se zemí*. Zní to jako nemožný úkol?

Z lidského hlediska tomu tak určitě je. Těsně před svým nanebevstoupením však Ježíš apoštolům právě takový „nemožný“ úkol dal: *„Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“* (Mt 28,19.20).

S podobně „nereálným“ úkolem Ježíš poslal i Pavla k pohanům: *„abys otevřel jejich oči a oni se obrátili od tmy ke světlu, od moci satanovy k Bohu, a vírou ve mne dosáhli odpuštění hříchů a podílu mezi posvěcenými“* (Sk 26,18).

Někteří by se po takovém pověření mohli automaticky rovnou vzdát. Neměli bychom však přehlédnout ani zaslíbení, která Ježíš při obou příležitostech dal. Apoštolům řekl: *„A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“* (Mt 28,20). A Pavla Ježíš povzbudil: *„Ale zvedni se, povstaň. Neboť proto jsem se ti zjevil, abych tě učinil svým služebníkem a svědkem toho, co jsi spatřil a co ti ještě dám poznat“* (Sk 26,16).

Stručně řečeno, Ježíš dává z lidského pohledu nemožné úkoly, abychom se při jejich plnění spolehnali spíše na něho než na sebe. Nikdy nám nedává úkol, aniž by nám dal sílu jej i vykonat. „Když vůle člověka spolupracuje s Boží vůlí, stává se nepřemožitelnou. Všechno, co od nás Bůh požaduje, můžeme splnit v jeho síle. Všechny Boží příkazy zároveň obsahují sílu k jejich vykonání.“ (COL 333; PM 168)

Je úžasné, že v době, kdy Pavel psal Koloským, bylo evangelium „... kázáno všemu stvoření pod nebem...“ (Ko 1,23). Samozřejmě, ne všichni ho přijali. Ale pokud se pozorně podíváme na pověření, které dal apoštolům (Mt 28,18–20) a Pavlovi, Ježíš nikdy neslibil, že se všichni stanou učedníky nebo že se všichni obrátí. *„A toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec“* (Mt 24,14). Jak takové svědectví vypadá? Jak přesně máme uskutečňovat své povolání?

Toto čtvrtletí budeme studovat Pavlovy listy Filipským a Koloským. Oba dopisy jsou si v mnohém podobné. Především zjevují Krista, jediného, kdo je schopen spojit nebe se zemí. On je „žebřík“, který Jákob viděl sahat ze země do nebe (Gn 28,12; srov. J 1,51). Jako Syn člověka a zároveň Syn Boží nás vykupuje z hříchu a přimlouvá se za nás.

Při studiu těchto dopisů uvidíme oba aspekty Ježíše. Budeme uvažovat o některých velkolepých výročích o Kristově božství a o tom, jak se všeho vzdal, aby nás spasil. Uvidíme Pavla, jak se z vězení potýká s problémy v obou sborech. Jeden z nich sám založil (Filipy), druhý nikdy osobně nenavštívil (Kolosy). Vztahy a kontakty, které Pavel vybudoval v celé „světové církvi“ té doby, mu umožnily reagovat na vzniklé problémy dokonce i z římského vězení. Věděl, že se jeho čas krátí. Udělal tedy vše, co mohl, aby přiblížil církev k nebi a zároveň prohloubil vztahy uvnitř církve. Tím nám ukazuje, jak se i dnes může Boží církev sjednotit s nebem. Jen tak může naplnit pověření pro čas konce ze Zjevení 14, které známe jako „poselství tří andělů“.

Clinton Wahlen, PhD, je zástupcem ředitele Biblického výzkumného institutu při Generální konferenci. Jeho specializací je Nový zákon, hermeneutika a adventistické dějiny. Žil a pracoval v Německu, na Novém Zélandu, v Rusku, ve Spojeném království a na Filipínách.

Pronásledování, ale ne opuštění (Fp 1,1–3; Ko 1,1.2)

Texty na tento týden

Ef 3,1; 2K 4,7–12; Sk 9,16; Fm 1,15.16; Ko 4,9; Fp 1,1–3; Ko 1,1.2

Úvodní text

„Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se!“ (Fp 4,4)

Na základě falešných obvinění strávil adventistický kazatel téměř dva roky za mřížemi. Přestože byl zpočátku opravdu zoufalý, brzy si uvědomil, že vězení je místem, které mu Bůh dal jako misijní pole. Když se jeho spoluvězni dozvěděli, že je kazatelem, požádali ho, aby jim kázal. Dělal to a podařilo se mu mezi nimi rozdat i nějaké publikace. Několik z nich nakonec pokřtil a vysluhoval jim památku Večere Páně. Po propuštění řekl: „Občas bylo opravdu náročné sloužit ve vězení, ale prožíval jsem i velkou radost, když jsem viděl vyslyšené modlitby a změněné životy.“

Pavel psal Filipským a Koloským z vězení (viz Fp 1,7; Ko 4,3). Bylo to dokonce přímo ve Filipech, kde Pavla a Silase nespravedlivě obvinili, zbili a žalářník je „podle toho rozkazu zavřel do nejbezpečnější cely a pro jistotu jim dal nohy do klády. Kolem půlnoci se Pavel a Silas modlili a zpěvem oslavovali Boha; ostatní vězňové je poslouchali“ (Sk 16,24.25). Oni opravdu věděli, jak se „ustavičně radovat“.

Tento týden se podíváme na situaci, ve které se Pavel ocitl. V tom, co ho postihlo, viděl vyšší smysl. Uvažujme, v čem pro nás může být jeho zkušenost povzbuzením a poučením, když i do našeho života přijdou těžké zkoušky.

Osnova lekce

První lekce našeho studia bude jakýmsi úvodem, který představí nejen situaci, v níž Pavel své dopisy psal (uvěznění), ale také dva křesťanské sbory (ve Filipech a Kolosách), jimž byly tyto dopisy určeny. Pochopení těchto souvislostí nám totiž může pomoci lépe porozumět obsahu těchto dopisů, jimž se budeme dále věnovat.

I. Pavel – autor dopisů

- Ef 3,1; Fm 1,1: Pavel jako vězeň pro Krista (neděle)
- 2K 4,7–12: Uvěznění jako příležitost (pondělí)

II. Křesťané ve Filipech a Kolosách – adresáti dopisů

- Fp 16,6–12: Pavlův vztah k filipským křesťanům (úterý)
- Ko 4,7–9; Fm 1,10–12.15.16: Pavlův vztah ke koloským křesťanům (středa)
- Fp 1,1–3; Ko 1,1.2: Sborný ve Filipech a Kolosách (čtvrtek)

PAVEL, VĚZEŇ JEŽÍŠE KRISTA

„Proto jsem já, Pavel, vězněm Krista Ježíše pro vás pohany.“ (Ef 3,1)

„Pavel, vězeň Krista Ježíše, a bratr Timoteus Filemonovi, našemu milovanému spolupracovníku...“ (Fm 1,1)

Osobní studium

Listy Filipským a Koloským bývají řazeny mezi tzv. *dopisy z vězení*, protože je Pavel psal v době svého uvěznění (patří sem i dopisy Efezským a Filemonovi). Většina komentářů předpokládá, že byly napsány během Pavlova pobytu v Římě, tedy kolem let 60 až 62 (viz Sk 28,16).

Jak Pavel podle úvodních veršů (Ef 3,1 a Fm 1,1) charakterizuje své uvěznění? Co se z toho dozvídáme o Pavlovi a jeho víře?

Pavel obětoval svůj život službě Ježíši Kristu. Pokud tato služba znamenala strávit čas ve vězení, apoštol byl připraven. Pavel o sobě mluví jako o vyslanci evangelia v okovech (Ef 6,20). Apoštol podnikal misijní cesty, zakládal sbory a školil pracovníky pro Pána. Ve vězení si mohl klást otázku: „Proč jsem tady, když bych mohl udělat mnohem víc bez těchto pout?“ Pavel byl uvězněn i v době, kdy napsal 2. list Timoteovi, který je považován za pastorační epištolu. Během Pavlova pobytu ve vězení tedy vzniklo nejméně pět knih Nového zákona.

V žádném z dopisů z vězení Pavel přesně nezmiňuje, kde byl uvězněn. Někteří proto na základě různých indicií tvrdí, že šlo buď

o Efez, nebo Cesareu. Neexistuje však žádný biblický důkaz o tom, že by byl Pavel někdy uvězněn v Efezu. Cesarea se může zdát pravděpodobnější možností, ale Pavel zde v té době nebyl v nebezpečí, zatímco v době vzniku epištol Filipským Pavel cítil, že je ohrožen (viz Fp 1,20 a Fp 2,17).

Tento dopis nám poskytuje i další náznaky, kde se Pavel mohl v době svého uvěznění nacházet. Za prvé, setkáváme se zde s pojmem „vládní budova“ (*praitóron*). Může se vztahovat na oficiální sídlo guvernéra provincie, jako například budova v Jeruzalémě, kde Ježíše vyslyšchal Pilát (Mt 27,27; J 18,33), nebo i v Cesareji, kde byl Pavel v jednu chvíli uvězněn (Sk 23,35). Pavel však tento výraz nepoužívá výhradně k označení místa, ale především k označení skupiny lidí. Říká, že „po celém soudu i všude jinde“ se dozvěděli o tom, že je uvězněn pro evangelium (Fp 1,13). V Římě se to mohlo týkat až čtrnácti tisíc elitních vojáků, kteří mimo jiné chránili císaře a hlídali jeho vězně.

Za druhé, Pavel posílá pozdravy i od bratří z „císařského domu“ (Fp 4,22). To naznačuje, že Pavel byl vězněn v Římě a v kontaktu s těmi, kteří sloužili císařskému dvoru.

Aplikace

Jak se můžeme naučit plně využít okolností, ve kterých se nacházíme, i když se jedná o těžkou situaci? Proč to není vždy jednoduché?

PAVEL V POUTECH

⁷Tento poklad máme však v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že tato nesmírná moc je Boží a není z nás. ⁸Na všech stranách jsme tísňeni, ale nejsme zahrnutí do úzkých; jsme bezradní, ale nejsme v koncích; ⁹jme pronásledováni, ale nejsme opuštěni; jsme sráženi k zemi, ale nejsme poraženi. ¹⁰Stále nosíme na sobě znamení Ježíšovy smrti, aby i život Ježíšův byl na nás zjeven. ¹¹Vždyť my, pokud žijeme, jsme pro Ježíše stále vydáváni na smrt, aby byl na našem smrtelném těle zjeven i Ježíšův život. ¹²A tak na nás koná své dílo smrt, na vás však život. (2K 4,7–12)

Osobní studium

Během svého pobytu v Makedonii Pavel popisuje, že se několikrát ocitl ve vězení (2K 6,5; 7,5; 11,23). První zaznamenaný případ byl ve Filipech (Sk 16,16–24). Později byl krátce uvězněn v Jeruzalémě, než byl převezen do vězení v Cesareji.

Jinde Pavel vzpomíná, že byl „ve vězení [...] pro evangelium“ (Fm 1,10.13). Přestože se v Římě nacházel v domácím vězení, byl připoután k elitnímu římskému vojákovi. Ignác, křesťan ze začátku druhého století, který byl také takto vězněn, popsal, že tito vojáci jsou jako „divoká zvířata, která se chovají tím hůře, čím lépe se s nimi zachází“. (HOLMES, Michael W., ed., *The Apostolic Fathers*. Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2007, s. 231)

Co se z úvodního textu (2K 4,7–12) dozvídáme o tom, jak byl Pavel schopen snášet zkoušky, kterým čelil? Co bylo podle těchto veršů tím nejdůležitějším v jeho životě?

Bez ohledu na to, čím Pavel procházel, soustředil se vždy na pozitivní stránky

okolností. To mu dodalo odvahu vydržet potíže a problémy. Přestože na něj satan útočil ze všech sil, Pavel věděl, že není opuštěný.

O jakých duchovních zdrojích píše Pavel ve 2K 6,3–10? Jak mu pomohly čelit obtížím, ve kterých se ocitl?

Často můžeme být v pokušení ztratit odvahu při pohledu na naše slabosti, současné okolnosti nebo minulá selhání. Právě v takových chvílích si potřebujeme připomenout všechna úžasná opatření, která Bůh učinil, aby nám pomohl zvítězit v boji proti zlu. Jedním z nejdůležitějších je samotná Bible, „slovo pravdy“, protože se díky ní můžeme učit z chyb druhých a také se dozvědět, jak tito lidé uspěli. „Díky působení Ducha svatého se může projevat moc Vykupitelova díla. Duch očišťuje srdce. Prostřednictvím Ducha svatého má věřící podíl na božské přirozenosti. Kristus poslal svého Ducha jako božskou moc, která má překonávat všechny zděděné i vypěstované sklony ke zlému a která má církvi pomáhat dosáhnout dokonalosti jeho povahy.“ (DA 671; TV 429)

Aplikace

Jak se můžeme ve své službě vždy „prokazovat jako Boží služebníci“ (2K 6,4), bez ohledu na problémy a potíže, které prožíváme?

PAVEL VE FILIPECH

⁶Poněvadž jim Duch svatý zabránil zvěstovat Slovo v provincii Asii, procházeli Frygií a krajinou galatskou. ⁷Když přišli až k Mysii, pokoušeli se dostat do Bithynie, ale Duch Ježíšův jim to nedovolil. ⁸Prošli tedy Mysií a přišli k moři do Troady. ⁹Tam měl Pavel v noci vidění: Stanul před ním jakýsi Makedonec a velmi ho prosil: „Přeplav se do Makedonie a pomoz nám!“ ¹⁰Po tomto Pavlově vidění jsme se bez váhání chystali na cestu do Makedonie, protože jsme usoudili, že nás volá Bůh, abychom tam kázali evangelium. ¹¹Vypluli jsme tedy z Troady a plavili se přímo na ostrov Samothráké a druhého dne do makedonské Neapole. ¹²Odtud jsme šli do Filip, které jsou nejvýznamnějším městem té části Makedonie a římskou kolonií. V tomto městě jsme strávili několik dní. (Sk 16,6–12)

Osobní studium

Během Pavlovy druhé misijní cesty, krátce poté, co se k nim připojil Timoteus, jim Duch svatý zakázal pokračovat v cestě přes Malou Asii (Sk 16,6). Během nočního vidění Pavel viděl muže, který ho prosil: „Přeplav se do Makedonie a pomoz nám!“ (Sk 16,9). Okamžitě se tedy vydali do nejbližšího přístavu v Makedonii a z Troady přepluli Egejské moře do Neapole na evropském kontinentu. Ale místo toho, aby tam evangelizovali, vydali se Pavel, Silas, Timoteus a Lukáš, který se k nim přidal v Troadě, do Filip.

Pavel při své evangelizační činnosti vždy myslel strategicky. Filipy byly „nejvýznamnějším městem té části Makedonie“ (Sk 16,12). Ve skutečnosti to bylo jedno z nejváženějších měst Římské říše, kterému byl dokonce udělen statut *Ius Italicum*. Šlo o speciální postavení, které mohl udělit římský císař důležitým městům mimo tehdejší Itálii. Jeho obyvatelé měli stejná privilegia, jako kdyby se město nacházelo v Itálii, včetně osvobození od pozemkové daně a daně z hlavy, a každý, kdo se ve městě narodil, se automaticky stal římským občanem. Filipy byly také důležitou zastávkou na *Via Egnatia*, která byla hlavní pozemní cestou

spojující pobřeží Jaderského moře s městem Byzance (později Konstantinopol, dnes Istanbul). Díky tomu, že ve městě vznikla poměrně početná křesťanská komunita, mohli šířit evangelium i do dalších blízkých měst – Amfipolisu, Apollonie, Tesaloniky a Beroje (viz Sk 17,1.10).

Je zajímavé, že úředním jazykem ve Filipech byla v prvním století latina, o čemž svědčí převaha latinských nápisů. Ve Fp 4,15 Pavel dokonce obyvatele oslovuje latinsky znějícím jménem *Filippésioi* (Filipští), zřejmě jako uznání jejich zvláštního postavení. Řečtina byla nicméně jazykem obchodu a okolních měst a prostředkem, jakým se šířilo evangelium. Lukáš popisuje, jak se Pavel a jeho tým připojili k lidem při modlitbě u řeky, kde se obrátila Lydie a její domácnost (Sk 16,13–15). Jelikož byla „obchodnice s purpurem“, byla pravděpodobně jednou z hlavních finančních podporovatelek Pavlovy služby ve Filipech. Čas, který Pavel a Silas strávili ve vězení, vedl k obrácení celé další domácnosti – domácnosti žalárníka.

Duch svatý věděl, že Filipy budou ideální „základnou“ pro šíření evangelia po Evropě. Pronásledování je špatné, za určitých okolností ale může umožnit, aby evangelium zasáhlo ty, ke kterým by se jinak nedostalo.

Aplikace

Jak nám text Sk 9,15.16 pomáhá pochopit podstatu některých Pavlových zkoušek? Jak nám toto poznání může pomoci v našich vlastních zkouškách?

PAVEL A KOLOSY

⁷O tom, co je se mnou, vám všechno poví Tychikus, můj milovaný bratr a věrný pomocník, který se mnou slouží Pánu. ⁸Posílám ho k vám právě proto, abyste se dověděli, jak se nám vede, a aby povzbudil vaše srdce. ⁹Posílám s ním i Onezima, věrného a milovaného bratra, vašeho krajana. Oni vám povědí všechno, co se tu děje. (Ko 4,7–9)

¹⁰Prosím tě za svého syna, kterému jsem dal život ve vězení, Onezima, ¹¹který ti před časem způsobil škodu, ale nyní je tobě i mně k užítku. ¹²Posílám ti ho zpět, je mi drahý jako mé vlastní srdce. [...] ¹⁵Snad proto byl na čas od tebe odloučen, abys ho měl navěky – ¹⁶ne už jako otroka, nýbrž mnohem více než otroka: jako milovaného bratra. Když se jím stal mně, oč více jím bude tobě před lidmi i před Pánem. (Fm 1,10–12.15.16)

Osobní studium

Neexistuje žádný záznam o tom, že by apoštol Pavel někdy navštívil Kolosy. Skutečnost, že v Kolosách přesto vzniklo společenství věřících, naznačuje mnohé o účinnosti evangelizačního úsilí prvotní církve. Byl to Epafras, obyvatel Kolos (Ko 4,12), kdo přinesl evangelium do tohoto města (Ko 1,7). Ale jak se obrátil? S největší pravděpodobností to bylo v polovině padesátých let, kdy byl Pavel v nedalekém Efezu, kde kázal a „všichni obyvatelé provincie Asie mohli slyšet slovo Páně, židé i pohané“ (Sk 19,10; srov. Sk 20,31).

Kniha Zjevení svědčí o tom, jak široce se evangelium rozšířilo v této oblasti (Zj 1,4). Nejpravděpodobnějším vysvětlením tohoto úspěchu je práce těch, kteří se obrátili díky Pavlovi. Poprvé slyšeli poselství v Efezu, nejdůležitějším městě Malé Asie a významném přístavu. Epafras slyšel Pavlovo kázání a stal se jedním z jeho spolupracovníků. Evangelium pak přinesl do svého rodného města Kolos.

Toto město leží přibližně patnáct kilometrů jihovýchodně od Laodiceje. V porovnání s významnějšími městy v této oblasti toho

o Kolosách víme méně, protože tam stále probíhá archeologický průzkum. Víme však, že mělo významnou židovskou komunitu. Archeologové odhadují, že „až deset tisíc Židů žilo v této oblasti Frýgie“. (PATZIA, Arthur G., *New International Biblical Commentary: Ephesians, Colossians, Philemon*. sv. 10. Peabody, MA: Hendrickson Publishers Inc., 1990, s. 3) Mince ražené v Kolosách naznačují, že lidé tam, stejně jako v mnoha římských městech, uctívali různé bohy. Pohanské zvyky a silné kulturní vlivy samozřejmě představovaly pro tamější křesťany obrovskou výzvu, a to nejen při evangelizaci města, ale i při zachování věrnosti čisté víře evangelia. Dalším důležitým křesťanem v Kolosách byl Filemon, který se patrně obrátil ve stejné době jako Epafras.

Přečti si Fm 1,15.16 a také Ko 4,9. Jakým způsobem se Pavel snažil dovést Filemona k tomu, aby přijal Onezima?

Přestože římský zákon od Pavla vyžadoval, aby vrátil Onezima Filemonovi, Pavel apeluje na Filemonovo srdce a svědomí. Jako spoluvěřícího ho vybízí, aby s Onezimem nezacházel jako s otrokem, ale jako s bratrem (Fm 1,16).

Aplikace

Otroctví dnes odsuzujeme v každé formě. Jak rozumíš tomu, co Pavel píše Filemonovi? (Při posuzování těchto skutečností je vždy důležité přihlížet k dobovému kontextu. Je pozoruhodné, že v době otroctví v Americe Ellen G. Whiteová výslovně řekla adventistům, aby se vzepřeli zákonu, který nařizoval vrátit uprchlé otroky. Viz 1T 201.202.)

SBORY VE FILIPECH A V KOLOSÁCH

¹Pavel a Timoteus, otroci Krista Ježíše, všem svatým v Kristu Ježíši, kteří jsou ve Filipech, a také biskupům a diakonům: ²Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce a Pána Ježíše Krista. ³Děkuji svému Bohu při každé vzpomínce na vás. (Fp 1,1–3; ČSP)

¹Pavel, z Boží vůle apoštol Krista Ježíše, a bratr Timoteus ²svatým a věrným bratřím v Kristu v Kolosách: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. (Ko 1,1,2; ČSP)

Osobní studium

Jak Pavel podle úvodních veršů (Fp 1,1–3 a Ko 1,1,2) popisuje sbory ve Filipech a v Kolosách?

Pro Pavla je typické, že ve svých dopisech hovoří o věřících jako o „svatých“ (ČSP) nebo „věrných“ (ČEP). To znamená, že byli křtem odděleni jako zvláštní Boží lid, stejně jako byli Izraelci prostřednictvím obřizky (Ex 19,5,6; ČSP; srov. 1Pt 2,9,10) odděleni jako „svatý národ“. (To nemá nic společného s pozdější praxí katolické církve – svatořečením.)

Zajímavá je také paralela mezi pozdravy v těchto dvou listech. Pavel ve Filipech hovoří o „biskupech a diakonech“ (Fp 1,1; ČSP) a v Kolosách o „věrných bratřích v Kristu“ (Ko 1,2). Když Nový zákon hovoří o „věrných bratřích v Kristu“, jedná se o specifické označení určité služebnosti v církvi (viz Ef 6,21; Ko 4,7; 1Pt 5,12). Zdá se tedy, že Pavel oslovuje nejen členy církve, ale také vedoucí církve v těchto městech. Apoštol Pavel zmiňuje různé služebnosti (v našem kontextu také administrátory). (Viz 1Tm 3,1–12; Tt 1,5–9.) Tato skutečnost svědčí o existenci a důležitosti organizace sborů již v nejranějším období církve.

Pavel považoval za svou prioritu připravovat spolupracovníky (jako Timoteus a Epafra) a zajistit tak určité vedení místních sborů. Tento postup posiloval jeho evangelizační úsilí. Jinými slovy, existoval strategický přístup nejen k evangelizaci, ale i k udržení členů. Také naši adventní průkopníci se řídili novozákonním modelem organizace církve, jak dokládá řada článků z časopisu *Review and Herald* z 50. let 19. století. James White dokonce řekl: „Božský řád Nového zákona je dostačujícím vzorem pro organizaci Kristovy církve. Kdyby bylo potřeba více instrukcí, dostali bychom je prostřednictvím inspirovaného Slova.“ (RH, 6. prosince 1853, s. 173) Dlouho předtím, než Pavel psal těmto sborům, začali apoštolové ustanovovat vedoucí církve v Jeruzalémě (viz Sk 6,1–6, Sk 11,30). Ta měla „být vzorem pro uspořádání církví všude tam, kde poslové pravdy získávali lidi pro poselství evangelia.“ (AA 91; PNL 52)

Je dobře známo, že Pavel při psaní svých listů někdy využíval pomocníky. Timoteus je někdy uveden v úvodu dopisu spolu s ním (viz např. 2K 1,1; Fm 1). Skutečnost, že Pavel dále používá „já“ místo „my“, ukazuje, že i za těmito listy stojí jeho autorita.

Aplikace

Co vypovídá o Kristu skutečnost, že on sám od sebe „dává svůj život“? V čem může toto jeho jednání ovlivnit náš způsob života?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Bůh vás vyvolil ke spasení skrze posvěcení ducha a víru v pravdu. Proto stůjte pevně. [...] Pokud věrně sloužíte Bohu, setkáte se s předsudky a odporem. Nenechte se však vyprovokovat, i když nespravedlivě trpíte. Neoplácejte. Držte se pevně své bezúhonnosti v Ježíši Kristu. Upřete pevně svůj zrak k nebi. Nechte ostatní mluvit a jednat podle svého; vaším úkolem je vytrvat v pokoře a skromnosti Kristově. Dělejte svou práci s pevným odhodláním, s čistým srdcem, ze všech sil a s oporou v Boží ruce. Skutečnou a vznešenou podstatu své práce možná nikdy nepoznáte. Hodnotu svého života můžete měřit pouze životem, který byl obětován za vaši spásu. [...] Pro každého, kdo roste v Kristu, nastane doba upřímného a dlouhého zápasu, protože síly temnoty jsou odhodlány bránit cestě vpřed. Ale když hledíme na Kristovu milost prokázanou na kříži, nemůžeme selhat. Vykupitelovo zaslíbení zní: ‚Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu‘ (Žd 13,5). ‚A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku‘ (Mt 28,20).“ (YI, 9. listopadu 1899)

Otázky k rozhovoru

1. Pavel byl několikrát vězněn, vždy nespravedlivě. Jak reagujete, když se s vámi zachází nespravedlivě? Jaká biblická zaslíbení nám mohou být povzbuzením v takových chvílích?
2. Tertulián, jeden z prvních křesťanských autorů, řekl o pronásledování církve: „Čím více nás kosíte, tím více nás je. Krev křesťanů je semenem.“ (Tertulián, *Apologetikum*. Přel. Josef Novák. Praha: Kohout, 1947, kap. 50) Přesto víme, že pronásledování jinde a jindy práci církve naopak brzdilo. Jak můžeme podporovat ty, kdo dnes trpí pro svou víru?
3. Zamyslete se nad úvodním veršem týdne: „Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se!“ (Fp 4,4). Jak toto napomenutí zapadá do Pavlových těžkostí? Co znamená radovat se „v Pánu“, i když čelíme nemoci, ztrátě zaměstnání nebo bolesti? Z čeho se můžeme radovat vždy, nezávisle na okolnostech?

Důvody k díkůvzdání a modlitbě (Fp 1,1–18; Ko 1,1–12)

Texty na tento týden

Fp 1,1–18; 1K 13,1–8; Jr 17,9; Ko 1,1–12; 1Pt 1,4; Ž 119,105; Iz 30,21

Úvodní text

„Jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista.“ (Fp 1,6)

Pavel zcela záměrně začíná své dopisy slovy pozdravu a díkůvzdání. „Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho. Stále za vás v modlitbách děkujeme Bohu, Otci našeho Pána Ježíše Krista“ (Ko 1,2,3).

I my, stejně jako Pavel, máme být za co vděční. Boží milost jsme prožili takovým způsobem, který nedokážou pochopit ani andělé. Totéž platí pro Boží dar pokoje, zahrnující harmonii s Bohem a naději pramenící z Boží lásky.

Na lidské úrovni můžeme projevovat vděčnost lidem a doufat, že ocení to, co pro ně děláme. Rodiče se modlí, aby jejich děti milovaly Boha a jednou, pokud ne hned teď, ocenily skutečné oběti, které přinesli, aby jim poskytli tu nejlepší možnou výchovu. Jako lidé však děláme mnoho chyb a učíme se z nich (nebo bychom se alespoň měli učit).

Osnova lekce

V této lekci se budeme zabývat Pavlovými úvodními slovy díkůvzdání a modlitby v listech Filipským a Koloským. Prozkoumáme, jak mohou tyto Pavlovy modlitby obohatit a posílit náš vlastní modlitební život.

I. Úvod listu Filipským

- Fp 1,3–8: Pavlova vděčnost za přátelství filipských křesťanů (neděle)
- Fp 1,9–11: Pavlova modlitba za filipské křesťany (pondělí)
- Fp 1,12–18: Uvěznění jako příležitost pro šíření evangelia (úterý)

II. Úvod listu Koloským

- Ko 1,3–8: Díkůvzdání za víru, lásku a naději koloských křesťanů (středa)
- Ko 1,9–12: Pavlova modlitba za poznání Boží vůle a duchovní růst (čtvrtek)

SPOLEČENSTVÍ EVANGELIA

³Děkuji Bohu svému při každé vzpomínce na vás ⁴a v každé modlitbě za vás všechny s radostí prosím; ⁵jsem vděčen za vaši účast na díle evangelia od prvního dne až doposud ⁶a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista. ⁷Vždyť právem tak smýšlím o vás všech, protože vás všechny mám v srdci jako spoluúčastníky milosti, i když jsem ve vězení, zodpovídám se před soudem a obhajuji evangelium. ⁸Bůh je mi svědkem, jak po vás všech vroucně toužím v Kristu Ježíši. (Fp 1,3–8)

Osobní studium

Jaký je důvod Pavlovy vděčnosti podle úvodního textu (Fp 1,3–8)? Jaká ujištění dává Filipským a proč je to důležité?

Pavel založil sbor ve Filipech a z jeho dopisu je cítit vroucnost křesťanské vzájemnosti. Přestože je dělí stovky kilometrů, Pavel, spoutaný a uvězněný, nosí sbor ve Filipech a jeho členy v srdci, touží po nich a děkuje za ně Bohu. V Pavlově modlitbě díkyvzdání můžeme zahlédnout Ježíšovu přímělu za nás v nebi.

Na náprsníku velekněze bylo dvanáct kamenů představujících dvanáct kmenů Izraele. Když kněz přímělně zastupoval lid, měl „na svém srdci“ nést „jména synů Izraele“ (Ex 28,29). Ježíš jako náš Velekněz v nebeské svatyni ještě lepším způsobem přináší jména svého lidu před Otce.

Za povšimnutí stojí originální znění verše Fp 1,3, který se obvykle překládá tak, že Pavel děkuje v modlitbách Bohu za Filipské při každé vzpomínce na ně. Řecký text je však nejednoznačný a může vyjadřovat i to, že oni pamatují na Pavla. Zdůrazňuje se tím jejich blízký vztah. Tato blízká vzá-

jemnost se vyjadřuje slovem „společenství“ (řecky *koinonia*). Tak jako měl Pavel účast (*koinonia*) na Kristově utrpení (Fp 3,10), tak nikdo jiný neměl „[spolu]účasť“ (řecky: *sunkoinónéō*) na Pavlově utrpení tak jako Filipští, kteří se finančně podíleli na podpoře Pavlovy služby (Fp 4,14.15). Tato vzájemnost, která trvala „od prvního dne až doposud“ (Fp 1,5), ho vede k tomu, aby za ně děkoval Bohu a modlil se za ně „s radostí“ (Fp 1,4).

Je zajímavé, že Pavel popisuje své vězeňské prostředí docela pozitivně. Spolu s ostatními věřícími tak totiž může mít účast na milosti „při obhajobě a utvrzování evangelia“ (Fp 1,7; ČSP). Jeho použití těchto dvou právních výrazů naznačuje nejen to, že jeho soudní proces je na spadnutí, ale také to, že Pavel aktivně oslovuje vojáky a návštěvníky evangeliem. Proto je nezbytné obojí – „obhajoba“ (řecky: *apologia*) před útoky i „utvrzování“ věčných pravd evangelia. Zdá se, že Pavlovi méně záleží na jeho vlastní budoucnosti než na obhajobě samotného evangelia. Ať už žije, nebo zemře, je si Pavel jist, že Bůh dokončí „dobré dílo“, které začal ve všech, kteří mu důvěřují (Fp 1,6).

Aplikace

Jak rozumíš slibu, že „ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista“ (Fp 1,6)? Co to znamená? Kdy skončí toto dílo?

PAVLOVY MODLITBY

⁹A za to se modlím, aby se vaše láska ještě víc a více rozhojňovala a s ní i poznání a hluboká vnímavost; ¹⁰abyste rozpoznali, na čem záleží, a byli ryzí a bezúhonní pro den Kristův, ¹¹plní ovoce spravedlnosti, které z moci Ježíše Krista roste k slávě a chvále Boží. (Fp 1,9–11)

Osobní studium

Před několika lety mluvil jeden kazatel o modlitbách, které se soustřeďují jen na mě, mě, mě a mé potřeby a touhy. Výstižně je charakterizoval jako „malé sobecké modlitby“, protože Bůh má na mysli něco mnohem většího.

Na co se Pavel zaměřuje ve své modlitbě v úvodním textu (Fp 1,9–11)? Jaké důležité žádosti předkládá? Co se z toho dozvídáme o modlitbě?

Tato modlitba má v řečtině pouze třiadvacet slov, ale zahrnuje všechno, na čem Pavlovi záleží a o čem bude hovořit ve zbytku svého dopisu: lásku, poznání, rozpoznání, čistotu, upřímnost, neurážení a spravedlnost, kterou máme prostřednictvím Ježíše Krista. Základem této modlitby, stejně jako předchozích Pavlových vyjádření vděčnosti, je důraz na církev jako celek. Pavlova modlitba se zcela zaměřuje na ostatní, modlí se za celou církev a za její blaho. Podívejme se blíže na některé prvky této modlitby:

Neustálý růst v lásce. Pavel se nemodlí jen za více lásky, ale za lásku, s níž se

rozvíjí i „poznání a hluboká vnímavost“ (Fp 1,9). Takové poznání není jen intelektuální, ale zahrnuje i poznání duchovních věcí, které lze získat pouze společenstvím s Bohem a studiem jeho slova (viz Ef 1,17; 4,13; 1Tm 2,4).

Schopnost rozpoznat. Pavel to vysvětluje jako schopnost rozpoznat „na čem záleží“. Právě to nás vede k tomu, abychom „byli ryzí a bezúhonní pro den Kristův“ (Fp 1,10).

Být ryzí (čistí; ČSP). Toto slovo v řečtině doslova znamená „souzený slunečním světlem“ a vztahuje se na neposkvřenou čistotu jednání: „Všechno, co křesťané dělají, by mělo být tak jasné jako sluneční paprsek.“ (MB 68; MON 43)

Být bezúhonní. Doslova to znamená nebýt kamenem úrazu, neříkat ani nedělat nic, co by jinému člověku ztížilo jeho víru.

Spravedlnost skrze Ježíše Krista. Pavel se tímto tématem podrobně zabývá v listech Římanům a Galatským a mnohé aspekty rozebírá i ve Filipským 3. Nemáme žádnou vlastní spravedlnost, ale jen tu, kterou přijímáme prostřednictvím Krista.

Aplikace

Jak může naše láska stále „víc a více“ růst (Fp 1,9)? Proč je to tak důležité pro život křesťana? (Viz také 1K 13,1–8.)

DŮVODY K VDĚČNOSTI

¹²Rád bych, bratří, abyste věděli, že to, co mě potkalo, je spíše k prospěchu evangelia, ¹³takže po celém soudu i všude jinde je známo, že jsem vězněn pro Krista, ¹⁴a mnohé bratry právě mé okovy povzbudily, aby se spolehli na Pána a s větší smělostí mluvili beze strachu slovo Boží.

¹⁵Někteří sice kážou Krista také ze závesti a z řevnivosti, jiní však s dobrým úmyslem. ¹⁶Jedni z lásky, protože vědí, že jsem tu k obhajobě evangelia, ¹⁷druzí z touhy po uplatnění, ne z čistých pohnutek, a domnívají se, že mi v mém vězení způsobí bolest. ¹⁸Ale co na tom! Jen když se jakým-koli způsobem, ať s postranními úmysly, ať upřímně zvěstuje Kristus; z toho se raduji a budu radovat. (Fp 1,12–18)

Osobní studium

Filipské pochopitelně zarmoutilo, když se doslechli o Pavlově uvěznění. Jeho dílo bylo nyní značně omezeno. Nemohl cestovat. Nemohl kázat. Nemohl navštěvovat synagogy a učit lidi o Ježíši jako Mesiáši. Už nemohl zakládat sbory. Filipští poslali Epafrodita, aby zjistil apoštolův stav, povzbudil ho a ujistil se, že bude mít vše, co bude potřebovat.

Přečti si Fp 1,12–18. Jak Pavel vnímal své uvěznění? Jaké poučení můžeme vyvodit z postoje, který měl navzdory okolnostem, ve kterých se ocitl?

Poselství, které se k nim od Pavla dostalo, muselo Filipské překvapit. Pavel vnímal svou situaci jinak, než by se dalo očekávat. Jeho duchovní poznání ho vedlo k tomu, že své uvěznění vnímal jako něco dobrého. Nepřekáželo mu – naopak to vnímal jako něco „k prospěchu evangelia“ (Fp 1,12). Tam, kde jiní viděli jen pouta a mříže, Pavel viděl své římské strážce jako adepty Božího

království. Viděl také, že jeho uvěznění velmi povzbudilo ostatní, aby byli aktivnější a odhodlanější šířit evangelium a aby směle mluvili o Kristu beze strachu z následků.

Možná je těžké si to představit, ale někteří si skutečně mysleli, že z Pavlova uvěznění budou mít užitek. Zřejmě doufali, že upadne v zapomnění, a tak se otevře větší prostor pro ně a jejich vlastní kázání evangelia. Jedná se o velmi smutný příklad lidského sobectví, které se objevuje dokonce i v církvi. Jak řekl Jeremjáš dávno před Pavlem: „Nejúskočnější ze všeho je srdce a nevyлéčitelné. Kdopak je zná?“ (Jr 17,9).

Naštěstí se někteří věrní pracovníci stali ještě horlivějšími v šíření evangelia. Pavla milovali a svědectví o jeho utrpení pro víru je vedlo k větší důvěře v Krista a povzbudilo je, aby byli ještě aktivnější pro Pána. Dodávalo jim to sílu jít tam, kam se dříve báli jít, a vedlo je to k tomu, aby mluvili v situacích, ve kterých předtím mlčeli. Dokonce ještě více lidí přijalo Krista a šířilo evangelium spásy.

Aplikace

Jaké poučení si můžeme vzít ze zkušeností, které sice byly nepochybně těžké, ale přinesly i nějaký užitek? Jak se můžeme naučit důvěřovat Bohu i v případech, kdy užitek nemusí být zřejmý?

OVOCE EVANGELIA

³Stále za vás v modlitbách děkujeme Bohu, Otci našeho Pána Ježíše Krista, *‘neboť jsme slyšeli o vaší víře v Krista Ježíše a o vaší lásce, kterou máte ke všem bratřím* ⁵*pro naději zakotvenou v nebesích. Víte o ní, protože i k vám přišlo slovo pravdy, evangelium;* ⁶*tak jako na celém světě, i mezi vámi přináší ovoce a roste od toho dne, kdy jste uslyšeli o Boží milosti a přesvědčili se, že je pravdivá.* ⁷*Tak vás tomu učil Epafras, náš milovaný druh, jenž nás věrně zastupuje jako Kristův služebník.* ⁸*On nám také vyprávěl o lásce, kterou ve vás působí Boží Duch. (Ko 1,3–8)*

Osobní studium

Pavlov vztah s koloskými věřícími se lišil od vztahu s Filipskými. Zařazoval je mezi „ty, kteří mě ani osobně neznají“ (Ko 2,1). Přesto je Pavel ujišťuje – stejně jako Filipské – že za ně děkuje Bohu a nepřestává se za ně modlit.

Za které tři skutečnosti Pavel děkuje Bohu v úvodním textu (Ko 1,3–8)?

Pavel spojuje tři ctnosti, které zmiňuje i jinde: *víru, naději a lásku* (viz 1K 13,13; 1Te 1,3; 1Te 5,8). A zásluhu za ně nepřipisuje Koloským, ale Otci. „Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování je shůry, sestupuje od Otce nebeských světél. U něho není proměny ani střídání světla a stínu“ (Jk 1,17). Když vidíme Boží lásku, vede nás k víře v Krista (Ef 2,4–8) a máme naději na nebe, jak popisuje Petr: „Dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích“ (1Pt 1,4).

Pavel také zdůrazňuje, že evangelium je důvěryhodné, protože je založeno na „slově

pravdy“. Tento výraz Pavel používá i jinde v souvislosti s inspirovaným Božím slovem (viz 2K 6,7; 2Tm 2,15), které skutečně působí v těch, kdo je přijali: „ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží“ (1Te 2,13), a naplňuje Boží vůli (Iz 55,11). Když je hlásáno evangelium, Boží moc se projevuje působením Ducha svatého, zasahuje srdce a lidé na něj reagují. Evangelium přináší ovoce, protože je to „slovo života“ (Fp 2,16).

Možná nejúžasnější je, jak rychle se evangelium rozšířilo. Asi třicet let po Kristově smrti a vzkříšení mohl Pavel říci, že se rozšířilo „na celém světě“ (Ko 1,6) a „všemu stvoření pod nebem“ (Ko 1,23). Rozsáhlá síť římských silnic umožňovala rychlou komunikaci a cestování, díky čemuž se Pavlovy epištoly mohly tak rychle a široce šířit. Ale je to Boží moc působící prostřednictvím jeho Slova, která v člověku rodí duchovní život (Jk 1,18; 1Pt 1,23) a dělá z něj „nové stvoření“ (2K 5,17).

Aplikace

Apoštol Pavel píše o naději, „která je vám připravena v nebesích“ (Ko 1,5). Jak této naději rozumíš ty? Proč se vztahuje i na nás osobně, ačkoli jí ve skutečnosti nejsme hodni?

SÍLA MODLITBY

⁹Proto i my, ode dne, kdy jsme to uslyšeli, nepřestáváme za vás v modlitbách prosit, abyste plně, se vši moudrostí a duchovním pochopením poznali jeho vůli. ¹⁰Tak budete svým životem dělat Pánu čest a stále se mu líbit, ve všem poneseáte ovoce dobrých skutků, budete růst v poznání Boha, ¹¹a z moci jeho božské slávy nabudete síly k trpělivosti a radostné vytrvalosti; ¹²a budete děkovat Otcí, který vás připravil k účasti na dědictví svatých ve světle. (Ko 1,9–12)

Osobní studium

Jaké konkrétní prosby nacházíš v Pavlově modlitbě v úvodních verších (Ko 1,9–12)?

Pavel se modlí, aby Koloští „plně, se vši moudrostí a duchovním pochopením poznali jeho [Boží] vůli“ (Ko 1,9). Pavel popisuje poznání Boží vůle jako „moudrost“ a „duchovní pochopení“. Moudrost nabýváme především tím, že zcela důvěřujeme Bohu, jsme ochotni konat jeho vůli (J 7,17) a nespolehneme na „svoji rozumnost“ (Př 3,5). Často však vyvstává otázka: „Jaká je Boží vůle pro mě v této situaci?“ Existují čtyři hlavní zdroje, z nichž můžeme poznat Boží vůli, když ji hledáme na modlitbě:

1. Nejdůležitějším zdrojem moudrosti je samotná Bible. „Světlem pro mé nohy je tvé slovo, osvětluje moji stezku“ (Ž 119,105).
2. Bůh nám dal zvláštní moudrost pro poslední dny prostřednictvím ducha prorockví (Zj 12,17; Zj 19,10), jak se projevuje ve spisech Ellen G. Whiteové. Bible nás povzbuzuje: „Věřte v Hospodina, svého Boha, a budete nepohnutelní; věřte jeho prorokům a bude vás provázet zdar“ (2Pa 20,20).
3. Boží vůli a vedení lze znát také prostřednictvím zvláštních okolností, když Boha

požádáme, aby otevřel nebo zavřel dveře (viz Ko 4,3).

4. Duch svatý nás vede, když se naučíme rozpoznávat jeho hlas: „... a na vlastní uši uslyšíš za sebou slovo: ‚To je ta cesta, jděte po ní, ať budete chtít doprava nebo doleva‘“ (Iz 30,21).

Pavel se modlí, aby Koloští „vedli život hodný Pána“ (Ko 1,10; ČSP). Samozřejmě, nikdo se tak nechová od přírody, ale Bůh nás považuje za hodné svou milostí a volá nás, abychom žili v souladu s tímto vznešeným povoláním (Ef 4,1; 1Te 2,12). Pavel používá výrazy „život“ – „žít“ v tomto dopise ještě třikrát (Ko 2,6; 3,7 a 4,5; ČSP). Znamená to žít a jednat v souladu s Božím zákonem (Ex 18,20), což je možné jen díky působení Ducha svatého (Ez 36,27).

Pavel se také modlí, aby „vedli život hodný Pána a ve všem se mu líbili“ (Ko 1,10; ČSP). To se samozřejmě vztahuje i na nás. Potom uvádí několik způsobů, jak toho dosáhnout: „abyste nesli ovoce v každém dobrém skutku a rostli v poznání Boha“ (Ko 1,10; ČSP) a konečně tím, že budou (a my také) děkovat Otcí „který nás učinil způsobilými k účasti na podílu svatých ve světle“ (Ko 1,12; ČSP).

Aplikace

Kdyby se tě někdo zeptal: „Podle čeho víš, kterým směrem tě Bůh vede?“, co bys mu odpověděl a proč?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Mnozí lidé nedokážou dělat konkrétní plány do budoucna. Jejich život je nevyrovnaný. Nedovedou poznat, jak věci dopadnou, a to je často naplňuje úzkostí a neklidem. Mějme na mysli, že život Božích dětí na tomto světě je životem poutníka. Nedostává se nám moudrosti, abychom věděli, jak plánovat svůj život. Není naším úkolem utvářet si budoucnost. Abraham věřil, a proto uposlechl, když byl povolán, aby šel do země, kterou měl dostat za úděl; a vydal se na cestu, ačkoli nevěděl, kam jde. Věřil, a proto žil v zemi zaslíbené jako cizinec, bydlel ve stanech s Izákem a Jákobem, pro které platilo totéž zaslíbení, a upínal naději k městu s pevnými základy, jehož stavitelem a tvůrcem je sám Bůh“ (Žd 11,8–10).

Kristus si za svého života na zemi nedělal plány, co bude dělat. Přijal plány, které s ním měl Bůh, a Otec mu den za dnem odhaloval své plány. Tak i my máme záviset na Bohu, aby náš život mohl být prostým prováděním Boží vůle. Bůh bude řídit naše kroky, svěříme-li mu své cesty.

Velmi mnoho lidí si plánuje skvělou budoucnost, a utrpí naprostý nezdár. Nechte za sebe plánovat Boha. Věřte jako malé dítě vedení Toho, který „střeží nohy svých věrných“ (1S 2,9). Bůh nikdy nevede své děti jinak, než jak by se samy rozhodly, aby je vedl, kdyby mohly vidět konec od počátku a poznat slávu záměru, který plní jako Boží spolupracovníci.“ (MH 478–479; ŽNP 258)

Otázky k rozhovoru

1. Zamyslete se nad uplynulým týdnem a napište si seznam věcí, za které jste vděční. Je možné, že byste měli být vděční za víc, než si uvědomujete?
2. Zamyslete se nad poslední větou citátu z knihy *Život naplněný pokojem*. Jedná se o velmi silné vyznání víry. Jak se můžeme naučit tak hluboce důvěřovat Bohu?
3. Ve světle Ko 1,6.23 uvažujte o myšlence: „Nevěra, reptání a vzpoura oddálily vstup starověkého Izraele do Kanaánu o čtyřicet let. Stejně hříchy zdržují vstup moderního Izraele do nebeského Kanaánu. V žádném z těchto případů nebyla chyba v Božích slibech. Je to nevěra, přizpůsobení se světu, neposvěcenost a sváry mezi lidmi, kteří se hlásí k Pánu, které nás tolik let drží v tomto světě hříchu a smutku. Kdyby církev Kristova vykonala své určené dílo, jak Pán nařídil, celý svět by již byl varován a Pán Ježíš by přišel na naši zemi v moci a velké slávě.“ (LDE 38) Jak dnes můžeme dělat stejné chyby?

Život a smrt (Fp 1,19–30)

Texty na tento týden

Fp 1,19–30; 1K 4,14–16; 2K 10,3–6; J 17,17–19; Mi 6,8; Sk 14,22

Úvodní text

„Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk.“ (Fp 1,21)

Často se říká, že smrt je součástí života. To je lež. Smrt je opakem života, je jeho nepřítelem. Smrt nebyla součástí života o nic víc, než vrak součástí auta. Pavel důrazně říká, že Kristus zemřel, „aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž ďábla, a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví“ (Žd 2,14.15).

Pavel byl připraven zemřít pro Krista, zároveň však měl jistotu ohledně svého budoucího osudu. Nejdůležitější pro něj bylo, aby do té doby svým životem nebo svou smrtí uctíval Krista a kázal evangelium co největšímu počtu lidí. Možná i to je důvod, proč máme tolik dopisů nesoucích jeho jméno. Prostřednictvím svých spisů mohl oslovit mnoho lidí na mnoha místech, včetně těch částí světa, které sám nikdy nenavštívil.

Život je krátký. Je proto důležité, abychom během let, které nám Bůh dává, co nejlépe využili svůj vliv ve prospěch Božího království. Nemalá část tohoto vlivu souvisí s naším podporováním „jednoty víry“ (Ef 4,13). Jak uvidíme, toto téma bylo jedním z důležitých důvodů, proč Pavel napsal Filipským.

Osnova lekce

Od tohoto týdne se budeme několik lekcí věnovat Listu Filipským. Tentokrát se podíváme na Pavlův postoj k životu a smrti, jak je vyjádřen v první kapitole tohoto listu. Zaměříme se na to, co pro něj znamenalo, že „žít je Kristus a zemřít je zisk“, a jak tato perspektiva formovala jeho touhu oslavit Krista bez ohledu na okolnosti.

- Fp 1,19.20: Život i smrt k větší Kristově slávě (neděle)
- Fp 1,21.22: Život a smrt v kontextu velkého sporu (pondělí)
- Fp 1,23–26: Pavlovo dilema – život služby, nebo pokojná smrt? (úterý)
- Fp 1,27: Život hodný evangelia (středa)
- Fp 1,27–30: Život v jednotě a s odvahou (čtvrtek)

KRISTUS BUDE OSLAVEN

¹⁹*Neboť vím, že se mi vše obrátí k dobrému vaší modlitbou a přispěním Ducha Ježíše Krista.*

²⁰*Toužebně očekávám a doufám, že v ničem nebudu zahanben, ale veřejně a směle jako vždycky i nyní na mně bude oslaven Kristus, ať životem, ať smrtí. (Fp 1,19.20)*

Osobní studium

Co apoštol Pavel očekával od soudního procesu, kterému se měl podrobit (Fp 1,19.20)? Co považoval za důležitější než své osvo-
bození?

Přestože Pavel nebyl zločincem, neocitl se ve vězení poprvé. Ani pronásledování mu nebylo cizí. Korintským podrobně popsal utrpení, které do té doby zažil: „Jsou služebníky Kristovými? Odpovím obzvlášť nerozumně: já tím víc! Namáhal jsem se usilovněji, ve vězení jsem byl vícekrát, ran jsem užil do sytosti, smrti jsem často hleděl do tváře. Od Židů jsem byl pětkrát odsouzen ke čtyřiceti ranám bez jedné, třikrát jsem byl trestán holí, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem s lodí ztroskotal, noc a den jsem jako trosečník strávil na širém moři. Častokrát jsem byl na cestách – v nebezpečí na řekách, v nebezpečí od lupičů, v nebezpečí od vlastního lidu, v nebezpečí od pohanů, v nebezpečí ve městech, v nebezpečí v pustinách, v nebezpečí na moři, v nebezpečí mezi falešnými bratřími, v námaze do úpadu, často v bezesných nocích, o hladu a žízní, v častých postech, v zimě a bez oděvu“ (2K 11,23–27).

Abychom si však nemysleli, že tato utrpení byla pro něj nejdůležitější, Pavel hned

dodává: „A nadto ještě na mne denně doléhá starost o všechny církve“ (2K 11,28).

Jaký vztah má Pavel ke sborům, které založil, a k lidem, které získal pro Krista?

1K 4,14–16

1Te 2,10.11

Ga 4,19

Fm 1,10

Tak jako Ježíš, který udělal vše pro naši záchranu, i Pavel měl ke spoluvěřícím podobný postoj: „Já velmi rád vynaložím všecko, ano vydám i sám sebe pro vaše duše“ (2K 12,15). Paradoxně však platí, že čím více se jednání člověka podobá Ježíšovu, tím méně ho někteří mají rádi a oceňují. „A všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu Ježíši, zakusí pronásledování“ (2Tm 3,12). Věrní křesťané jsou přesto jedním z nejkrásnějších nástrojů oslavy Boha a zjevo-
vání pravdy evangelia (viz Fp 1,7). „Pavlova trpělivost a radostná mysl, které projevoval během svého dlouhého a nespravedli-
vého zajetí, a jeho odvaha a víra byly samy o sobě jedním nepřetržitým kázáním.“ (AA 464; PNL 267.268)

Aplikace

Uvažuj o svém životě. Jak se chováš k lidem, kteří se k tobě nechovají hezky? Jaké svědectví tím vydáváš o Ježíši?

„SMRT JE PRO MNE ZISK“

³Jsmo ovšem jenom lidé, ale svůj zápas nevedeme po lidsku. ⁴Zbraně našeho boje nejsou světské, nýbrž mají od Boha sílu bořit hradby. Jimi boříme lidské výmysly ⁵a všechno, co se v pyše pozvedá proti poznání Boha. Uvádíme do poddanství každou mysl, aby byla poslušna Krista, ⁶a jsme připraveni potrestat každou neposlušnost, dokud vaše poslušnost nebude úplná. (2K 10,3–6)

²¹Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk. ²²Mám-li žít v tomto těle, získám tím možnost další práce. Nevím tedy, co bych vyvolil... (Fp 1,21.22)

Osobní studium

Pokud by si to náhodou někdo neuvědomil, všichni – a jako věřící o to víc – jsme součástí velkého sporu, který zuří všude kolem nás a vlastně i v nás. Všichni tak či jinak zažíváme realitu tohoto vesmírného zápasu. A bude to tak, dokud nezemřeme, ať už se to stane kdykoli nebo jakkoli.

Co je podle úvodního textu (2K 10,3–6) podstatou duchovního boje, který vedeme? Jaké „zbraně“ můžeme používat v tomto boji?

Nejúčinnějšími duchovními „zbraněmi“ jsou myšlenky – dobré i špatné. Satan používá kritiku, zradu, neklid, strach, tlak okolí a další nástroje, které by křesťané nikdy neměli uplatňovat. Naopak máme používat lásku, milosrdenství, pokoj, mírnost, shovívavost, laskavost a sebeovládání. Naši nejmocnější zbraní – pokud ji používáme moudře – je Boží slovo, „meč Ducha“ (Ef 6,17). Pouze

Bůh může přinést pravdu do srdce člověka; my jsme jen nástrojem jeho záměrů.

Jak rozumíš Pavlovu vyznání v úvodních verších (Fp 1,21.22) v kontextu velkého sporu?

Protože se jedná o duchovní boj, je to válka myšlenek a hodnot. Kristus za nás zvítězil na kříži, a pokud s ním zůstaneme spojeni, nemůže nás porazit ani smrt. Pavel se podvolil všemu, jakkoli nespravedlivému, co ho zde na zemi mohlo postihnout, protože svůj život i budoucnost svěřil vyššímu soudu.

Jako křesťané bychom neměli bojovat ani tak za svá práva, jako spíše za to, co je správné. Neplatí, že „moc určuje, co je správné“, ale že „to, co je správné, dává skutečnou sílu“. Je správné podřídit se Boží vůli – to je jediný způsob, jak zvítězit ve sporu, jehož jsme součástí. Ježíš je dokonalým příkladem podřízení se Otcově vůli, jak to Pavel zdůraznil ve 2. kapitole Filipským.

Aplikace

Jakým způsobem právě teď prožíváš realitu velkého sporu? Jak můžeš čerpat útěchu a sílu z vědomí, že Kristus již za nás zvítězil?

PEVNÉ PŘESVĚDČENÍ

²³Táhne mne to na obě strany: Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší; ²⁴ale zůstat v tomto těle je zase potřebnější pro vás. ²⁵Proto pevně spoléhám, že zůstanu a budu se všemi vámi k vašemu prospěchu a k radosti vaší víry, ²⁶abyste se mohli mnou ještě více chlubit v Kristu Ježíši, když k vám opět přijdu. (Fp 1,23–26)

Osobní studium

Jak rozumíš Pavlovým slovům o tom, že „je jistě mnohem lepší“, kdyby zemřel a byl s Kristem (Fp 1,23–26)?

Uvedené verše byly v dějinách často nepochopeny. Pavel v nich staví proti sobě život a smrt. Křesťan žije pro Krista a může pro víru v něj i zemřít. V tomto smyslu je to „zisk“, protože naše svědectví je o to silnější a přesvědčivější (Fp 1,21). Není pochyb o víře člověka, když je ochoten pro svou víru i zemřít.

Musíme si však zároveň uvědomit, že mrtví jsou skutečně mrtví a „nevědí zho-la nic“ (Kaz 9,5). Odpočívají v hrobě až do vzkříšení (J 5,28.29). Proto Ježíš o Lazarovi řekl: „Náš přítel Lazar usnul. Ale jdu ho probudit“ (J 11,11).

Kdyby lidé po smrti šli okamžitě do nebe, představte si, jaké by to bylo pro Lazara. Po čtyřech dnech, kdy by se Lazar radoval v ráji, by přišel anděl se „špatnou“ zprá-

vou: „Je mi líto, Lazare, ale Ježíš tě volá zpět na zem. Nemůžeš tu zůstat.“

Když sledujeme takový nesprávný výklad až do jeho logického závěru, vidíme, jak je absurdní. Smrt je jako bezesný spánek; Kristus při svém příchodu probudí své věrné a spolu s živými budou „uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu“ (1Te 4,16.17).

Pavlov „odchod“ z tohoto života, aby byl s Kristem, znamená být s ním v utrpení a smrti (2Tm 4,6), aby „dosáhl zmrtvých-vstání“ (Fp 3,11). Uvědomoval si také, že jakmile v okamžiku smrti zavře oči, hned nato uvidí Ježíše, který ho spolu se všemi věrnými vezme na místo, které připravil pro všechny, kdo ho milují (J 14,3; 1K 2,9).

Přestože byl ochoten zemřít pro Krista, věděl, že kvůli Filipským by bylo lepší „zůstat v tomto těle“ (Fp 1,24). Je zajímavé, že pro křesťana není vždy snadné odpovědět na otázku, zda je lepší žít pro Krista, nebo pro něj zemřít. I Pavel přiznává: „táhne mne to na obě strany“ (Fp 1,23).

Aplikace

I když nikdo z nás nechce zemřít, zároveň platí, že ve chvíli smrti bude pro věřícího další vědomou myšlenkou Kristův návrat. Jak ti tato perspektiva pomáhá porozumět Pavlovu uvažování v úvodním textu?

STUJTE PEVNĚ V JEDNOTĚ

Jenom veďte život hodný Kristova evangelia, abych viděl, až přijdu, nebo nepřijdu-li, abych slyšel, že zakotveni v jednom Duchu vedete jednou myslí zápas ve víře v evangelium... (Fp 1,27)

¹⁷Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda. ¹⁸Jako ty jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. ¹⁹Sám sebe za ně posvěcuji, aby i oni byli vpravdě posvěceni. (J 17,17–19)

Osobní studium

Ježíšova poslední modlitba za učedníky se nesla ve znamení jednoho klíčového tématu: jednoty. Ježíš hleděl za události kříže, kdy se znovu setká se svým Otcem a pak s námi: „Otče, chci, aby také ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já; ať hledí na mou slávu, kterou jsi mi dal, neboť jsi mě miloval již před založením světa“ (J 17,24). Ježíš se modlil, aby Otec zachoval své věrné, aby byli „jedno jako my“ (J 17,11). Zdůraznil také strašné důsledky nejednoty. Vždyť právě nejednota je pro mnohé důvodem, proč nechtějí uvěřit, nebo dokonce přestanou věřit. V této krátké modlitbě Ježíš dvakrát zdůrazňuje naši jednotu s ním a Otcem, „aby tak svět uvěřil“ a „svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne“ (J 17,21.23).

Porovnej texty Fp 1,27 a J 17,17–19. Co je podle Ježíše i Pavla nezbytné pro jednotu v církvi?

Řecké slovo *politeuesthe* ve slovním spojení „veďte život hodný...“ (Fp 1,27) znamená doslova „žít jako občan“ – ne nějakého pozemského království, ale jako občan nebeského království. Kázání na hoře vykresluje krásný obraz toho, co to znamená být dětmi

nebeského Otce a občany jeho království: být chudí duchem, tiší, hladoví a žízniví po spravedlnosti, milosrdní, čistého srdce, působit pokoj, nastavovat druhou tvář, milovat své nepřátele, žehnat těm, kdo proklínají. Jak to shrnul prorok, cílem našeho života by mělo být, aby každý „zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem“ (Mí 6,8).

Pokud někdo žije takovým způsobem, je těžké se na něj zlobit nebo být z jeho chování znepokojen. Nebo je tomu jinak? Stává se, že nás rozzlobí jednání lidí, kteří se zdají být až příliš dobří. Můžeme být dokonce v pokušení ponížit je nebo najít jejich slabinu, abychom dokázali, že nejsou tak dobří, jak se zdají. A to všechno jen proto, abychom se my cítili lépe. Proč se místo toho raději nesoustředíme na to, jak můžeme být my sami laskavější, štedřejší, milosrdnější a pokornější? Ellen G. Whiteová upozorňovala na lidi, kteří „milují svět a to, co nabízí, více než Boha nebo pravdu“. (5T 277)

Nejednota v církvi často pramení právě z pýchy. „Když lidé pěstovali pýchu a světskou ctižádost, Kristův duch ustoupil. Rivalita, rozbroje a sváry ovládly církev, aby ji rozvrátily a oslabily“ (5T 240.241)

Aplikace

Je důležité, aby se každý z nás naučil pokoře a mírnosti, které nám ukázal Ježíš! V čem by byla naše církev jiná, kdybychom se všichni nechali vést jeho vzorem?

SJEDNOCENÍ A NEBOJÁCNÍ

²⁷Jenom veďte život hodný Kristova evangelia, abych viděl, až přijdu, nebo nepřijdu-li, abych slyšel, že zakotvení v jednom Duchu vedete jednou myslí zápas ve víře v evangelium ²⁸a v ničem se nestrachujete protivníků. Jim je to předzvěst zahynutí, vám však spasení, a to od Boha. ²⁹Neboť vám je z milosti dáno netoliko v Krista věřit, ale pro něho i trpět; ³⁰vedete týž zápas, jaký jste u mne viděli a o jakém nyní slyšíte. (Fp 1,27–30)

Osobní studium

Apoštol Pavel věřícím ve Filipech píše, aby vedli „jednou myslí zápas ve víře v evangelium“ (Fp 1,27). Jak rozumíš těmto slovům? Jak tato charakteristika souvisí s nebojácností?

Satanovou strategií je rozdělovat a podrobovat si. Nejednota je smrtelná. Ježíš řekl: „Je-li dům vnitřně rozdělen, nebude moci obstát“ (Mk 3,25). Satan má radost, když na tento jednoduchý princip zapomínáme. Pokud však zůstáváme jednotní, máme předpoklady naplňovat naši prorockou roli (Zj 12,17) a zvěstovat věčné evangelium „obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku a národu“ (Zj 14,6). Jednota je klíčová pro splnění našeho poslání šířit toto Bohem dané poselství. Ježíšova modlitba v J 17 zdůrazňuje „pravdu“ Božího slova jako jeden z nejdůležitějších klíčů k jednotě (J 17,17,19). Naše poselství proto nelze oddělit ani od našeho poslání, ani od naší jednoty. Poselství, poslání a jednota jsou tak úzce propojeny, že jedno bez

druhého vede k rozpadu a selhání. Pokud jeden z těchto tří klíčových faktorů chybí, nemůžeme uspět. Jsou-li však všechny tři přítomny v našich životech, není se čeho bát. Nemusíme se bát žádného protivenství (Fp 1,28). Satan je poražený nepřítel. I kdybychom měli pro svou víru zemřít, nic nám nemůže ublížit. „Kdo vám ublíží, budete-li horlit pro dobro?“ (1Pt 3,13). Satan nemá moc zastavit šíření Boží pravdy.

Stručně shrň společné téma těchto veršů: Mt 10,38; Sk 14,22; Ř 8,17 a 2Tm 3,12.

Život na tomto padlém světě je těžký a složitý. A to dokonce i pro ty „nejlepší“ z nás. Jób byl spravedlivý muž. Bible o něm říká: „Byl to muž bezúhonný a přímý, bál se Boha a vystříhal se zlého“ (Jb 1,1). A přece jeho i celou jeho rodinu postihlo neštěstí. Každý z nás ví, ať už z osobní zkušenosti, nebo z toho, co se stalo jiným, že život je jako chůze po laně a nikdy nevíme, kdy spadneme. Utrpení je více či méně údělem nás všech. Nakonec je však lepší trpět pro Krista než pro cokoli jiného.

Aplikace

Jakou naději a jakou útěchu můžeme mít jako křesťané uprostřed našeho utrpení?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Z mučidel, z hranic, ze žalářů, z roklin země a jeskyní proniká k jeho sluchu vítězné volání mučedníků. Slyší vyznání vytrvalých, kteří navzdory opuštěnosti, trápení a týrání neohroženě a slavnostně svědčí o své víře a prohlašují: ‚Vím, komu jsem uvěřil.‘ Tím, že pro svou víru obětovali své životy, oznámili světu, že ten, v něhož vložili svou důvěru, má moc je zachránit.“ (AA 512; PNL 296)

„V křesťanství nikdy nebylo tolik různých pohledů na víru jako dnes. Pokud byly dary [apoštolů, proroků, evangelistů, pastýřů a učitelů (Ef 4,11–13)] tak důležité pro zachování jednoty rané církve, oč více potřebujeme tyto dary k obnovení jednoty my dnes! A že je Božím záměrem obnovit jednotu církve v posledních dnech, je z proroctví zcela zřejmé. Dostáváme ujištění: ‚Tvoji strážní pozvedají hlas, plesají společně, protože na vlastní oči vidí, že Hospodin se vrací na Sijón‘ (Iz 52,8) a že v době konce ‚prozíráví se poučí‘ (Da 12,10). Když se to uskuteční, bude jednota víry mezi všemi, které Bůh považuje za moudré, protože ti, kteří skutečně správně rozumějí, musí nutně chápat stejně. [...] Z takových úvah je zřejmé, že dokonalý stav církve, o kterém se zde mluví, se uskuteční v budoucnosti. To je i důvod, proč zmíněné dary ještě nesplnily svůj účel.“ (COTTRELL, R. F. „Introduction“ v Ellen G. White, *Early Writings*, s. 140)

Otázky k rozhovoru

1. V souvislosti s výše uvedeným citátem od R. F. Cottrella: co je potřebné k tomu, aby Duch svatý přinesl jednotu do Boží církve již dnes? Proč je pro jednotu církve důležité uplatňování rad daných prostřednictvím daru proroctví?
2. Jak byste vysvětlili biblické učení o smrti přáteli, který věří, že Pavel a další křesťané, kteří zemřeli, jsou nyní „s Kristem“ v nebi?
3. Jak chápete hroznou realitu utrpení v tomto světě? Proč je motiv velkého sporu tak užitečný pro lepší pochopení toho, co se děje ve světě? Proč se musíme nakonec dívat na Ježíše na kříži jako na nejlepší možné vyjádření Otcovy lásky? Proč se potřebujeme naučit důvěřovat mu i v těch nejhorších časech?

Pokora jako základ jednoty

(Fp 2,1–11)

Texty na tento týden

Fp 2,1–11; Jr 17,9; Fp 4,8; 1K 8,2; Ř 8,3; Žd 2,14–18

Úvodní text

„Dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení.“ (Fp 2,2)

V jednotě je síla. Ale vědět, co je pravda, neznamená totéž, jako podle ní jednat. Všichni někdy selžeme, navzdory našemu upřímnému úsilí o jednotu. To však není totéž jako úmyslně podkopávat jednotu. Není proto divu, že Pavel ve svém Listu Filipským pokračuje výzvou, aby byli „jedné duše, jednoho smýšlení“.

Důležitost jednoty odvozuje Pavel z učení a příkladu Ježíše Krista. Je to téma, které nacházíme v celém Novém zákoně a zejména v epištolách. Původ nejednoty ve vesmíru pramenil z pýchy a touhy po postavení a moci jediného anděla v nebi. Tento postoj se rychle šířil, a to i v dokonalém prostředí (viz Iz 14,12–14), a našel živnou půdu i v Edenu. I zde zvítězila nespokojenost s pravidly, která Bůh zavedl, a touha získat vyšší postavení, než které pro člověka připravil Bůh (Gn 3,1–6).

Tento týden se soustředíme na biblický základ jednoty v církvi. Zvláště se zaměříme na úžasnou Kristovu pokoru, na poučení, která si můžeme uvědomit při přemýšlení o něm, a na to, jak můžeme růst, abychom se mu více podobali.

Osnova lekce

Při studiu první části 2. kapitoly Listu Filipským (v. 1–11) se zaměříme na biblický základ jednoty v církvi, kterým je křesťanská pokora. Prozkoumáme Kristovu úžasnou pokoru a dobrovolné ponížení se a to, jak se můžeme učit z jeho příkladu, abychom mu byli více podobní a překonávali neshody.

- Fp 2,1–4: Nejednota a rozpory ve filipském sboru (neděle)
- Fp 2,2–4: Pokora a úcta k druhým jako zdroj jednoty (pondělí)
- Fp 2,5: Potřeba proměny myšlení podle Kristova vzoru (úterý)
- Fp 2,5–8: Kristova pokora a ponížení – naše záchrana i vzor (středa, čtvrtek)

NEJEDNOTA VE FILIPECH

¹Je-li možno povzbudit v Kristu, je-li možno posílit láskou, je-li jaké společenství Ducha, je-li jaký soucit a slitování: ²dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, ³v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokore pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; ⁴každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. (Fp 2,1-4)

Osobní studium

Jaké faktory vedly podle úvodního textu k nejednotě ve sboru ve Filipech (Fp 2,1-4)? Co Pavel navrhuje jako nápravu?

Pro Pavla muselo být obrovským zklamáním sledovat, že sbor, který založil a miloval, sužuje rivalita a ničí spory. K popisu problémů používá velmi ostrá slova. Slovo „ctižádost“ je překladem řeckého *eritheia* a znamená doslova „sobecká ctižádost“ nebo „sobecká touha vyniknout“. Toto slovo se objevilo už ve verši Fp 1,17, kde označovalo Pavlovy na sebe zaměřené rivaly v Římě, kteří se snažili prosazovat sebe, a ne Kristovu věc.

Tato „sobecká ctižádost“ patří mezi skutky těla („hádky“; Ga 5,20). Jakub píše: „Vždyť kde je závist a svárliivost [eritheia], tam je zmatek a kdejaká špatnost“ (Jk 3,16).

Řecké slovo přeložené jako „ješitnost“ (*kenodoxia*; Fp 2,3; „marná chvála“; BK) se v Novém zákoně nachází jen zde. V mimobiblické literatuře se objevuje ve významu arogance, neopodstatněné pýchy a přehnaného sebevědomí. Odvozené slovo používá Pavel i při napomínání Galatských: „Nehledejme prázdnou slávu [*kenodoxia*], nebudme jeden k druhému vyzývaví, nezávidme jeden druhému“ (Ga 5,26).

Pavel přichází s následujícím řešením zmíněných problémů:

1. **Povzbuzení v Kristu.** Pavel bude nadále používat Kristův vlastní příklad jako silnou motivaci.
2. **Útěcha lásky.** Ježíš zjevuje božskou lásku a přikazuje nám, abychom se „milovali navzájem, jako jsem já miloval vás“ (J 15,12).
3. **Společenství Ducha.** Přítomnost Ducha svatého vytváří blízký křesťanský vztah podobný tomu, který panoval v rané církvi (Sk 2,42; srov. 2K 13,13).
4. **Soucit (nebo náklonnost).** Tuto božskou vlastnost můžeme často pozorovat v Kristově životě (Mt 9,36; 20,34; Mk 1,41) a popisují ji i podobenství o milosrdném Samařanovi (L 10,33) a o marnotratném synu (L 15,20).
5. **Milosrdenství.** Tuto vlastnost ztělesněnou Ježíšem máme pěstovat i my: „Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec“ (L 6,36).
6. **Smýšlet stejně, mít stejnou lásku.** Nádherný obraz! Je těžké si představit lepší způsob, jakým by Pavel mohl zdůraznit důležitost jednoty. Jak apoštol píše v dalším verši: „Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši“ (Fp 2,5).

Aplikace

Pavel vyzývá Filipské, aby překonali nejednotu tím, že přijmou Kristovu pokoru, lásku a jeho způsob uvažování. Ve kterých oblastech svého života – doma, ve sboru nebo v zaměstnání – bys měl odložit osobní ambice nebo pýchu, abys podpořil jednotu? Jak můžeš dnes zrcadlit Kristovu pokoru a lásku?

ZDROJ JEDNOTY

²Dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, ³v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; ⁴každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. (Fp 2,2–4)

Osobní studium

Zamysleme se podrobněji nad Pavlovým důrazem na jednotu ve Fp 2,2, kde stejnou myšlenku popisuje čtyřmi různými způsoby. Všimněme si také jeho zaměření na mysl, myšlenky a pocity. Zatímco náboženští vůdci měli tendenci zdůrazňovat vnější chování, Ježíš se zaměřil na způsob našeho uvažování a na naše pocity. Bohatý mladík například tvrdil, že vždy dodržoval zákon. Ale tím, že mu Ježíš řekl, aby prodal všechno, co měl, rozdal to chudým a následoval ho, Ježíš zkoušel, jak je připoután ke světským věcem. Řekl také, že člověka poskvrňuje to, co vychází ze srdce (nebo mysli): „Neboť ze srdce vycházejí špatné myšlenky, vraždy, cizoložství, smilství, loupeže, křivá svědectví, urážky“ (Mt 15,19). Na jiném místě říká: „Plemeno zmijí: Jak může být vaše řeč dobrá, když jste zlí? Čím srdce přetéká, to ústa mluví“ (Mt 12,34).

Jaké praktické kroky je třeba podle Pavlových slov (Fp 2,2–4) podniknout, abychom v církvi prožívali jednotu?

Pavlova slova popisují pokoru jako stav mysli, cítit větší úctu k druhým než k sobě, pečovat o zájmy druhých, nejen o své vlastní. Snáze se to řekne, než udělá, že? To však jsou zásady, které je důležité mít na paměti ve všech našich vztazích. V rozhovorech máme často tendenci zaměřit se na své odpovědi, místo toho, abychom se soustředili na to, co slyšíme, na pochopení toho, co říká druhá osoba, a na snahu vidět problém z jejího pohledu. Spory často vznikají z drobných nedorozumění, kterým by se dalo vyhnout aktivním nasloucháním. Možná se neshodneme, ale vyslechnout a snažit se pochopit postoj druhé osoby je prvním krokem k pěstování zdravé komunikace a důvěry.

Pavel říká: „usilovně hleďte zachovat jednotu Ducha, spojení svazkem pokoje“ (Ef 4,3). Pokud je v církvi spor, Duch svatý může uklidnit rozvířenou hladinu a přivést nás k jednotě a harmonii. Ve stejné kapitole Pavel hovoří o „jednotě víry a poznání Syna Božího“ (Ef 4,13). Potřebujeme mít stejnou víru a stejné chápání Písma pramenící z poznání Krista a jeho učení. Taková jednota se pak projeví i v jednotě celého společenství.

Aplikace

Čeho se potřebujeme vzdát, abychom se naučili vážit si druhých víc než sebe? Jak se to můžeme naučit? V čem by se změnily naše vztahy, kdybychom „nežili už sami sobě“ (2K 5,15; Ř 14,7)?

PROMĚNA MYŠLENÍ

Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši. (Fp 2,5)

Slovo Boží je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku, a rozsazuje touhy i myšlenky srdce. (Žd 4,12)

Konečně, bratří, přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu. (Fp 4,8)

Osobní studium

Stále více společností vyvíjí pokročilé technologie, které kombinují výpočetní výkon počítačů s lidským mozkem. Mozkové implantáty slibují pozitivní výsledky, mezi něž patří převod myšlenek na mluvené slovo (a tím umožnění vyjadřování například po poškození mozku), pomoc při zvládání epilepsie, deprese či Parkinsonovy choroby. Předpokládá se však, že spojením člověka s počítačem bude také možné ovlivňovat jeho myšlenky. Není obtížné si představit využití této technologie i pro špatné účely.

V jistém smyslu už ovládání myšlenek existuje. Neustálý tok informací, kterému jsme každodenně vystaveni v médiích nebo na sociálních sítích, „programuje“ naše uvažování, formuje naše myšlenky a řídí naše jednání. Když to dovolíme, světský způsob uvažování zanechává v našich myslích svou stopu a my začneme přemýšlet stejně. Je to, jako by nám byly implantovány nebo vloženy do mysli myšlenky jiných lidí.

Podobně jako Ježíš, i my máme tihnout „k tomu, co je duchovní“ (Ř 8,5.6). „Právě

tak nikdo nepoznal, co je v Bohu, než Duch Boží“, což Pavel staví do kontrastu s „duchem světa“ (1K 2,11–12). Kdo je naším učitelem? A co se od něj učíme?

Přečti si Fp 2,5. Co podle tebe znamená výzva „smýšlet“ tak jako Ježíš Kristus?

Dá se říci, že různými technikami jsme schopni změnit způsob svého uvažování, ale své srdce změnit nedokážeme. Takovou moc má jedině Bůh. Duch svatý musí provést „operaci“ našeho srdce, při které použije „meč Ducha, jímž je slovo Boží“ (Ef 6,17), „živé, mocné“ Boží slovo, které „proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku, a rozsazuje touhy i myšlenky srdce“ (Žd 4,12). Pouze prostřednictvím Ducha svatého můžeme skutečně poznat sami sebe, protože Písmo říká: „Nejúskočnější ze všeho je srdce a nevyléčitelné. Kdopak je zná?“ (Jr 17,9). Hebrejské slovo pro „úskočný“ (akov) označuje nerovný terén, na kterém zakopáváme při chůzi. V širším smyslu znamená myšlenky, které jsou křivé, pomýlené, zkažené. Potřebujeme proto mít obnovenou mysl, abychom „mohli rozpoznat, co je vůle Boží: co je dobré, Bohu milé a dokonalé“ (Ř 12,2).

Aplikace

Proč je důležité, abychom se řídili Pavlovou výzvou ve Fp 4,8?

KRISTOVO SMÝŠLENÍ

⁵*Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši: „Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. (Fp 2,5–8)*

Osobní studium

Muhammad Ali jednou prohlásil: „Jsem nejlepší.“ V srpnu 1963, šest měsíců před získáním titulu mistra světa v boxu v těžké váze, dokonce vydal album mluveného slova s názvem *Jsem nejlepší (I Am the Greatest)*. Ali byl nepochybně skvělý sportovec, ale nebyl příkladem, který bychom měli následovat, chceme-li mít Kristovo smýšlení.

Naproti tomu Ježíš byl bezhříšný. Přestože „na sobě zakusil všechna pokušení jako my“ (Žd 4,15), nikdy nezhřešil, a to ani jen myšlenkou. Přesto text Žd 5,8 říká: „Ačkoli to byl Boží Syn, naučil se poslušnosti z utrpení, jímž prošel.“ Ježíšovo podřízení se Otci bylo vždy dokonalé a úplné. Nikdy se neodmítl podříditi, ačkoli to nepochybně mnohokrát nebylo snadné.

Úvodní text (Fp 2,5–8) mnozí řadí mezi nejsilnější a nejkrásnější texty Písma. Co v něm Pavel vyjadřuje? Jaké jsou důsledky těchto slov? A co je nejdůležitější – jak uplatňuješ tento princip ve svém životě?

Ježíš, který je rovný Bohu a který je Bohem, nejenže na sebe vzal lidské tělo, ale stal se také „služebníkem“ (dúlos, „sluha“, „otrok“) a pak se obětoval jako oběť za naše hříchy! Pavel na jiném místě říká, že Kristus: „za nás vzal prokletí na sebe“ (Ga 3,13). Bůh, náš Stvořitel, zemřel na kříži, aby byl i naším Vykupitelem. A takový čin vyžadoval, aby na sebe vzal prokletí místo nás.

Jak můžeme pochopit skutečný smysl těchto slov? A co je ještě důležitější, jak žít podle těchto výzev? Jak můžeme mít stejnou ochotu pokořit se a obětovat pro dobro druhých?

Na jiném místě Ježíš řekl: „Kdo je z vás největší, bude váš služebník. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen“ (Mt 23,11.12). Toto v mnoha ohledech odráží Pavlova slova ve Fp 2,5–8.

Pavel zde vlastně na Ježíšově příkladu zdůraznil předchozí výzvu, že nemáme dělat nic ovládání „ctižádostí ani ješitností“ (Fp 2,3).

Aplikace

Jak bychom měli podle Fp 2,5–8 reagovat na Kristovu oběť? Jaká reakce by mohla být hodna jeho oběti – snad kromě toho, že padneme na kolena a budeme jej uctívat? Proč je nesprávné si myslet, že naše skutky mohou přidat něco k tomu, co už pro nás Kristus udělal?

TAJEMSTVÍ ZBOŽNOSTI

⁵Necht' je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši: ⁶Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, ⁷nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka ⁸se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. (Fp 2,5–8)

¹⁴Protože děti spojuje krev a tělo, i on se stal jedním z nich, aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž ďábla, ¹⁵a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví. ¹⁶Neužívá se přece andělů, ale „užívá se potomků Abrahamových“. ¹⁷Proto musel být ve všem jako jeho bratři, aby se stal veleknězem milosrdným a věrným v Boží službě, a mohl tak smířit hříchy lidu.

¹⁸Protože sám prošel zkouškou utrpení, může pomoci těm, na které přicházejí zkoušky. (Žd 2,14–18)

Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu. (Žd 4,15)

Osobní studium

Známý biblický text říká: „Jestliže si někdo myslí, že něco už plně poznal, ten ještě nepoznal tak, jak je třeba“ (1K 8,2). Neexistuje žádné téma, o kterém bychom věděli všechno. Vždy se můžeme o čemkoli dozvědět něco dalšího, nového, dosud nepoznaného. O co víc je to pravda, pokud uvažujeme o věčných skutečnostech spojených s Božstvím a vtělením? Pavel se často odvolává na Kristovo ohromující ponížení, když se stal lidskou bytostí. Je to téma, které neobsáhne ani celá věčnost.

Co charakterizovalo Ježíšovo ponížení? Jak se to projevilo v tom, že přijal lidskou přirozenost? (Viz úvodní verše Ř 8,3; Žd 2,14–18 a Žd 4,15.)

Jak bylo možné, že se věčný Boží Syn působením Ducha svatého (viz L 1,35) stal božsko-lidskou bytostí v Mariině lůně? Je pro nás nepochopitelné, jak se někdo konečný a věčný mohl najednou stát konečnou lidskou bytostí podléhající smrti. To je podstata toho, co Pavel nazývá „tajemstvím zbožnosti“ (1Tm 3,16).

V nádherném hymnu ve Filipským 2. kapitole Pavel toto ponížení velmi podrobně vysvětluje.

- „Způsobem bytí byl roven Bohu“ (Fp 2,6). Slovo morfé („forma“, „podoba“) označuje Ježíšovu božskou podstatu, tedy že byl roven Otci (viz J 1,1).
- „Sám sebe zmařil“ (Fp 2,7). Tajemná povaha Ježíšova zřeknutí se božských výsad – aby se mohl stát skutečným člověkem a být pokoušen tak, jako my – je ohromující.
- „Ponížil se“ (Fp 2,8). Když Ježíš přijal lidskou přirozenost, změnil se z Vládcy vesmíru na služebníka. Tento Kristův postoj je přesným opakem Luciferovy snahy.
- „Podstoupil i smrt, a to smrt na kříži“ (Fp 2,8). Neexistoval potupnější způsob smrti než ten, který si zvolil Ježíš, když jej naplánoval „v pokojné shodě“ s Otcem (Za 6,13) a předem jej vyjádřil skrze Mojžíše, který pozvedl hada (Nu 21,9; J 3,14), a tak se „kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti“ (2K 5,21).

Aplikace

Proč bychom měli kříž vnímat i jako vyjádření našeho odevzdání se a pokory? Jak by nás mělo vést takové pochopení k větší pokoře a podřízení se Bohu?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Všechna otcovská láska, která po celé generace procházela lidskými srdci, a všechny prameny něhy, které se otvíraly v duších lidí, jsou v porovnání s nekonečnou, nevyčerpatelnou Boží láskou jen malým potůčkem v bezbřehém oceánu. Jazyk to nedokáže vypovědět, pero to nedokáže popsat. Můžeme o tom přemýšlet každý den svého života, můžeme pilně zkoumat Písmo ve snaze pochopit to, můžeme ve snaze pochopit lásku a soucit nebeského Otce použít každou sílu a schopnost, kterou nám Bůh dal, a přesto nás nekonečně přesahuje. Můžeme tuto lásku studovat po celé věky, ale nikdy plně nepochopíme délku, šířku, hloubku a výšku lásky Boha, který dal svého Syna, aby zemřel za svět. Ani věčnost nebude stačit k úplnému zjevení této lásky. Ale když budeme studovat Bibli a rozjímat o Kristově životě a plánu vykoupení, tato velká témata se budou našemu chápání otevírat stále více.“ (5T 740)

„Když dostáváme výchovu, jako Mojžíš v Kristově škole, co se naučíme? – Být pyšný? – Mít o sobě vysoké mínění? – Ne, opravdu ne. Čím více se v této škole učíme, tím více budeme chápat potřebu krotkosti a pokory naší mysli. Nemáme mít pocit, že jsme se naučili vše, co stojí za to vědět. Měli bychom co nejlépe využít talenty, které nám Bůh dal, abychom, když přejdeme ze smrtelnosti do nesmrtelnosti, neopustili to, čeho jsme dosáhli, ale mohli si to vzít s sebou na druhou stranu. Během nekonečné věčnosti bude Kristus a jeho dílo vykoupení tématem našeho poznávání.“ (Ms 36, 1885)

Otázky k rozhovoru

1. Jak jste na vlastní kůži prožili realitu Boží lásky? Ve třídě si promluvte o různých způsobech, jakými jste poznali a zažili jeho lásku.
2. Co přesně znamená, že Ježíš „se stal jedním z lidí“ (Fp 2,7)? Porovnej s Ř 8,3. Diskutujte o těchto pasážích a jejich propojení.
3. Církev čelí různým výzvám týkajícím se jednoty. Jak je to u vás? Ať už jsou problémy jakékoli, proč by ochota být pokorný, nedat se „ovládat ctižádostí ani ješitností“ (Fp 2,3), byla skvělým způsobem, jak alespoň začít řešit vzniklé problémy?

„Jako hvězdy, které osvěcuji svět“ (Fp 2,12–30)

Texty na tento týden

Fp 2,12–30; Ř 3,23.24; Ř 5,8; 2Tm 4,6; 1K 4,17; 2Tm 4,13.21; L 7,2

Úvodní text

„Všechno dělejte bez reptání a bez pochybování, abyste byli bezúhonní a ryzí, Boží děti bez poskvrny uprostřed pokolení pokřiveného a zvráceného. V něm svítíte jako hvězdy, které osvěcuji svět.“ (Fp 2,14.15)

Bůh vyzýval Izraelce, aby svůj život založili na poslušnosti. „Bedlivě je dodržujte [ustanovení a právní předpisy]. To bude vaše moudrost a rozumnost před zraky lidských pokolení. Když uslyší všechna tato nařízení, řeknou: „Jak moudrý a rozumný lid je tento veliký národ!““ (Dt 4,6).

O staletí později Ježíš řekl: „Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života“ (J 8,12). Zároveň svým učedníkům řekl: „Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře“ (Mt 5,14). Jak můžeme být takovým světlem? Pouze díky pevnému spojení s Ježíšem, který je „pravé světlo, které osvěcuje každého člověka“ (J 1,9). Apoštol Pavel v této souvislosti o Ježíši píše, že „ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán“ (Fp 2,9–11).

Světlo a moc nebe jsou dostupné všem, kteří předali své životy Ježíši. Někdy ale čekáme, že Bůh udělá všechno, nebo mu do cesty stavíme své představy a plány. Proto jsou Pavlova slova Filipským tak aktuální i dnes.

Osnova lekce

V této lekci budeme studovat zbývající část 2. kapitoly Listu Filipským (v. 12–30). V centru naší pozornosti bude výzva, abychom jako Boží děti zářili jako hvězdy uprostřed zvráceného světa. Prozkoumáme, jak může naše jistota spasení ovlivnit náš praktický život, abychom se mohli stát živým svědectvím pro své okolí.

- Fp 2,12.13: Spasení, které se projeví v praxi (neděle)
- Fp 2,14–16: Proměněný život jako „světlo“ pro druhé (pondělí)
- Fp 2,17: Proměněný život jako „živá oběť“ pro Boží slávu (úterý)
- Fp 2,19–23: Příklad proměněného života – Timoteus (středa)
- Fp 2,25–30: Příklad proměněného života – Epafroditus (čtvrtek)

UVÁDĚJTE VE SKUTEK SVÉ SPASENÍ

¹²A tak, moji milí, jako jste vždycky byli poslušní – nikoli jen v mé přítomnosti, ale nyní mnohem více v mé nepřítomnosti – s bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení. ¹³Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí. (Fp 2,12.13)

Osobní studium

Pavel představil Ježíše jako dokonalý příklad pokory a poslušnosti Boží vůli a nyní se obrací na samotné Filipské. Apoštol ví o jejich poslušnosti Pánu po přijetí poselství evangelia (viz Sk 16,13–15.32.33) a povzbuzuje je, aby v ní vytrvali.

Poté, co Pavel představil příklad Kristova života a kříže jako cestu spásy, se nyní přímo zaměřuje na to, jak to funguje v praxi.

Jak rozumíš Pavlově výzvě z úvodního textu (Fp 2,12.13): „uvádějte ve skutek své spasení“? Jak bys popsal vztah mezi vírou a skutky ve tvém životě?

V těchto dvou verších Pavel nepředstavuje jiné evangelium než to, které popisuje v Listu Římanům i jinde. Můžeme si být jisti, že jeho poselství je v souladu s evangeliem o ospravedlnění z víry, které kázal i ve Filipech a na jiných místech. Platí, že je vždy důležité vzít v úvahu vše, co o konkrétním tématu říká Písmo. Neméně důležité je to u tak důležitého tématu, jako je otázka spasení, kdy se často setkáváme s nepochopením.

Co učí tyto texty o spasení?

Ř 3,23.24

Ř 5,8

Ef 2,8–10

Spasení je nepochybně Boží dílo a nemůžeme si za něj připsat absolutně žádnou zásluhu. Dokonce i víra samotná je dar, který v nás probouzí působení Ducha svatého. Naše vlastní skutky nás nemohou zachránit. Zároveň však platí, že prostřednictvím znovuzrození nás Bůh duchovně mění a dává nám schopnost konat dobro. Boží Duch v nás působí a posílá naši vůli, abychom odolávali pokušení a rozhodovali se jednat správně.

Tedy „s bázní a chvěním“ (Fp 2,12) uskutečňujeme to, co v nás Bůh působí. Znamená to, že bychom se měli bát Božího soudu nad našimi často slabými snahami o poslušnost? Samozřejmě že ne. Slovní spojení „s bázní a třesením“ se vztahuje na vnímání Boží přítomnosti (viz Ž 2,11) a důležitost naší poslušnosti.

Aplikace

Jak se ve tvém životě projevuje skutečnost, že v tobě působí Kristus? Jaké s tím máš zkušenosti? Jak tvá padlá přirozenost bojuje proti tomu, co v tobě Bůh dělá, a jak tomu můžeš odolat?

SVĚTLO V TEMNÉM SVĚTĚ

¹⁴Všechno dělejte bez reptání a bez pochybování, ¹⁵abyste byli bezúhonní a ryzí, Boží děti bez poskvrny uprostřed pokolení pokřiveného a zvráceného. V něm sviťte jako hvězdy, které osvěćují svět, ¹⁶držte se slova života, abych se vámi mohl pochlubit v den Kristův, že jsem nadarmo neběžel ani se nadarmo nenamáhal. (Fp 2,14–16)

Osobní studium

Ve svém dopise Pavel nabádá Filipské: „Všechno dělejte bez reptání a bez pochybování“ (Fp 2,14). Útoky na jednotu církve jsou tak velké, že ji bez našeho mimořádného úsilí nelze udržet. Jednota v církvi je vedlejším produktem našeho spojení s Kristem a poslušnosti jeho Slovu. A je nezbytná pro naše svědectví, jak Pavel dále zdůrazňuje a vyzývá: „sviťte jako hvězdy, které osvěćují svět“ (Fp 2,15).

Za bezměsíčné noci, daleko od světelného smogu velkých měst, lze pozorovat mnohem více hvězd a hvězdy se zdají být mnohem zářivější. Právě kontrast mezi tmavou oblohou a svítícími hvězdami je to, co nás upoutá. Čím tmavší je obloha, tím jasněji hvězdy vyniknou. Stejně je to i s naším svědectvím. Čím větší je morální tma kolem nás, tím výraznější je kontrast mezi životem pravých Božích následovníků a životem lidí řídících se hodnotami světa. Je proto důležité nedovolit, aby umělé světlo světských představ, tlaků a praktik způsobilo, že naše svědectví ustoupí do pozadí nebo úplně zmizí.

Jak Pavel v úvodním textu (Fp 2,14–16) popisuje, kým máme být a co máme jako Boží děti dělat?

„Bezúhonný“ znamená být „bez chyby“. V Písmu se tento výraz používá zejména v souvislosti s Jóbem a jeho bezúhonnou povahou (viz Jb 1,1.8; 2,3; viz také 11,4 a 33,9). Řecké slovo přeložené jako „ryzí“ (Fp 2,15; „bezelstní“; ČSP) znamená „bez příměsí (falše nebo zla)“. Ježíš nás v souvislosti s krutými a zlomyslnými útoky, kterým budou pravděpodobně čelit jeho následovníci, povzbuzuje, abychom byli „bezelstní jako holubice“ (Mt 10,16). Pavel své adresáty vybízí, aby byli „prosti toho, co je zlé“ (Ř 16,19; ČSP). Současná (zejména sociální) média nejsou vůbec známa svým čistým, povznášejícím a inspirujícím obsahem. V dobách, jako jsou tyto, je pro nás skvělým pravidlem postoj Davida: „Nebude mi vzorem, co ničemník páchá“ (Ž 101,3).

Nikdy bychom se neměli bát být jiní – naše víra by nás měla stále více odlišovat. Pavel tedy vyzývá: „Sviťte jako hvězdy, které osvěćují svět“ (Fp 2,15). Jediný způsob, jak toho dosáhnout, je odmítnout přizpůsobovat se tomuto světu (Ř 12,2). Můžeme to zvládnout tak, že poslechneme další Pavlovu výzvu: „Držte se slova života“ (Fp 2,16). Naše rozhodnutí určují, zda jsme žili s vyhlídkou na „Kristův den“ a zda jsme „neběželi nadarmo“ (Fp 2,16; srov. 1K 9,24–27).

Aplikace

Které oblasti tvého života jsou nejvíce poznamenány vlivy „světa“? Jak to můžeš změnit?

ŽIVÁ OBĚŤ

Ale i kdybych měl skropit krví oběť a službu, kterou Bohu přináším, totiž vaši víru, raduji a spoluraduji se s vámi se všemi... (Fp 2,17)

Neboť já již budu obětován, přišel čas mého odchodu. (2Tm 4,6)

¹Vybízím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba. ²A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé. (Ř 12,1,2)

Jedněte podle mého příkladu, jako já jedním podle příkladu Kristova. (1K 11,1)

Osobní studium

Co se z úvodních textů (Fp 2,17; 2Tm 4,6; Ř 12,1,2 a 1K 11,1) dozvídáme o Pavlově pohledu na „oběť“?

Pavel již vyjádřil překvapivě nejednoznačný názor na to, zda bude žít, nebo zemře ve službě Kristu (Fp 1,20–23). Nyní naznačuje velmi reálnou možnost, že by měl „skropit krví oběť a službu“ (Fp 2,17). Tato symbolika je založena na starověké praxi obětování ve formě nalévání tekutiny (olej, víno nebo voda) jako oběti Bohu (viz například Gn 35,14; Ex 29,40; 2S 23,15–17). Zdánlivé „plýtvání“ cennou tekutinou při aktu oddanosti nám může připomenout Mariin čin pomazání Ježíšovy hlavy a nohou použitím „pravého vzácného oleje z nardu“, který žena „vylila na jeho hlavu“ (Mk 14,3–9; J 12,3). Představoval nekonečnou oběť Krista za naši záchranu.

Pokud by měl být Pavel popraven za své dílo šíření evangelia, radoval by se: „Ale i kdybych měl skropit krví oběť a službu, kterou Bohu přináším, totiž vaši víru, raduji

a spoluraduji se s vámi se všemi; stejně tak se i vy radujte a spoluradujte se mnou.“ Jelikož „litá oběť“ ve Starém zákoně obecně nestojí samostatně, ale je součástí obětního rituálu (viz Nu 15,1–10; 28,1–15), Pavel by považoval obětování svého života za vhodný doplněk „oběti a služby“ věřících ve Filipech, kteří se vírou rozhodli zasvětit svůj život Bohu jako „živou oběť“ (Ř 12,1).

První křesťané, včetně těch ve Filipech (Fp 1,27–29), se aktivně dělili o svou víru. Šířili evangelium od domu k domu (Sk 5,42), otevírali své domovy pro studium Písma (Sk 12,12; 1K 16,19; Ko 4,15; Fm 1,2) a byli schopni na základě Písma zdůvodnit, čemu věří (Sk 17,11; 18,26; 1Pt 3,15). Naši adventističtí průkopníci dělali totéž. Místo spoléhání se, že poselství budou šířit kazatelé, se oni sami dělili o svou víru, vedli biblické studium a pomáhali lidem, aby byli připraveni na křest, až se kazatel vrátí.

Odevzdávali se tedy do služby Bohu, čímž vlastně sami sebe přinášeli jako „živou oběť“ při šíření evangelia. Měli bychom my dělat něco jiného?

Aplikace

Zamysli se nad tím, co by pro tvůj život znamenalo být „živou obětí“. Kolik toho obětuješ pro Boží království? Co ti tvá odpověď říká o tobě a tvém vztahu k Bohu?

TIMOTEUS – OSVĚDČENÝ CHARAKTER

¹⁹Mám naději v Pánu Ježíši, že vám brzo pošlu Timotea, abych i já byl dobré mysli, když se dovím, co je s vámi. ²⁰Vždyť nemám nikoho, jako je on, kdo by se tak upřímně o vás staral; ²¹všichni si hledí jen svého, a ne toho, co je Krista Ježíše. ²²O Timoteovi však dobře víte, jak se osvědčil, když se mnou jako syn s otcem sloužil evangeliu. ²³Jeho tedy doufám pošlu, jakmile uvidím, co bude se mnou. (Fp 2,19–23)

Osobní studium

Timoteova role jako jednoho z odesílatelů tohoto dopisu je zmiňována již v prvním verši (Fp 1,1). Nyní Pavel začíná podrobně popisovat, jak cenný je Timoteus jako jeden z jeho spolupracovníků. Je popsán jako evangelista (2Tm 4,5), kterého Pavel poslal do Makedonie (1Te 3,2; srov. Sk 18,5 a 19,22) a při několika příležitostech i do Korintu (1K 4,17; 16,10). Dříve pracoval s Pavlem a Silvanem (řecky Silasem) v Korintu (1Te 1,1; 2Te 1,1) a později v Efezu (1Tm 1,2.3; srov. Sk 19,22). Pavel popisuje Timotea jako někoho, kdo „smýšlel stejně“ jako on (Fp 2,20; ČSP). Řecké slovo (*isopsychos* doslova „stejný v duši“) naznačuje, že se v mnohém podobal Pavlovi, včetně jeho oddanosti Kristu, energického úsilí o šíření evangelia a zájmu nejen o Filipské.

Proč Pavel tak pozitivně a podrobně hovoří o Timoteovi (viz Fp 2,19–23)? Co ještě o něm Pavel píše (viz 1K 4,17; 2Tm 1,5)?

Další důležitou charakteristikou Timotea je, že se „osvědčil“ (Fp 2,22). Toto řecké slovo (*dokimé*) popisuje člověka, který prošel zkouškami (Ř 5,4) a jeho charakter a služba se osvědčily v poslušnosti (2K 2,9; 9,13). Pavel ví, že to o Timoteovi platí, protože to viděl na mnoha místech, kde spolu pracovali při šíření evangelia.

Právě obtížné životní zkušenosti často prověří naši povahu a ukazují, kým jsme uvnitř. „Život nás formuje. [...] Dokud jsme na tomto světě, setkáváme se s nepřátelskými vlivy. Ocitáme se v situacích, které prověří náš charakter. Pokud v nich obstojíme, naše křesťanské ctnosti se budou rozvíjet. Jestliže pokorně snášíme nespravedlnost a urážky a laskavě odpovídáme na útoky a útlak, dokazujeme tím, že v našem srdci přebývá Kristův duch. [...] Všechny obtíže a nepříjemnosti, které jsme povoláni snášet, jsou praktickými lekcemi při uplatňování zásad křesťanského života. Jestliže v nich obstojíme, rozvíjí to v nás Kristovu povahu a odlišuje nás to od těch, kteří žijí bez Boha.“ (5T 344)

Aplikace

Uvažuj nad pokušeními, obtížemi a nepříjemnostmi, kterým jsi čelil v minulosti. Snášel jsi je s pokorou a „obstál“ jsi v nich? Co můžeš udělat, aby podobné zkušenosti pomohly správně utvářet tvůj charakter?

EPAFRODITUS – TAKOVÝCH LIDÍ SI VAŽTE

²⁵Za nutné jsem však uznal poslat k vám Epafrodita, svého bratra, spolupracovníka i spolubojovníka, kterého jste vyslali, aby mi posloužil v tom, co jsem potřeboval. ²⁶Stýskalo se mu totiž po všech vás a byl znepokojen, že jste se doslechli o jeho nemoci. ²⁷A opravdu byl nemocen na smrt; ale Bůh se nad ním smiloval, a nejen nad ním, ale i nade mnou, abych neměl zármutek na zármutek. ²⁸Proto jsem ho poslal co nejdříve k vám, abyste měli radost, že ho zase vidíte, a tak aby mi ubylo starostí. ²⁹Přijměte ho tedy v Pánu se vši radostí a takových bratří si važte; ³⁰neboť pro dílo Kristovo se přiblížil až k smrti a nasadil život, aby doplnil to, v čem vy jste mi posloužit nemohli. (Fp 2,25–30)

Osobní studium

Jak Pavel popisuje Epafrodita? Jaké konkrétní postoje a činy tohoto křesťanského pracovníka odhalují jeho charakter? (Fp 2,25–30)

Epafroditus je zmíněn pouze v tomto dopise, ale z několika krátkých zmínek se o něm dozvídáme poměrně hodně. Soudě podle jeho jména (které odkazuje na kult Afrodity) konvertoval z pohanského prostředí. Pavel ho označuje jako „spolupracovníka“, což naznačuje, že byl aktivní ve službě, možná pracoval po boku Pavla ve Filipech. Být „spolubojovníkem“ (srov. Fp 1,27) se pravděpodobně vztahuje na konflikty, kterým Epafroditus čelil při šíření evangelia, kdy byl ochoten dokonce riskovat svůj život (Fp 2,30).

Jako „posel“ (řecky: *apostolos*) jmenovaný sborem ve Filipech je Epafroditus vyslán, aby sloužil Pavlovi ve vězení a staral se o něj (Fp 2,25). Byl to on, komu Filipští svěřili i dary pro Pavla (Fp 4,18). Tyto prostředky byly mimořádně důležité, protože veškeré jídlo, oblečení, ložní prádlo nebo jiné nezbytnosti, které římsí vězni potřebovali, si museli koupit na vlastní náklady nebo jim je museli nosit přátelé a rodina (viz Sk 24,23). Ke konci svého druhého věznění v Římě Pavel žádal Timotea: „Pospěš si, abys

přišel, než nastane zima“, aby přinesl „plášť“, který Pavel nechal v Troadě (2Tm 4,21.13). Pavel zřejmě potřeboval tento hrubý vlněný kabát ve své studené kamenné cele. Byl to také Epafroditus, komu bylo svěřeno, aby tento Pavlův dopis odnesl do Filip (viz také AA 479; PNL 276).

Možná kvůli problémům ve Filipech (viz 4. lekci) Pavel pokládal „za nutné“ (Fp 2,25) poslat Epafrodita zpět dříve, než se očekávalo. Filipské proto vybízí: „Přijměte ho tedy v Pánu se vši radostí...“ (Fp 2,29). Pavel se chce ujistit, že si nebudou dělat starosti o jeho vlastní situaci ve vězení. Zdůrazňuje také, že Epafroditus je typ člověka, kterého by si křesťané měli vysoce vážit, nikoli pro jeho bohatství nebo společenské postavení, ale pro jeho obětavého ducha v následování Ježíšova příkladu (Fp 2,6–11.29.30; srov. L 22,25–27). Řecké slovo pro úctu (někoho si vážit) je v Novém zákoně použito v souvislosti s lidmi jen několikrát: při uzdravení setníkovy otroka, „na němž mu velmi záleželo“ (L 7,2), v souvislosti s těmi, kteří byli pozváni na svatbu (L 14,8), a pro Ježíše jako „drahocenný“ úhelný kámen (1Pt 2,4.6). Skutečnost, že Písmo řadí Epafrodita do této skupiny, svědčí o tom, že byl skutečně věrným mužem.

Aplikace

Kdo jsou „Epafroditové“ ve tvém životě nebo církevním společenství – tiší služebníci, kteří si zaslouží úctu? Jak bys mohl jednoho z nich tento týden povzbudit nebo mu projevit vděčnost?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Kristovi bude nejbližší ten, kdo se na zemi nechal v plné míře prostoupit duchem jeho obětavé lásky. Lásky, která ‚se nevychloubá a není domýšlivá...‘, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy‘ (1K 13,4.5), lásky, která vede učedníka – stejně jako vedla jeho Pána – k tomu, aby se vzdal všeho, žil, pracoval a obětoval se až k smrti pro záchranu lidstva. Právě takový duch se projevil v životě Pavla, který řekl: ‚Život, to je pro mne Kristus‘ – jeho život totiž zjevoval lidem Krista; ‚a smrt je pro mne zisk‘ – zisk pro Krista, protože i smrt měla zvěstovat moc jeho milosti a přivádět k němu lidi. Nyní na mně bude oslaven Kristus, ať životem, ať smrtí“ (Fp 1,21.20). (DA 549; TV 347.348)

„Není daleko čas, kdy přijde zkouška na každého. Bude nám vnucováno znamení šelmy. Ti, co se krok za krokem podřizovali světským požadavkům a přizpůsobovali se světským zvykům, nebudou mít problém podřídit se nátlaku, místo toho, aby se vystavili posměchu, urážkám, hrozbě vězení a smrti. [...] Když se zástupy falešných věřících odliší od těch pravých, tehdy se zjeví i ti skrytí a se slavnostním *Hosana!* se postaví pod Kristovu vlajku. Ti, kteří byli bázlivi a nedůvěřovali sami sobě, se otevřeně přihlásí ke Kristu a k jeho pravdě. Nejslabší a nejváhavější budou jako David – ochotní konat a odvážně jednat. Čím temnější je noc pro Boží lid, tím jasnější jsou hvězdy. Satan bude věrně krutě pronásledovat, ale ve jménu Ježíše vyjdou jako slavní vítězové.“ (5T 81.82)

Otázky k rozhovoru

1. Zamyslete se nad varováním ve výše uvedeném citátu o těch, kteří se „krok za krokem podřizovali světským požadavkům a přizpůsobovali se světským zvykům“. Čeho všeho se to může týkat? Diskutujte o tom, jak by se to mohlo vztahovat nejen na jednotlivce, ale také na církev jako celek.
2. Bůh říká: „Ty, kdo mne ctí, poctím“ (1S 2,30). Jakými způsoby uctíváme Boha? Je to totéž jako „vzdát mu čest“ (Zj 14,7)? Proč ano nebo proč ne?
3. Jak můžeme jednat podle Pavlovy výzvy: „s bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení“ (Fp 2,12), a zároveň se nechytit do pastí zákonictví?

Důvěra pouze v Krista (Fp 3,1–16)

Texty na tento týden

Fp 3,1–16; Ř 2,25–29; J 9,1–39; Ef 1,4.10; 1K 9,24–27

Úvodní text

„Abych poznal jej [Krista] a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpení. Beru na sebe podobu jeho smrti, abych tak dosáhl zmrtvýchvstání.“ (Fp 3,10.11)

Chápeme, že spasení je darem, který přijímáme vírou. Přesto jako bychom cítili určitou nedůvěru. Opravdu nejsou skutky potřebné? Opravdu naše činy nepřispívají k našemu spasení? Z nějakého důvodu máme tendenci spoléhat se na své skutky, jako by mohly k naší spáse přidat něco, na základě čeho bychom „konečně“ měli jistotu spasení. Pavel se tomuto tématu věnuje poměrně pozoruhodným způsobem. V různé polemice vystupuje proti těm, kteří trvají na tom, že obřízka je nezbytná pro spasení.

Aby se předešlo možnosti, že někteří budou považovat své skutky, jako například obřízku, za příspěvek ke svému spasení, Pavel jasně vyjadřuje, že spravedlnost je Kristovým darem, který přichází z víry, nikoli ze zákona. Přestože obřízka dnes pro většinu křesťanů nepředstavuje žádný problém, princip zůstává.

Samotná protestantská reformace začala právě touto otázkou: Jaká je role víry a skutků v životě Kristova následovníka? Kristus je pro nás vším, on „vede naši víru od počátku až do cíle“ (Žd 12,2). Pokud si správně stanovíme naše priority, budeme žít s jistotou Boží lásky, už nyní se budeme těšit ze zaslíbení spasení a „nedáme na vnější věci“ (Fp 3,3).

Osnova lekce

V šesté lekci, která vychází z pasáže Fp 3,1–16, se budeme zabývat klíčovým tématem ospravedlnění z víry a nebezpečím spoléhání se na vlastní skutky. Uvidíme, proč Pavel považoval své dřívější úspěchy za ztrátu a proč je pro spasení naprosto zásadní důvěřovat pouze a jedině Kristu.

- Fp 3,1–3: Radost v Pánu a důvěra v Krista (neděle)
- Fp 3,4–6: Pavlovo hodnocení jeho „vzorného“ života před obrácením (pondělí)
- J 9,35–41: Ilustrace – nebezpečí „duchovní slepoty“ (úterý)
- Fp 3,7–9: Ospravedlnění z víry jako ten největší „zisk“ (středa)
- Fp 3,10–16: Nejvyšší cíl života – poznání Krista a nový život (čtvrtek)

„RADUJTE SE V PÁNU“

¹A tak, bratři moji, radujte se v Pánu. Psátí vám stále totéž mně není zatěžko a vám to bude oporou. ²Dejte si pozor na ty psy, dejte si pozor na ty špatné dělníky, dejte si pozor na tu „rozřízku“! ³Neboť pravá obřízka jsme my, kteří duchem sloužíme Bohu, chlubíme se Kristem Ježíšem a nedáme na vnější věci. (Fp 3,1–3)

Osobní studium

Jaké pozitivní a negativní poznámky Pavel uvádí v úvodním textu (Fp 3,1–3)? Jak spolu souvisí? Jak popisuje věřící?

Pavel pokračuje velmi pozitivně a téměř to zní, jako by končil dopis. Ale není tomu tak. Vrací se k jednomu z hlavních témat tohoto dopisu: radovat se v Pánu. A pro radost přináší několik důvodů. Nejdůležitější je, abychom měli důvěru v Krista, ne v sebe: „Chlubíme se Kristem Ježíšem a nedáme na vnější věci“ (Fp 3,3). Kdo z nás se nepřesvědčil na vlastní kůži, že na „tělo“ se spoléhat nevyplatí?

Takové trojnásobné varování („Dejte si pozor!“) jako ve Fp 3,2 se nenachází nikde jinde v Písmu. Filipští zřejmě dobře věděli, na jakou hrozbu Pavel upozorňuje. Pravděpodobně se nejedná o tři samostatné problémy. Naopak, Pavlovo varování se zřejmě vztahuje na skupinu falešných učitelů, které popisuje třemi různými způsoby.

Zlé nebo bezbožné Izraelce někdy označovali jako „psy“ (Fp 3,2; srov. Ž 22,17; Iz 56,10;

Mt 7,6; 2Pt 2,21.22). Na falešné učitele se vztahuje i výstižná charakteristika „špatní dělníci“. Označení „rozřízka“ (Fp 3,2) naznačuje, že podobně jako v Galacii a jiných oblastech, se i ve Filipech někteří křesťané snažili vnutit věřícím z pohanů obřízku. To však bylo v rozporu s rozhodnutím apoštolského koncilu (viz Sk 15).

Je pozoruhodné, že jedním z řešení duchovních problémů včetně šíření falešného učení je výzva „radujte se v Pánu“ (Fp 3,1; srov. Fp 4,4).

Všechno, z čeho se *radujeme*, nám přináší radost (podobně jako v češtině, i v řečtině mají obě slova stejný základ: *chairó* a *chara*). Bůh chce, abychom byli radostní, a jeho Slovo je jakýmsi návodem k dosažení skutečného štěstí a trvalé radosti. Patří sem přijetí Božího milosrdenství (Ž 31,8), vložení naší důvěry v Hospodina (Ž 5,12), přijetí požehnání spasení (Ž 9,15), přijetí Božího zákona jako našeho způsobu života (Ž 119,14), včetně soboty (Iz 58,13.14), víra v jeho Slovo (Ž 119,162) a výchova dětí ke zbožnosti (Př 23,24.25).

Aplikace

Do života každého z nás přicházejí občas (nebo často) obtíže. Možná právě teď procházíš komplikovaným obdobím. Přesto, z čeho se můžeš a měl by ses radovat? Co ti v tom brání?

PAVLŮV ŽIVOT PŘED OBRÁCENÍM

‘Ačkoli já bych měl proč na ně spoléhat. Zdá-li se někomu jinému, že může spoléhat na vnější věci, já tím víc: ⁵obřezán osmého dne, z rodu izraelského, z pokolení Benjamínova, Hebrej z Hebrejů; jde-li o zákon – farizeus; ⁶jde-li o horlivost – pronásledovatel církve; jde-li o spravedlnost podle zákona, byl jsem bez úhony. (Fp 3,4–6)

Osobní studium

Věřící lidé běžně přemýšlejí o svém životě v kontextu období před přijetím Ježíše a období po něm. Podobně to popisuje Pavel ve Filipským 3. kapitole.

Někdy říkáme i o těch, kteří nejsou křesťané, že jsou to „dobří lidé“. A alespoň podle světských měřítek jimi mnozí opravdu jsou. Ve srovnání s Božími standardy však není „dobrý“ nikdo, dokonce ani křesťané.

Apoštol Pavel poukazuje v úvodním textu (Fp 3,4–6) na mnohé skutečnosti ve svém životě, na které byl kdysi hrdý. Které jsou to? Jak bys popsal to „dobré“ ve tvém životě (minulém i současném)?

Pavel nepřímo staví do kontrastu věřící Židy, kteří hlásají falešné učení, s neobřezanými křesťany, kteří svou spásu zcela zakládají na Kristu a nespolehají na lidské skutky, jako je obřízka (viz Žd 6,1 a 9,14; srov. s Ř 2,25–29). I když Pavlův původ a jeho život před obrácením mohly na jeho židovské spoluvěřící působit přímo impo-

zantně, nic z toho nijak nepřispělo k jeho spáse. Ve skutečnosti to spasení dokonce bránilo, protože ho na nějakou dobu zaslepilo vůči tomu nejdůležitějšímu – přijetí Krista.

Pavel nebyl jen obřezán – on byl obřezán „osmého dne“. Tímto způsobem zdůrazňuje, že se narodil jako Žid a patří k lidu smlouvy. Navíc pocházel z kmene Benjamín, jehož území zahrnovalo některá z nejdůležitějších měst Izraele. Pavel nejenže ovládal hebrejštinu, on byl žákem rabína Gamaliela staršího (Sk 22,3; 26,4.5) a jako farizeus měl určitě hluboké znalosti o zákoně a o tom, jak ho podle tradice uplatňovat.

Pavel tak horlil pro zákon, že dokonce pronásledoval křesťany jako hrozbu pro židovský způsob života, který podle něj zákon předepisoval. Je zajímavé, že ačkoli podle „spravedlnosti podle zákona“ byl Pavel „bez úhony“ (Fp 3,6), uvědomil si, že zákon je ve skutečnosti mnohem hlubší a náročnější, než si dokázal představit, a že bez Krista před zákonem stojí jako odsouzený.

Aplikace

Porovnej Ř 7,7–12 s Mt 5,21.22.27.28. Jakou klíčovou skutečnost zdůrazňují Ježíš i Pavel v souvislosti se zákonem? Proč ne zákon, ale „víra v Krista“ (Fp 3,9) je jediným zdrojem spravedlnosti?

NA ČEM OPRAVDU ZÁLEŽÍ

³⁵Ježíš se dověděl, že ho vyhnali; vyhledal ho a řekl mu: „Věříš v Syna člověka?“ ³⁶Odpověděl: „A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?“ ³⁷Ježíš mu řekl: „Vidíš ho; je to ten, kdo s tebou mluví.“ ³⁸On na to řekl: „Věřím, Pane,“ a padl před ním na kolena. ³⁹Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“ ⁴⁰Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“ ⁴¹Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9,35–41)

Osobní studium

Jak jsme si ukázali včera, věci, na které byl Pavel dříve hrdý, byly ve skutečnosti překážkami víry, protože mu bránily vidět, že potřebuje Krista. V této části Pavel používá obchodní jazyk. Mluví o zisku a ztrátě, aby popsal svou „duchovní účetní knihu“ před obrácením. Přestože si to neradi přiznáváme, i my máme něco jako „duchovní účetní knihu“. Pavlovy zisky a ztráty se kdysi měřily tradičními zákonickými hodnotami té doby, ne biblickými hodnotami, jak je učil Ježíš.

Po Pavlově obrácení vypadalo jeho duchovní „účetnictví“ zcela odlišně. Stupnice hodnot se totiž dramaticky změnila z „měny zákonictví“ na „měnu nebes“.

„Ten, kdo sestoupil z nebe, může právem mluvit o nebi a správně představovat všechny okolnosti, které tvoří nebeskou měnu, na kterou vtiskl svůj obraz a podpis. Zná nebezpečí, kterému jsou vystaveni ti, které přišel pozvednout z úpadku a povýšit na místo vedle sebe na trůnu. Poukazuje na to, co jim hrozí, když projevují svou ná-

klonnost zbytečným a nebezpečným věcem. Snaží se odvést naše mysl od pozemského k nebeskému, abychom neztráceli čas, talent a příležitosti s tím, co je úplně zbytečné.“ (RH, 1. července 1890)

Ve světě judaismu prvního století byl Pavel rychle stoupající hvězdou, dokud neoslepl při pohledu na oslaveného Ježíše na cestě do Damašku (Sk 9). Teprve tehdy se napravit jeho duchovní zrak a on mohl jasně vidět pravdu o Ježíši a spasení, které přinesl.

Jan 9. kapitola vypráví příběh o jiném muži, který byl slepý a pak jasně uviděl Ježíše. Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí“ (J 9,39). Jak můžeš tento princip uplatnit ve svém životě?

Co může být cennější než věčný život v nebi a na nové zemi? To, co za hodnotné považuje svět, však mnoho lidí zaslepuje, takže tuto skutečnost nevidí. Existuje zásadní konflikt mezi tím, čeho si cení tento svět (viz Mt 13,22; L 4,5,6; 1J 2,16), a tím, co si cení nebe – podobnost s Kristem a zachránění lidí.

Aplikace

Svět i nás může zaslepit vůči duchovním pravdám a vůči tomu, co je opravdu důležité. Co nám může pomoci soustředit náš pohled na to, na čem opravdu záleží?

KRISTOVA VÍRA

⁷Ale cokoliv mi bylo ziskem, to jsem pro Krista odepsal jako ztrátu. ⁸A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic, ⁹abych získal Krista a nalezen byl v něm nikoli s vlastní spravedlností, která je ze zákona, ale s tou, která je z víry v Krista – spravedlností z Boha založenou na víře. (Fp 3,7-9)

Osobní studium

Nenechme si ujít to nejdůležitější, co se Pavel snaží vyjádřit v uvedeném textu. Na cestě do Damašku zažil úžasnou proměnu, když vyměnil svůj starý život, založený na zákoně, za přítomnost samotného Krista – „abych získal Krista a nalezen byl v něm“ (Fp 3,9).

Být nalezen „v něm“, tedy v Kristu, je zajímavý výraz. Jak Pavel používá tuto myšlenku na jiných místech (viz Ř 1,17; Ef 1,7; 2K 5,21; Ko 2,3,9; Ga 2,20 a 3,26)?

Pavlova zmínka o tom, že je „v Kristu“, je předmětem rozsáhlých diskusí. Není překvapující, že nejlepší vysvětlení pochází od samotného Pavla, který píše, že „podle svého plánu, až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu“ (Ef 1,10). To byl Boží záměr od začátku. A Pavel objasňuje, jak se to děje: „Vy však jste z Boží moci v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením“ (1K 1,30).

Být „v Kristu“ zahrnuje vše, co se týká plánu spasení: od probuzení našeho duchovního vnímání (moudrost), přes ospravedlnění vírou (spravedlnost), přípravu na nebe (posvěcení) až po oslavení při druhém příchodu (vykoupení). Spasení je Kristovo dílo od začátku do konce – pro nás a v nás. Získáním Krista tedy máme vše, co potřebujeme.

Které dvě skutečnosti Pavel porovnává v úvodním textu (Fp 3,9) a proč je důležité uvědomovat si tento kontrast?

Pavel si uvědomil, že mít „vlastní spravedlnost“ není skutečná spravedlnost, protože zákon nemůže dát život (viz Ga 3,21.22). Život nám může dát jen Kristus prostřednictvím víry. A nejde o jakoukoli víru. Vždyť i ďáblové věří, ale třesou se (Jk 2,19). Jediná spasitelná víra je „víra Kristova“. Pouze jeho víra byla dokonale poslušná a může být poslušná. (Řecké slovo pro víru, *pistis*, znamená i věrnost.) Takže pokud jsme v Kristu a on žije v nás (Ga 2,20), pak žijeme jeho vírou prostřednictvím naší víry v něho.

Aplikace

Pavel se vzdal všeho, aby byl v Kristu – nespolehal se na vlastní spravedlnost, ale na Ježíšovu víru a věrnost. Ve které konkrétní oblasti svého života potřebuješ vyměnit vlastní snahu za Kristovu přítomnost a moc?

JEN JEDNO – ZNÁT KRISTA

¹⁰Abych poznal jej a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpení. Beru na sebe podobu jeho smrti, ¹¹abych tak dosáhl zmrtvýchvstání. ¹²Nemyslím, že bych již byl u cíle anebo již dosáhl dokonalosti; běžím však, abych se jí zmocnil, protože mne se zmocnil Kristus Ježíš. ¹³Bratři, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínáje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, ¹⁴běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, již je Boží povolání v Kristu Ježíši. ¹⁵Kdo je dokonalý, ať smýšlí jako my; a jestliže v něčem smýšlíte jinak, i to vám Bůh objasní. ¹⁶Jen k čemu jsme již dospěli, toho se držíme. (Fp 3,10–16)

Osobní studium

Které důležité myšlenky představuje Pavel v úvodním textu (Fp 3,10–16)?

Není nic důležitějšího než znát Krista. To je jediná záruka, že on zná nás a přizná se k nám před Otcem (viz Mt 7,21–23 a 10,32.33). Jak ho můžeme znát? Prostřednictvím jeho psaného Slova – čtením a životem podle něj. Krista nemůžeme znát tvář v tvář tak, jak ho znali učedníci. Je však zajímavé, že navzdory tomu, že Ježíše znali osobně, stále nepochopili jeho slova. Právě proto potřebujeme Ducha svatého, aby nás vedl (viz J 16,13). Čím více Krista známe, tím blíže jsme k němu, protože zažíváme „moc jeho vzkříšení“ (Fp 3,10), které nás pozvedá „na cestu nového života“ (Ř 6,4).

Dalším způsobem, jak se přibližujeme k Ježíši, je naše „účast na jeho utrpení“ (Fp 3,10). Každá zkouška, které čelíme, každá bolestivá zkušenost, kterou prožíváme, nám pomáhají lépe poznat a vážit si toho, co pro nás Ježíš podstoupil. Jen tak můžeme jasněji chápat Krista a jeho vůli.

A konečně, k Ježíši se přibližujeme, když svůj život směřujeme „k cíli“ (Fp 3,14).

Co je tím „cílem“? Jedná se o překlad slova, které se v Novém zákoně nachází pouze na tomto místě (skopos). Vztahuje se na cílovou čáru závodu a cenu udělenou vítězi. Pavel běží, aby „získal nebeskou cenu, již je Boží povolání v Kristu Ježíši“ (Fp 3,14). Tak jako Kristus svou smrtí a zmrtvýchvstáním vystoupil do nebe, Bůh nás zve, abychom přijali tutéž nebeskou odměnu – věčný život.

Je zřejmé, že jsme toho ještě nedosáhli. Úplné, konečné dokonalosti nedosáhneme, dokud „tělo naší poníženosti“ nebude přetvořeno, „v podobu těla“ Kristovy „slávy“ (Fp 3,21). Ale tím, že Krista známe a každý den zveme jeho přítomnost do našeho života, usilujeme o to, abychom mu byli co nejvíce podobní. Na tuto jednu věc se soustředil i apoštol Pavel. Stejně jako při běhu na závodech (viz 1K 9,24–27), nevěnujeme pozornost tomu, co je za námi nebo kdo nás sleduje. Soustředíme se na to, co je před námi – na nebeskou odměnu, která je pro nás připravena. Je to živý obraz: běžec se zcela soustředí na cíl, napíná každý sval a naklání se dopředu, aby dosáhl cílové pásy.

Aplikace

Proč je na naší cestě s Kristem důležité neohlížet se neustále zpět – alespoň ne na naše hříchy a selhání? Proč je důležité hledět dopředu na to, co nám bylo právě nyní v Kristu přislíbeno?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Kdo chce mít pevný a vyvážený charakter, kdo se chce stát vyrovnaným křesťanem, musí vše odevzdat Kristu a být ochoten učinit pro něj cokoli; Spasitel se totiž nespokojí s tím, budeme-li mu sloužit jen na částečný úvazek. Křesťan se musí každý den učit, co je to odevzdanost. Musí studovat Boží slovo, pochopit jeho význam a řídit se jeho pokyny. Jen tak může dosáhnout ideálu křesťanské dokonalosti. Každý den mu Bůh pomáhá zlepšovat jeho charakter, aby mohl obstát v době závěrečné zkoušky. Věřící zase každý den svědčí před lidmi a anděly o tom, jak úžasně může evangelium působit na hříšného člověka.“ (AA 483; PNL 278)

„Lidé, kteří očekávají Ženicha, mají ostatním říkat: ‚Hle, váš Bůh!‘ Poslední paprsky světla milosti, poslední poselství milosti, které má osvětit svět – to je zjevení Božího charakteru, Boží lásky. Boží děti mají slávu svého Otce zobrazit svým životem a povahou, mají ukazovat, co pro ně vykonala Boží milost. Světlo Slunce spravedlnosti – Ježíše Krista – má vyzařovat z praktického života, ze slov a nesobeckých činů.“ (COL 415.416; PM 212)

Otázky k rozhovoru

1. Zamyslete se více nad otázkou radosti v Pánu. Všimněte si, že Pavel neříká, abychom se radovali ze svých zkoušek (i když i to je biblické), ale v Kristu. Proč je důležité mít vždy před očima Ježíše, jeho dobrotu, moc, lásku a spasení? Jak vám to může prospět uprostřed životních zkoušek?
2. Všimněte si, jak výše uvedené citáty popisují roli milosti při děláni našich „dobrých skutků“. Proč je tato úloha milosti tak důležitá, když očekáváme brzký příchod Krista? Otázka zní: Přestože nejsme spaseni dobrými skutky, jsme skutečně spaseni, pokud je nemáme?
3. Zamyslete se nad myšlenkou, že nedůvěřujeme tělu. Co to znamená? Proč bychom mu neměli důvěřovat? Není naše tělo darem od Boha?

Občanství v nebesích

(Fp 3,17–4,23)

Texty na tento týden

Fp 3,17–4,23; 1K 15,42–44; J 14,27; Ž 119,165; Jb 1,21; 1Tm 6,7

Úvodní text

„Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu.“ (Fp 4,6)

Tento týden uzavřeme naše studium Listu Filipským. Soustředíme se zejména na cenná ponaučení a zásady pro každodenní život. Zdá se, že mnohé z vysokých morálních hodnot, kterými se řídil apoštol Pavel, nacházíme právě v závěrečných verších dopisu. Podobně jako Ježíšovo učení, které se zaměřuje na vnitřního člověka, i Pavel se s námi dělí o tajemství radostného křesťanského života.

Okolnosti a události v našem životě se až bolestivě často nevyvíjejí tak, jak bychom si představovali. Přesto nemusíme prožívat obavy, úzkost ani sklíčenost. Existují totiž zásady, které nám pomohou najít vnitřní sílu čelit i náročným výzvám života. Díky tomu můžeme prožívat trvalý pokoj, který nám může dát jen Bůh. Přítomnost i budoucnost jsou v jeho rukou a on nám poskytne vše, co potřebujeme.

A co je nejdůležitější, nemusíme vkládat své naděje do pozemských vlád, které nás pravidelně zklamou. Jako křesťané jsme občany Božího nebeského království. A s tímto občanstvím přicházejí i úžasná privilegia. A také odpovědnosti.

Osnova lekce

V této lekci se naposledy podíváme do Listu Filipským (F 3,17–4,23). V závěru svého dopisu se apoštol Pavel zaměřuje na ryze praktickou aplikaci toho, o čem dosud hovořil. Budeme tak moci prozkoumat jeho poselství o tom, jak můžeme prožívat trvalý Boží pokoj a už dnes žít na zemi jako občané Božího království.

- Fp 3,17–19: Dobré vzory v životě věřících (neděle)
- Fp 3,20.21: Život s nadějí na vzkříšení (pondělí)
- Fp 4,4–7: Život naplněný pokojem a radostí (úterý)
- Fp 4,8.9: Život s novými hodnotami (středa)
- Fp 4,10–13.19: Spokojený život s důvěrou v Boží zaopatření (čtvrtek)

VZORY

¹⁷Bratři, napodobujte mne. Hled'te na ty, kdo žijí podle našeho příkladu. ¹⁸Neboť mnozí, o nichž jsem vám často říkal a nyní to s pláčem opakuji, žijí jako nepřátelé Kristova kříže; ¹⁹jejich koncem je zahynutí, jejich bohem břicho a jejich chloubou to, zač by se měli stydět, neboť smýšlejí přizemně. (Fp 3,17–19)

Osobní studium

Každý z nás vnímá kolem sebe lidi, které obdivuje a chtěl by se jim alespoň v něčem podobat. Pro děti je mimořádně důležité, aby měly dobré vzory. V ideálním případě by to měli být jejich rodiče. Jak děti rostou a dospívají, nacházejí si další vzory. Některé souvisejí s kariérou, kterou si zvolily, nebo se třeba inspirovaly přečtenými životopisy. Mohou se také poučit z toho, jak se různé biblické postavy vyrovnávaly s výzvami, a porovnat je s vlastními životními zkušenostmi.

Žel dnešní sociální (i jiná) média jsou přeplněná špatnými vzory. Jsme pod neustálou palbou clickbaitů a o naši pozornost se ucházejí příběhy, které podrobně popisují skandály a chaotické životy celebrit. Také Pavlovi čtenáři ve Filipech, přestože samozřejmě neměli k dispozici internet, čelili podobným výzvám.

Faktem je, že svět, ve kterém Pavel žil, byl zkorumpovaný, nemorální a zlý, stejně jako ten náš dnes. Vždy bylo – a dokud nepřijde konec, tak i bude – hodně zla. Otázka pro nás zní: Jak na to zareaguje?

Jak Pavel v úvodním textu (Fp 3,17–19) popisuje dobré a špatné vzory? Jak je můžeme od sebe odlišit?

Nesmíme přehlédnout Pavlovu lásku k těm, se kterými nesouhlasí – pláče nad nimi! Všimni si také, že je nenazývá svými nepřáteli, ale „nepřáteli Kristova kříže“ (Fp 3,18). Pavel si uvědomoval, že jde opravdu o hodně. Vždyť spor se vedl o to, jak kříž bourá bariéry a staví nás všechny na stejnou úroveň; všichni jsme hříšníci, kteří potřebují Spasitele (viz Ef 2,11–14).

Nezapomeňme ani na to, jak Pavel vybízí Filipské, aby se zaměřovali na dobré příklady, ne na špatné. Svou pozornost měli zaměřit na ty, kdo se nechali inspirovat právě životem Pavla a jeho spolupracovníků. Je zajímavé, že Pavel používá podobná slova i tehdy, když varuje Římany, aby „si dali pozor na ty, kdo působí roztržky a chtěli by vás svést od učení, které jste přijali. Vyhýbejte se jim! Takoví lidé totiž neslouží Kristu, našemu Pánu, nýbrž svému prospěchu a snaží se krásnými a pobožnými řeči oklamat myslí bezelstných lidí“ (Ř 16,17.18).

Aplikace

Samozřejmě, Ježíš je jediným dokonalým vzorem. V dějinách žilo (a také v současnosti žije) mnoho lidí, kteří – alespoň v určitých oblastech – mohou být následováníhodnými vzory. Kdo je tvým vzorem? Jakým vzorem jsi pro své okolí ty?

„STUJTE PEVNĚ V PÁNU, MILOVANÍ“

²⁰My však máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista. ²¹On promění tělo naší poníženosti v podobu těla své slávy silou, kterou je mocen všechno si podmanit. (Fp 3,20.21)

Osobní studium

Jak Pavel v úvodním textu (Fp 3,20.21) charakterizuje „občanství“ křesťanů?

Na rozdíl od nepřátel Kristova kříže, kteří „smýšlejí přízemně“ a „jejich bohem“ je břicho (Fp 3,19), „vlast“ křesťanů je v nebesích a naším vládcem je sám Ježíš Kristus. Aby zdůraznil tuto myšlenku, Pavel říká, že naše „ponížené tělo“ podléhá nemocem, úpadku a smrti, a proto ho nakonec Kristus promění svou mocí „v podobu těla své slávy“ (Fp 3,21).

Jak následující pasáže popisují oslavený stav?

Jb 19,25–27

L 24,39

1K 15,42–44

1K 15,50–54

Ko 3,4

Zcela nakonec bude díky Ježíši zničena smrt, „poslední nepřítel“ (1K 15,26). A to je naše největší naděje, největší zaslíbení, které jsme v Kristu dostali – nejen konec smrti, ale zcela nové, oslavené tělo (Fp 3,21).

V knize o tom, jak najít „spasení“ bez Boha, která poněkud pošetile tvrdí, že překonání strachu ze smrti je vlastně „spasení“, autor Luc Ferry připouští, že křesťanství „nám umožňuje nejen překonat strach ze smrti, ale také porazit samotnou smrt. A tím, že tak činí z hlediska individuální identity, a ne anonymity nebo abstrakce, se zdá být jedinou možností, která nabízí skutečně definitivní vítězství osobní nesmrtnosti nad naším pomíjivým stavem.“ (FERRY, LUC. *A Brief History of Thought*. New York: HarperCollins, 2011, Kindle edition, s. 90) To je na ateistu docela důležité konstatování, ne?

Pro Pavla tedy naše nebeské občanství zahrnuje zaslíbení vzkříšení a věčného života ve zcela nové existenci, kterou si nyní sotva dokážeme představit.

Aplikace

Proč je zaslíbení věčného života tak důležité pro všechno, v co věříme? Co by nám tento svět mohl nabídnout, abychom se vzdali toho, co nám nabízí Kristus?

„RADUJTE SE V PÁNU VŽDYCKY“

‘Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se!’⁵ Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. ‘Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. ‘A pokoj Boží, převyšující každé pomýšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. (Fp 4,4–7)

Osobní studium

Jak můžeme podle úvodního textu (Fp 4,4–7) prožívat „pokoj Boží“?

Po opětovné zmínce o potřebě jednoty (Fp 4,1–3) Pavel přechází k dalšímu tématu: radost v Pánu (Fp 4,4–7).

Až příliš často se předem stresujeme něčím, co se nakonec vůbec nestane nebo přejde stejně rychle, jak se objevilo. Ježíš opakovaně zdůrazňoval, že si nemáme dělat „starost o zítřek“ (viz Mt 6,25–34; 10,19), a Petr nám připomíná, že všechny své starosti a úzkosti můžeme vložit na Pána, „neboť mu na nás záleží“ (1Pt 5,7). Neustále rostoucí problémy na celém světě by nás měly naplňovat nadějí, že Pánův příchod je opravdu blízko (srov. Mt 24,33; L 21,28; Jk 5,8).

Prostředkem proti každé úzkosti a každému trápení je modlitba víry (Fp 4,6.7). Písmo připomíná, že máme věřit a jednat tak, jako by naše modlitba byla vyslyšena ještě před-

tím, než uvidíme její naplnění. Máme totiž v modlitbě děkovat (Fp 4,6). Pavel do popisu modlitby přidává také slovo „prosba“ (řecky: *deésis*), které označuje časy krajní nouze a naléhavosti (viz například L 1,13; Fp 1,19; 1Tm 5,5; Jk 5,16). Přestože naše modlitby jsou stále jen „prosbami“, můžeme mít jistotu, že naše prosby Bůh slyší, pokud prosíme „ve shodě s jeho vůlí“ (1J 5,14). Potom můžeme spočinout a prožívat klid s jistotou, že všechny naše prosby jsou v Božích rukou.

Jak následující pasáže rozšiřují tvé pochopení podstaty Božího pokoje? Ž 29,11; Iz 9,6; L 2,14; J 14,27; 1K 14,33

Boží pokoj je něco, co nikdy nemůže dát svět, protože Boží pokoj pochází z jistoty, že máme dar věčného života skrze Ježíše, našeho Spasitele (Ř 5,1; 6,23). Tento pokoj ovlivňuje každý aspekt života a převyšuje „každé pomýšlení“ (Fp 4,7). Nelze tedy pochopit jen uvažováním, rozumem, jak na to poukazuje použité řecké slovo *nús* („mysl“, „rozum“).

Aplikace

Jak bys někomu vysvětlil, co znamená prožívat „Boží pokoj“?

MYSL UPŘENÁ NA...

⁸Konečně, bratři, přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu. ⁹Čemu jste se u mne naučili, co jste přijali a uslyšeli i spatřili, to činite. A Bůh pokoje bude s vámi. (Fp 4,8,9)

Osobní studium

Pokoj „převyšující každé pomyšlení“ podle Pavla „bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši“ (Fp 4,7). Náš vnitřní život potřebuje ochranu. Je zajímavé, že Fp 4,7 používá v souvislosti s Božím klidem vojenskou metaforu. Řecké sloveso (*frureó*) se používá k popisu posádky vojáků hlídajících město před útokem (2K 11,32; srov. Sk 9,24).

Dalším velmi důležitým aspektem vnitřního klidu je život v souladu s Boží vůlí. „Hojný pokoj mají ti, kdo milují tvůj Zákon, o nic neklopýtnou“ (Ž 119,165).

K jakým konkrétním činům Pavel vyzývá v úvodních verších (Fp 4,8,9)?

Pavel uvádí Fp 4,8 slovem „konečně“ a seznamem šesti ctností („co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst“), po kterých následuje vyjádření jejich podstaty („co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu“), a dále povzbuzuje čtenáře, aby následovali Pavlův příklad. Tato závěrečná výzva dobře zapadá do řecko-římského prostředí Filip, ve kterém se dával důraz právě na ctnosti a vzory. Je však zajímavé, že se Pavel zaměřuje na biblické ctnosti. Vynechává totiž čtyři hlavní řecké ctnosti (roztvářnost, spravedlnost, odvaha a uměřenost).

Pravda (pravdivost) – ne náhodou seznam začíná základní biblickou ctností. Pravdu zdůrazňuje nejen Ježíš (vždyť nakonec, on sám je „pravda“; J 14,6; viz také L 4,25; J 8,45.46; 16,7), ale i celý Nový zákon (viz například Sk 26,25; Ř 1,18; 1K 13,6; 2K 4,2; Ef 4,15; 1Tm 3,15; Jk 1,18; 1Pt 1,22; 1J 2,21).

Čestnost – řecké slovo označuje osobní ctnost (srovnej jeho další použití v 1Tm 3,8.11 a Tt 2,2; ČSP).

Spravedlnost – tato ctnost je definována Božím spravedlivým charakterem (srov. Fp 1,7).

Čistota – jde o mravní čistotu, tedy způsob myšlení a jednání plynoucí z Boží ospravedlňující spravedlnosti přijaté vírou (viz 1J 3,3).

Co je hodné lásky (prosilés) – vše, co vede k lásce a povznáší, včetně estetické krásy, kterou lze vidět v Božím stvoření.

Úctyhodnost – vše, co má dobrou pověst.

Aby se některé z předchozích ctností nepřipisoval nesprávný, pohanský význam, Pavel je popisuje jako to, „co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu“ (Fp 4,8). Právě v tomto smyslu máme uvažovat o nebeských ctnostech. Poté, aby odstranil všechny pochybnosti a možná nedorozumění, Pavel čtenáře vyzývá, aby jednali podle toho, co se u něj „naučili, co jste přijali a uslyšeli i spatřili“ (Fp 4,9).

Aplikace

Jaké myšlenky nejčastěji naplňují tvou mysl? Jak by se mohl změnit způsob tvého prožívání „Božího pokoje“, kdyby ses soustředil na to, co je „co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst“?

KLÍČE KE SPOKOJENOSTI

¹⁰Velmi jsem se v Pánu zaradoval, že již zase rozkvetla vaše péče o mne. Vím, vždycky jste na to mysleli, jen jste neměli příležitost. ¹¹Ne že bych si nařikal na nedostatek; naučil jsem se být spokojen s tím, co mám. ¹²Dovedu trpět nouzí, dovedu mít hojnost. Ve všem a do všeho jsem zasvěcen: být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek. ¹³Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu. [...] ¹⁹Můj Bůh vám dá všechno, co potřebujete, podle svého bohatství v slávě v Kristu Ježíši. (Fp 4,10–13.19)

Osobní studium

Co je podle Pavla klíčové pro prožívání spokojeného a šťastného života (Fp 4,10–13.19)?

Když nastane extrémní situace (hlad, nemoc, zranění nebo ztráta), člověk začne přemýšlet o věcech, na kterých skutečně záleží, a zabývat se požehnáními, která se obvykle berou jako samozřejmost. Když „trpíme nouzí“ (Fp 4,12), tehdy se naplno projeví hodnota víry.

Naopak, když máme „hojnost“, měli bychom si vždy uvědomovat, že o ni můžeme velmi rychle přijít (viz PŘ 23.4.5). Jak nám připomínají Jób i Pavel, nic jsme si na svět nepřinesli, když jsme se narodili, a ani do hrobu si s sebou nic nevezmeme (Jb 1,21; 1Tm 6,7).

Všimněme si následujícího biblického zaslíbení:

„Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek“ (Ž 23,1).

„Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete“ (Mt 6,32).

„Všechnu ‚svou starost vložte na něj‘, neboť mu na vás záleží“ (1Pt 5,7).

„Můj Bůh vám dá všechno, co potřebujete, podle svého bohatství v slávě v Kristu Ježíši“ (Fp 4,19).

A nejužasnější ze všech: „Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu“ (Fp 4,13). Možná nikdo z nás nedokáže úplně pochopit, co znamená ono „všecko“. Určitě, jako při každé prosbě o Boží pomoc a sílu, musíme prosit podle jeho vůle. Mnohokrát však zapomínáme prosit o věci, o kterých víme, že jsou v souladu s jeho vůlí. Proto Jakub ve svém dopise připomíná: „... nic nemáte, protože neprosíte“ (Jk 4,2).

Zde je několik věcí, o které můžeme s důvěrou žádat, protože víme, že jsou v souladu s Boží vůlí:

- Spasení pro milovaného člověka nebo přítele (1Tm 2,3.4)
- Odvahu sdílet naši víru (Zj 22,17)
- Odpuštění, když vyznáme a opustíme hřích (1J 1,9)
- Sílu poslouchat Boží přikázání (Žd 13,20.21)
- Lásku k těm, kteří nás nenávidí a špatně s námi zacházejí (Mt 5,44)
- Moudrost pro náročné situace (Jk 1,5)
- Pochopení pravdy v Božím slově (J 8,32)

Aplikace

Jak se vyrovnáváš s tím, že ačkoli ses za něco modlíš, nestalo se to a možná se to nikdy nestane?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Pouze ti, kdo stále znovu a znovu přijímají novou milost, budou mít tolik síly, kolik jí na každý den potřebují a kolik jí jsou schopni využít. Neočekávají, že v budoucnosti obdrží zvláštní duchovní moc, která je vybaví zázračnými schopnostmi nezbytnými pro záchranu lidí, ale denně se odevzdávají Bohu, aby je mohl učinit použitelnými nástroji. Každý den využívají příležitosti ke službě, které se jim v jejich okolí nabízejí. Každý den svědčí o Pánu, ať se nacházejí kdekoli – při běžných pracích v domácím prostředí nebo při veřejně prospěšné činnosti.

Boží posvěcení služebníci nacházejí úžasnou útěchu v poznání, že i Kristus během svého pozemského života denně prosil Otce o nový přiděl nezbytné milosti. Díky tomuto společenství s Bohem mohl posilovat druhé a přinášet jim požehnání. [...]

Každý služebník, který se řídí Ježíšovým příkladem, bude připraven přijmout a využít moc, kterou Bůh zaslíbil své církvi, aby mohla dozrát pozemská úroda.“ (AA 56; PNL 32.33)

„Bůh zná naše potřeby a stará se o ně. Hospodin má pro své děti pokladnici zásob a může jim dát, co potřebují, ať se děje cokoliv. Proč mu tedy nedůvěřujeme? On dal svým dětem vzácná zaslíbení pod podmínkou věrné poslušnosti jeho přikázání. Není břemene, které by nemohl odstranit, není temnoty, kterou by nemohl rozptýlit, není slabosti, kterou by nemohl proměnit v sílu, není strachu, který by nemohl uklidnit, není žádoucího cíle, ke kterému by nemohl vést a ospravedlnit.

Nemáme se dívat na sebe. Čím více se zabýváme svými vlastními nedokonalostmi, tím méně síly máme k jejich překonání. (TMK 224)

Otázky k rozhovoru

1. Vzpomeňte si na některé z vašich nejjasnějších příkladů vyslyšené modlitby. Jak vám pomohly zažít „pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení“? A co ty modlitby, které nebyly vyslyšeny? Jak můžete i přesto zakusit zaslíbený pokoj?
2. Pokuste se v kontextu Fp 4,8 uvažovat nad tím, co naplňuje vaše myšlenky. Jak způsob vašeho uvažování posiluje vaši víru a vaši cestu s Bohem?
3. Diskutujte o posledním dnešním citátu (TMK 224). Jaké jsou důsledky výroku: „Čím více se zabýváme svými vlastními nedokonalostmi, tím méně síly máme k jejich překonání“? Co je tedy klíčem k překonání našich nedokonalostí?

Kristus nade vším (Ko 1,13–19)

Texty na tento týden

Gn 1,26.27; Ko 1,13–19; J 1,1–3; Ef 1,22; 1K 12,12–27; 1K 4,9; Ř 6,3.4

Úvodní text

„On [Kristus] je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho.“ (Ko 1,15–17)

Tento týden budeme pokračovat v uvažování o tématech Listu Koloským (viz 1. a 2. lekce). V 2. lekci (část na čtvrtek) jsme viděli, jak se Pavel modlí za věřící v Kolosách a prosí je, aby žili způsobem, který se líbí Bohu (Ko 1,9–12). Ve verších 12 a 13 staví do protikladu dvě říše: království světla a království tmy. My máme účast „na dědictví svatých ve světle“ (Ko 1,12), protože Kristus nás „vysvobodil z moci tmy“ (Ko 1,13). Bůh Otec udělal všechno pro to, abychom měli účast na věčném dědictví říše světla. Nejenže nás „vysvobodil z moci tmy“, on nás také „přenesl do království svého milovaného Syna. V něm máme vykoupení a odpuštění hříchů“ (Ko 1,13.14).

Jinými slovy, v osobě Ježíše, který je zároveň Bohem, naším Stvořitelem, máme vykoupení. On za nás vybojoval naše vykoupení a my je máme vírou přijmout.

Tento týden se podíváme na jedno z nejucelenějších a nejvznešenějších prohlášení o Ježíši v Novém zákoně. Co znamená, že Ježíš je „obraz Boha neviditelného“, a zároveň je „prvorozený všeho stvoření“ (Ko 1,15)?

Osnova lekce

Od této lekce se naše pozornost zaměří na Pavlův dopis Koloským. Při studiu na tento týden se budeme věnovat jednomu z nejvznešenějších textů o Ježíši Kristu v Novém zákoně, který nacházíme v Ko 1,13–19. Prozkoumáme, co to znamená, že Ježíš je obrazem neviditelného Boha, Stvořitelem a hlavou církve.

- Ko 1,15: Kristus jako dokonalý obraz neviditelného Boha (neděle)
- Ko 1,15–17: Kristus jako „prvorozený všeho stvoření“ a původce všeho (pondělí)
- Ko 1,18: Kristus jako hlava církve, která je jeho tělem (úterý)
- Ko 1,18: Kristus jako „počátek“ a „prvorozený z mrtvých“ (středa)
- Ko 1,19.20: Smíření všeho díky Kristově oběti (čtvrtek)

OBRAZ NEVIDITELNÉHO BOHA

On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření... (Ko 1,15)

¹Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. ²To bylo na počátku u Boha. [...]

¹⁴A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. [...] ¹⁸Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl. (J 1,1.2.14.18)

Kdo vidí mne, vidí Otce. (J 14,9b)

Osobní studium

Když se podíváme do zrcadla nebo na fotografii, vidíme svůj vlastní obraz. Je to však jen plochý, dvourozměrný obraz. V některých ohledech poskytuje jasnější představu socha, ale i ta stále zaostává za živou, dýčající realitou. Biblický koncept obrazu, přestože se někdy odkazuje i na méně výstižná zobrazení, naznačuje něco mnohem hlubšího.

Pokus se shrnout různé významy slova „obraz“ v těchto verších. Jak se mohou lišit od popisu Ježíše jako obrazu Boha? Gn 1,26.27; Gn 5,3; 1K 15,49; 2K 3,18; Žd 10,1

Lidé byli stvořeni tak, aby se co nejvíce podobali Bohu. Přesto zrcadlí Boží obraz pouze částečně a tento obraz je poškozen hříchem. Ježíš nám však umožňuje „vidět“ neviditelného Boha. Ježíš řekl: „Kdo vidí mne, vidí Otce“ (J 14,9). On je nejen „odlesk

Boží slávy a výraz Boží podstaty“ (Žd 1,3). Ježíš je Boží myšlenka, která se stala slyšitelnou, a Boží charakter, který se stal viditelným.

Přečti si Mt 11,27 a J 1,1.2.14.18. Proč má Ježíš jedinečnou schopnost zjevit Otce?

Všimněme si i jiných způsobů, jakými Ježíš popsal svůj vztah k Bohu Otci:

„Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji“ (J 5,17).

„Já a Otec jsme jedno“ (J 10,30).

„Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“ (J 14,6).

Důležitá je i skutečnost, že Ježíš o sobě mluvil v absolutním smyslu, když se označil Božím jménem „JSEM, KTERÝ JSEM“ (viz Ex 3,14):

„Já jsem chléb života“ (J 6,35), „Já jsem světlo světa“ (J 8,12), „Já jsem dobrý pastýř“ (J 10,11.14), „Já jsem vzkříšení a život“ (J 11,25), „Já jsem v Otci a Otec je ve mně“ (J 14,11), „Než se Abraham narodil, já jsem“ (J 8,58).

Aplikace

Pokud by Ježíš byl někým jiným než samotným Bohem, Otec by vlastně jen poslal nějakou stvořenou bytost, aby za nás zemřela. Proč se to tak radikálně a zásadně liší od situace, kdy za nás v osobě Krista zemřel samotný Bůh?

„PRVOROZENÝ VŠEHO STVOŘENÍ“

¹⁵On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, ¹⁶neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. ¹⁷On předchází všechno, všechno v něm spočívá. (Ko 1,15–17)

Osobní studium

V Novém zákoně se pojmy „prvorozený“ a „jednorozený“ téměř vždy vztahují na Ježíše (viz L 2,7; Ř 8,29; Žd 1,6; Zj 1,5; J 1,14.18). V Listu Koloským se o Ježíši dvakrát mluví jako o prvorozeném („prvorozený všeho stvoření“, Ko 1,15, a „prvorozený z mrtvých“, Ko 1,18). Nemusí to však nutně znamenat toho, kdo se narodil chronologicky jako první. Biblický koncept „prvorozeného“ zdůrazňuje zvláštní vztah, který má syn ke svému otci bez ohledu na pořadí narození. Existují totiž případy, kdy právě mladší synové hrají důležitější roli – vzpomeňme alespoň Izáka, Jákoba a Josefa.

David, ačkoli byl nejmladší z osmi synů, byl pomazán za krále (1S 16,10–13) a prostřednictvím žalmisty Bůh řekl: „... a já ho učiním prvorozeným, nejvyšším nad králi země“ (Ž 89,28). Mojžíšovi zase říká: „Izrael je můj prvorozený syn“ (Ex 4,22). V tomto smyslu tedy výraz „prvorozený“ znamená především důležitost, jedinečnost a výjimečnost.

Co má Pavel na mysli, když v úvodních verších Ko 1,15–17 píše, že je Ježíš „prvorozený všeho stvoření“?

Pavel zjevně nechce naznačit, že Ježíš byl prvním, kdo byl stvořen. Ve skutečnosti

tuto možnost kategoricky vylučuje, když zdůrazňuje, že právě Ježíš stvořil všechno. „Všechno“ bylo stvořeno „v něm“, „skrze něho a pro něho“ (Ko 1,16). Ježíš je zde jednoznačně označen jako ten, jehož prostřednictvím Bůh uskutečnil proces stvoření (viz také Ef 3,9; J 1,1–3; Zj 4,11).

Pavlovo prohlášení je velmi komplexní. „Všechno“ znamená opravdu všechno – prostorově (nebe a země), ontologicky (viditelné i neviditelné) a funkčně (trůny, panstva, vlády a mocnosti). Poslední dva pojmy se obvykle vztahují na andělské bytosti (viz Ef 3,10; 6,12). Jako by se chtěl ujistit, že nebude špatně pochopen, Pavel také píše, že Ježíš „předchází všechno“ (Ko 1,17). Tento řecký výraz může znamenat přednost ve významnosti i v čase, ale ve všech ostatních případech v Pavlových spisech se vztahuje právě na čas (viz např. 1K 2,7; Ga 1,17 a Ef 1,4).

Další argument, kterým Pavel zdůrazňuje Ježíšovo naprosto výjimečné postavení, je to, že „všechno v něm spočívá“ (Ko 1,17). Řecké slovo (*synistémi*) znamená, že v Ježíši vše „drží pohromadě“, „spojuje se“. Ježíš je sjednocujícím faktorem vesmíru nejen díky své roli Stvořitele, ale také proto, že je Vykupitelem.

Aplikace

Bůh, Stvořitel, za nás zemřel. Co by k tomu mohly přidat naše skutky? Proč je představa, že naše skutky by mohly něco přidat k tomu, co již Kristus pro nás učinil, vlastně rouhání?

HLAVA TĚLA (CÍRKVE)

On jest hlavou těla – totiž církve. On je počátek, prvorozený z mrtvých – takže je to on, jenž má prvenství ve všem. (Ko 1,18)

... v něm jste i vy dosáhli plnosti. On je hlavou všech mocností a sil. (Ko 2,10)

²²Všechno podrobil pod jeho nohy a ustanovil jej svrchovanou hlavou církve, ²³kteřá je jeho tělem, plností toho, jenž přivádí k naplnění všechno, co jest. (Ef 1,22.23)

Osobní studium

Přečti si úvodní verše Ef 1,22.23 a Ko 2,10. Co znamená slovo „hlava“ v těchto textech? Co má Pavel na mysli, když nazývá Ježíše „hlavou církve“ (Ef 5,23)?

„Hlava“ v mnoha jazycích po celém světě odkazuje na vedoucí postavení (například „hlava státu“). Podobné použití nacházíme i v celé Bibli. Všimněme si, jak se slovo „hlava“ používá v následujících verších:

Ex 18,25 – Mojžíš si vybral „muže ze všeho Izraele a ustanovil je za představitele [hlavy] lidu, za správce nad tisíci, sty, padesáti a deseti.“

Dt 28,13 – Pokud budou Izraelité poslouchat Hospodina, On je „učiní hlavou a ne chvostem“.

Iz 7,8 – „Hlavou Aramu je Damašek a hlavou Damašku Resín.“

Oz 2,2 – „Synové judští a synové izraelští budou pospolu shromážděni, ustanoví si jedinou hlavu a vyjdou z této země.“

Mi 3,9 – „Slyšte to, představitelé [hlavy] domu Jákobova, vůdcové izraelského domu.“

1K 11,3 – „.... hlavou každého muže je Kristus...“

Kristus jako hlava církve tedy poskytuje vedení, usměrnění a výživu pro jednotu a růst církve (viz Ko 2,19).

Přečti si 1K 12,12–27. I zde Pavel popisuje církev jako „tělo“. Jaké další aspekty církve vyjadřuje tato metafora?

Tělo nemůže žít bez hlavy. Ale podobně, když je některá část těla zraněna nebo zničena, existence těla se stává mnohem těžší. Často si neuvědomujeme, jak je něco důležité, dokud to neztratíme.

Aplikace

Kdyby ses musel vzdát končetiny nebo oka, co by sis vybral? Co nám tento obraz říká o tom, jak důležitý je každý člověk jako člen církve?

POČÁTEK A PŮVODCE

On jest hlavou těla – totiž církve. On je počátek, prvorozený z mrtvých – takže je to on, jenž má prvenství ve všem. (Ko 1,18)

³*Nevíte snad, že všichni, kteří jsme pokřtěni v Krista Ježíše, byli jsme pokřtěni v jeho smrt? ‘Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom – jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce – i my vstoupili na cestu nového života. (Ř 6,3.4)*

Osobní studium

Jaká je podle Pavla souvislost mezi představou Krista jako „hlavy“ a jako „počátku“ (Ko 1,18)?

V hebrejštině jsou slova pro „hlavu“ (roš) a „počátek“ (rešit) příbuzná. Poprvé se slovo počátek objevuje v Písmu hned v Gn 1,1: „Na počátku [rešit] stvořil Bůh nebe a zemi.“ Ježíš je hlavou lidstva a církve nejen díky svému vtělení, ale také proto, že je Stvořitelem.

V řečtině má slovo „počátek“ (arché) široký význam. V Ko 1,18 se „počátek“ vztahuje na Ježíše jako iniciátora nebo zakladatele církve (Ko 1,18), a je tedy její hlavou, stejně jako je „počátkem“ nebo „původcem“ stvoření.

Ježíš není jen původcem stvoření a církve, ale je také – prostřednictvím svého zmrtvýchvstání (Ř 6,3.4) – zdrojem nového stvoření. Protože odplátou za hřích je smrt, Ježíšovo vítězství nad smrtí ukazuje na dvě skutečnosti: (1) na jeho vítězství nad hříchem a (2) na jeho moc znovu nás stvořit

ke svému obrazu. Toto vše vysvětluje, proč je Ježíš „prvorozený z mrtvých“ (Ko 1,18; o významu slova „prvorozený“ jsme mluvili v části na pondělí). Jeho zmrtvýchvstání je naprosto výjimečné, i když ne první (Mojžíš byl první, a proto následoval spor s ďáblem o jeho tělo [Ju 1,9]). Bez Kristova zmrtvýchvstání by nikdo jiný nemohl být vzkříšen.

V tomto bodě je užitečné stručně si připomenout všechny důvody, které Pavel uvedl pro Ježíšovo výjimečné postavení:

- Je dokonalým projevem neviditelného Boha.
- Je prostředníkem, skrze něhož byly stvořeny všechny věci.
- Existoval přede vším a všechno je sjednoceno v něm.
- Je hlavou církve, která je jeho tělem.
- Je původcem stvoření i nového stvoření.
- Přemohl hřích a smrt, a tak si zasloužil právo vzkřísit všechny, kteří v něj vložili svou důvěru jako ve Spasitele.
- Ježíš vždy existoval, ale nyní, díky svému dílu, získal přední postavení jako hlava lidstva a hlava církve.

Aplikace

Co potřebuješ změnit, aby mohl mít ve tvém životě Kristus opravdu první a nejdůležitější místo?

SMÍŘENÍ VŠECH A VŠEHO

¹⁹Plnost sama se rozhodla v něm přebývat, ²⁰aby skrze něho a v něm bylo smířeno všechno, co jest, jak na zemi, tak v nebesích – protože smíření přinesla jeho oběť na kříži. (Ko 1,19.20)

Osobní studium

Jak bys charakterizoval smíření, které podle Pavla přichází prostřednictvím kříže? Čeho se podle úvodních veršů týká? (Ko 1,19.20)?

Pavel používá velmi zajímavý řecký výraz k dokončení svého popisu Ježíše a nepřímo odkazuje zpět na Otce, který byl zmíněn v Ko 1,12. Bohu šlo o to, aby v Ježíši přebývala veškerá „plnost“ (Ko 1,19). Čeho se týkala? V druhé kapitole Pavel vysvětluje, že jde o „plnost božství“ (Ko 2,9) Čeho se tato „plnost“ týká? Jan ji označuje jako slávu, kterou „má od Otce jednorozený Syn“, a proto je „plný milosti a pravdy“ (J 1,14).

Na základě našeho úvodního textu má tato „plnost“ velmi široký význam. Zahrnuje Boží věčnost, samostatnou existenci a moc stvořit. A co je nejdůležitější, zdůrazňuje Boží moudrost při vítězství nad hříchem a smrtí tím nejméně představitelným prostředkem – křížem. A tak proměnil tento nejpotupnější předmět ve svědectví o své věčné lásce ke každé stvořené bytosti. „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (J 3,16).

Jak se mohlo stát, že byl hřích navždy poražen a že všechno bylo smířeno? Odpověď nacházíme v jediné slavné pravdě: Bůh miloval. Bůh miloval vesmír a miloval nás tak moc, že riskoval všechno, aby nás zachránil smrtí Krista na kříži. Řecké slovo pro „svět“ je kosmos a může zahrnovat celý vesmír. Právě toto slovo používá Pavel v kontextu následování Krista: „... stali jsme se divadlem světa [kosmos, vesmír], andělům i lidem“ (1K 4,9). Smíření se tedy týká celého vesmíru.

„Nebe se zármutkem a ohromením hledělo na ukřižovaného Krista. Z rozdrásaných spánků mu tekla krev a na čele měl krvavý pot. [...] Satan a jeho stoupenci se svým vzpurným životem natolik vzdálili souladu s Bohem, že sama Boží přítomnost je pro ně spalujícím ohněm. Sláva Boha, který je láska, je zničena. Na počátku velkého sporu tomu však nerozuměli ani andělé. [...] Po skončení velkého sporu to však už bude jiné. Plán vykoupení bude dokonán a všem stvořeným bytostem bude zjevena Boží povaha. [...] Andělé se tedy mohli při pohledu na Spasitelův kříž radovat. [...] Kristus sám si důsledky oběti na Golgotě plně uvědomoval. S výhledem do budoucnosti na kříži zvolal: „Dokouáno jest.““ (DA 760.764; TV 488.491)

Aplikace

Kříž odhaluje Boží lásku nejen k tobě, ale k celému vesmíru. Ve které oblasti svého života – možná v narušeném vztahu, osobním selhání nebo vnitřním zápase – potřebuješ dnes zažít moc smíření?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Muž, který by byl jen člověkem a říkal by věci, které říkal Ježíš, by nemohl hlásat morálku. Buď by to byl blázen – na úrovni člověka, který o sobě říká, že je vajíčko naměkko – nebo by byl zplozencem pekla. Musíme se rozhodnout. Buď tento muž byl a je Syn Boží, nebo je to šílenec či něco ještě horšího. Můžete ho umlčet jako blázna, můžete na něj plivat a zabít ho jako démona; nebo můžete padnout k jeho nohám a nazvat ho Bohem a Pánem. Ale nechodme s nějakými povýšenými nesmysly o tom, že byl velkým učitelem. To nám nenechal na výběr. Neměl to v úmyslu.“ (LEWIS C. S., *Mere Christianity*. New York, Collier Books, 1952, s. 141)

„Otec je veškerá plnost Božství tělesně a je neviditelný zraku smrtelníka. Syn je veškerá plnost Božství, která se projevila. Slovo Boží o něm říká, že je ‚výrazem Boží podstaty‘.“ (Ev 614; Ev 340)

„Kristus je preexistentní a nezávisle existující Boží Syn... Když mluvíme o jeho preexistenci, Kristus pamatuje pradávné věky... Ujišťuje nás, že nikdy nebyla doba, kdy by nebyl v úzkém vztahu s věčným Bohem. [...] Byl Bohu roven, nekonečný a všemohoucí... Je věčný Syn, který má život sám v sobě.“ (Ev 615; Ev 341)

Otázky k rozhovoru

1. Zamyslete se nad otázkou věčného Ježíšova božství. Přemýšlejte o důsledcích celého plánu spasení a významu oběti na kříži, kdyby Ježíš nebyl tím, kým opravdu je: věčným Bohem, který nikdy nebyl stvořen, ale existoval vždy, od věčnosti. Proč je toto učení tak důležité? Co by to znamenalo, kdyby Ježíš ve skutečnosti nebyl věčný, ale byl nějakým způsobem stvořen? Jak důležitá skutečnost se ztrácí při takovém uvažování?
2. Když přemýšlíme o Ježíši, evangeliu a plánu spasení, proč si potřebujeme uvědomovat, že celý vesmír měl zájem o to, co Ježíš udělal? O čem asi vesmírné bytosti přemýšlely, když viděli svého věčného Stvořitele na kříži? Nás myšlenka věčného Stvořitele ohromuje, ale nepadlý vesmír ho znal v jeho věčné slávě. O čem uvažovali, když byli svědky toho, jak ten, kterého uctívali v nebi, umírá na kříži?
3. Co byste řekli někomu, kdo nevěří, že Otec a Syn vždy koexistovali? Proč jde o mimořádně důležitou pravdu? Jak byste vysvětlili, že se nikdy nestalo, aby byl Otec bez Syna, kromě kříže, kdy došlo k dočasnému „rozdělení božských sil“?

Smíření a naděje (Ko 1,20–29)

Texty na tento týden

Ko 1,20–29; Ef 5,27; Ef 3,17; Ř 8,18; Ef 1,7–10; Ef 3,3–6; PŘ 14,12

Úvodní text

„Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti.“ (2K 5,21)

Pavel pokračuje v tématu usmíření, které tak jasně zdůraznil v Ko 1,20 (viz 8. lekce, čtvrtek). Zatímco tam popsal kosmický rozsah usmíření, nyní se soustředí na osobní rozměr tohoto Božího činu. Svou smrtí na kříži Ježíš dosáhl smíření pro všechny a všechno, zejména pro lidské bytosti, které byly hříchem odcizeny od Boha, nyní však mohou být s ním smířeny skrze víru.

Tento týden se budeme věnovat procesu individuálního usmíření. Stejně jako v kosmickém rozsahu, i na osobní rovině se usmíření uskutečňuje prostřednictvím Kristovy smrti. Na individuální úrovni rozhodně není kříž nějakým pasivním symbolem. Naopak, stává se aktivní realitou, přičemž Boží láska proměňuje lidi, když slyší evangelium a přijímají Krista, a tak mají „naději na Boží slávu“ (Ko 1,27).

Pavel také říká, že Boží slovo odkrývá „tajemství, které po věky a po celá pokolení bylo skryto, ale nyní je zjeveno jeho svatému lidu“ (Ko 1,26). Co je toto tajemství a co všechno představuje – pro jednotlivce a pro vesmír? Jak toto „tajemství“ souvisí s evangeliem, které Pavel tak nadšeně hlásal?

Osnova lekce

I tentokrát ještě zůstaneme v 1. kapitole Listu Koloským. Tato lekce se bude věnovat osobnímu rozměru smíření, které Kristus uskutečnil svou smrtí na kříži. Budeme se zabývat tím, jak se z lidí odcizených Bohu stávají skrze víru svatí a bezúhonní, a prozkoumáme tajemství „Krista ve vás“ jako naší naděje slávy.

- Ko 1,21.22: Smíření s Bohem skrze Kristovu smrt (neděle)
- Ko 1,21–23: Důležitost vytrvalosti a pevného zakotvení ve víře (pondělí)
- Ko 1,24–26: Pavlova služba a Boží věčný plán (úterý)
- Ko 1,25–27: Boží „tajemství“ – Kristus ve vás, naděje slávy (středa)
- Ko 1,28.29: Cíl Pavlovy služby – přivést každého k dokonalosti v Kristu (čtvrtek)

SMÍŘENÍ S BOHEM

²¹I vás, kteří jste dříve byli odcizení a nepřátelští Bohu svým smýšlením i zlymi skutky, ²²nyin s ním smířil, když ve svém pozemském těle podstoupil smrt, aby vás před Boží tvář přivedl svatě, neposkvrněné a bez úhony. (Ko 1,21.22)

Osobní studium

Co má Pavel na mysli, když v úvodním textu (Ko 1,21.22) mluví o „odcizení“ a „nepřátelství“? Jaký je podle něj očekávaný konečný výsledek Kristovy smrti (viz také Ef 5,27)?

Pavel velmi často popisuje temný obraz lidstva, které je odděleno od Kristovy spravedlnosti. A ani dnes, po téměř dvou tisících letech, by nebylo moudré tomuto popisu protiřečit. Někdo jednou řekl, že jedinou křesťanskou naukou, kterou není třeba brát vírou, je zkaženost lidstva.

Od doby, kdy se zjevil hřích, se Bůh ujal iniciativy, aby nás, bez ohledu na naši zkaženost, smířil se sebou. Bůh tedy již od začátku pracoval na řešení problému hříchu. A to, i když jediným řešením byla jeho vlastní smrt na kříži.

V Edeně zavolal na Adama, své mistrovské dílo stvoření: „Kde jsi?“ (Gn 3,9). A i dnes pokračuje v hledání své jediné ztracené ovečky – nás. Hledá každého z nás individuálně. Má dokonalý plán, jak nás oslovit, přičemž uplatňuje prvotní evangelijní zaslíbení z Ex 3,15 tím, že mezi nás a satana vkládá nepřátelství.

O evangeliu se často tak velmi diskutuje a teoretizuje, až se může zdát, že nemá pro život ve dvacátém prvním století téměř žádný smysl. Ve skutečnosti je však evangelium jednoduché, jasné a pochopitelné.

Evangelium má tři součásti:

1. Protože nemůžeme udělat nic pro svou záchranu, Ježíš přišel a zemřel za naše hříchy (viz Ř 5,6–8).
2. Když skrze víru, pokání a křest přijímáme jeho smrt jako naši vlastní, jsme ospravedlněni a osvobozeni od odsouzení za hřích (viz Ř 5,9–11; Ř 6,6.7).
3. Život, který nyní žijeme, je výsledkem toho, že jsme spojeni s Kristem, prožíváme jeho přetvářející moc a jeho život v nás (2K 5,17–21; Ga 2,20).

Nemusí jít nutně o tři samostatné kroky nebo události. Mohou se odehrát najednou, jakmile jsme připraveni přijmout Ježíše do svého života. A mohou se obnovovat dennodenně, když se mu každé ráno odevzdáváme. Bez ohledu na to, jak každý z nás zažil Kristovo spasitelné dílo ve svém životě, základ vždy spočívá na Ježíšově smrti. K ní se musíme vždy znovu vracet.

Aplikace

Když se podíváš na sebe, na svou povahu a na své nejvnitřnější bytí, co ti tento pohled říká o tom, jak moc potřebuješ Kristovu obět?

VYTRVEJTE VE VÍŘE

²¹I vás, kteří jste dříve byli odcizeni a nepřátelští Bohu svým smýšlením i zlými skutky, ²²nyin s ním smířil, když ve svém pozemském těle podstoupil smrt, aby vás před Boží tvář přivedl svaté, neposkvrněné a bez úhony – ²³pokud ovšem pevně zakotvení setrváte ve víře a nedáte se odtrhnout od naděje evangelia, jež jste slyšeli, jež bylo kázáno všemu stvoření pod nebem a jehož jsem se já, Pavel, stal služebníkem. (Ko 1,21–23)

Osobní studium

Co má podle tebe Pavel v úvodním textu (Ko 1,23) na mysli, když říká, abychom „pevně zakotvení“ setrvali ve víře? (Viz také Ko 2,5 a Ef 3,17.)

V řečtině existují čtyři různé způsoby vyjádření podmínky „pokud“, přičemž každý má určité odstíny. Ten, kterým začíná Ko 1,23, předpokládá, že podmínka je splněna. Pavel tedy povzbuzuje Koloské myšlenkou, že ve víře skutečně vytrvají. V následujících verších Pavel vyjadřuje, že už viděl důkazy o pevnosti jejich víry (Ko 2,5). Přesto je jejich naděje stále podmíněna tím, že vytrvají na cestě víry, na kterou se vydali.

Myšlenka vytrvalosti vychází z řeckého slova (*epimenó*; „zůstávat“, „nepřestávat“, „pokračovat“) přeloženého jako „setrváte“ (Ko 1,23). Stejně slovo se vyskytuje i při popisu jednání zákoníků a farizeů, kteří „nepřestávali“ požadovat od Ježíše odpověď, co mají udělat se ženou přichycenou při cizoložství (J 8,7). A také v situaci, kdy Petr „nepřestával“ klepat na dveře poté, co služka Rodé poznala jeho hlas, ale nechala dveře zamčené a vběhla

dovnitř, aby to oznámila ostatním (Sk 12,16). Používá ho také Pavel, který povzbuzuje Timotea, aby „byl vytrvalý“ v dodržování pokynů týkajících se učení i praktického života (1Tm 4,16). Význam tohoto slova v Ko 1,23 je podobný, až na to, že se vztahuje na věřící obecně.

Jak uvidíme příští týden, Pavel se obává, že by věřící v Kolosách mohli začít usilovat o lidské cesty spasení místo toho, aby se pevně drželi naděje, kterou nabízí evangelium (viz například Ko 2,8.20–22). Slovo „zakotvení“ (řecky doslova „neochvějný“, „založení“) označuje položení pevného základu víry a lásky, které stojí na Božím slově (viz Mt 7,25; Ef 2,20 a 3,17).

S touto myšlenkou souvisí i řecké slovo přeložené jako „pevní“, které odkazuje na pevnou stavbu a v širším smyslu na křesťany, kteří se nedají „odtrhnout od naděje evangelia“ (Ko 1,23). Totéž slovo je použito v 1K 15,58: „... buďte pevní, nedejte se zvíkat, buďte stále horlivější v díle Páně; vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná.“

Na rozdíl od populárního názoru „jednou spasen, navždy spasen“ Pavel říká něco úplně jiného.

Aplikace

Jakou máš zkušenost s každodenním setráváním ve víře a tím, jak se to projevuje ve tvém životě? Proč se musíme vždy znovu vědomě rozhodnout jednat na základě víry? Co se stane, když to neuděláme?

VĚČNÝ BOŽÍ PLÁN

²⁴Proto se raduji, že nyní trpím za vás a to, co zbývá do míry utrpení Kristových, doplňuji svým utrpením za jeho tělo, to jest církev. ²⁵Stal jsem se jejím služebníkem, jak mi to uložil Bůh podle svého záměru, aby se na vás naplnilo Boží slovo, ²⁶tajemství, které po věky a po celá pokolení bylo skryto, ale nyní je zjeveno jeho svatému lidu. (Ko 1,24–26)

Osobní studium

Co říká Pavel v úvodním textu (Ko 1,24–26) o svém utrpení pro Krista?

Přestože Pavel psal Koloským během domácího vězení v Římě, jeho největší utrpení pramenilo pravděpodobně z toho, že nemohl intenzivně pokračovat ve svém misijním díle. Nemohl cestovat z místa na místo a nemohl kázat v domech, jak to dělal předtím (Sk 20,20). Tato „utrpení“ („soužení“), před kterými Kristus předem varoval (Mt 24,9; J 16,33), „se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena“ (Ř 8,18). Pavel tedy nevnímá své „utrpení“ jen osobně, ale v širším kontextu. Tak jako když psal křesťanům ve Filipech, tak se i nyní, když píše Koloským, raduje ze svého utrpení, které je pro jejich dobro (Ko 1,24).

Přestože je Pavel ve vězení, „Boží slovo není spoutáno“ (2Tm 2,9). Během tohoto vězení vznikly dopisy Filipským, Efezským a Filemonovi. Po propuštění ho Bůh inspiroval k napsání důležitých rad, které se nacházejí v 1. listu Timoteovi a Titovi. Potom, během svého posledního uvěznění

v římském vězení, napsal 2. list Timoteovi. Stručně řečeno, tyto poslední roky poskytly Pavlovi příležitost napsat významnou část Nového zákona (s velkou pravděpodobností sem můžeme zahrnout i List Židům).

Věčný Boží plán toto všechno – a ještě mnohem více – předvídal. Pavel používá v Ko 1,25 řecké slovo *oikonomia*, které se překládá jako „správa“ (ČSP; „záměr“ ČEP) a odkazuje (např. v 1Tm 1,4) na „Boží záměr“ (JOHNSON L. T., *The First and Second Letters to Timothy*. New York: Doubleday, 2001, s. 164). To se týká i Pavlova apoštolství. V širším smyslu však zahrnuje všechna opatření, která Bůh učinil v plánu spasení. Služba Pavla, ostatních apoštolů, a dokonce i proroků Starého zákona (Ef 2,20; 3,5), včetně Mojžíše, měla za cíl naplnit Boží slovo (Ko 1,25). To vše v souvislosti s Božím plánem.

Na toto téma se blíže podíváme v zítřejší části. Na tomto místě je však užitečné poznamenat, že Pavel vnímal svou službu jen jako malou součást mnohem většího, dlouhodobého Božího plánu, který se začal uskutečňovat „od založení světa“ (Mt 13,35; Ef 1,4).

Aplikace

Zamysli se nad svým vlastním životem. Jak mohou tvá rozhodnutí (velká i malá) zapadat do velkého Božího plánu? Můžeme dopředu vědět, zda je naše konkrétní rozhodnutí opravdu „malé“? Jak se může později ukázat, že šlo o důležité rozhodnutí, které mělo vážné následky?

ODHALENÍ BOŽÍHO TAJEMSTVÍ

²⁵Stal jsem se jejím služebníkem, jak mi to uložil Bůh podle svého záměru, aby se na vás naplnilo Boží slovo, ²⁶tajemství, které po věky a po celá pokolení bylo skryto, ale nyní je zjeveno jeho svatému lidu. ²⁷Bůh jim chtěl dát poznat, jak bohatá je sláva jeho tajemství mezi pohany: Je to Kristus mezi vámi, v něm máte naději na Boží slávu. (Ko 1,25–27)

Osobní studium

Pavel v úvodním textu (Ko 1,25–27) dvakrát hovoří o „tajemství“. O jaké tajemství se jedná?

Na jiném místě Pavel zmiňuje „moudrost“ skrytou v Božím tajemství, „kterou Bůh od věčnosti určil pro naše oslavení“ (1K 2,7) a zjevil prostřednictvím plánu spasení. Petr mluví o této pravdě jako o něčem, co hledali a zkoumali proroci, co „i andělé touží spatřit“ (1Pt 1,10–12). Vše bylo stanoveno „před stvořením světa“ (1Pt 1,20) a „od věčných časů nebylo vysloveno“ (Ř 16,25). Avšak prostřednictvím života, smrti a zmrtvýchvstání Krista bylo toto tajemství odhaleno (2K 3,14).

Jak následující odkazy na Boží tajemství vysvětlují různé aspekty plánu spásy?

Ef 1,7–10

Ef 3,3–6

Nakonec se „vše“ v nebi a na zemi spojí do úplné jednoty v Kristu. Právě na to se za-

měřovala i Kristova modlitba v J 17. Jak se to přesně stane, bylo tajemstvím, které se nyní zjevilo prostřednictvím evangelia.

Po celou věčnost budeme zkoumat, proč nás Bůh tak miluje, že dal Ježíše, neocenitelný poklad nebes, za naši spásu. Dnes však již víme, že Kristus „za všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal“ (2K 5,15). A tak všichni, kdo věří v Krista, Židé i pohané, mají prostřednictvím evangelia stejný podíl na Božích zaslíbeních a byli spojeni do jednoho těla, církve.

Výrok „Kristus mezi vámi“ (Ko 1,27; nebo „Kristus ve vás“; ČSP) se vztahuje na Kristovo přebývání v srdci člověka skrze víru (Ef 3,17; srov. Ga 2,20). Toto duchovní spojení s Kristem způsobuje, že nás Bůh již nyní „vedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši“ (Ef 2,6), a můžeme tak již nyní okoušet „moc budoucího věku“ (Žd 6,5). Prostřednictvím přítomnosti v našich životech nás Kristus již začíná spojovat s nebem. Je to evangelium působící v srdcích věřících, které nás připravilo „k účasti na dědictví svatých ve světle“ (Ko 1,12).

Aplikace

Tajemství, které bylo kdysi skryto, je dnes zjeveno: „Je to Kristus mezi vámi, v něm máte naději na Boží slávu.“ Jak Kristova přítomnost ve tvém srdci ovlivňuje tvůj způsob života, lásku k druhým a tvé vztahy – zejména k těm, kteří jsou odlišní?

MOC EVANGELIA

²⁸Jeho my zvěštujeme napomínající každého člověka a vyučující každého člověka ve vši moudrosti, abychom každého postavili dokonalého v Kristu. ²⁹Proto také usilovně pracuji a zápasím v souladu s jeho působením, které je ve mně mocné. (Ko 1,28.29; ČSP)

Osobní studium

Na co se Pavel zaměřuje v úvodním textu (Ko 1,28.29; ČSP)? Jaký význam má trojnásobné opakování spojení „každý člověk“?

Pavlovo kázání se zaměřovalo na Krista a na jeho ukřižování (1K 1,23). Podle Ef 5,27 je smyslem Kristovy oběti, aby „si on sám připravil církev slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoli podobného, aby byla svatá a bezúhonná“. Cílem Pavlova kázání evangelia je, „abychom každého postavili dokonalého v Kristu“ (Ko 1,28; ČSP). Pavel učí a varuje. Učí různé body křesťanské nauky a praxe (2Te 2,15; 1Tm 4,11; 1Tm 5,7; Tt 1,9) a varuje před následky odmítnutí evangelia a před nebezpečím falešných učitelů (Sk 20,29–31; Ř 16,17).

Tak rosteme a stáváme se zralými křesťany: přijímáme učení a dbáme na varování Písma. Zralost je důležitý pojem. Rodiče novorozence slaví každý milník – první slovo, první krok nebo první kresbu. Který rodič by nebyl znepokojen, kdyby jeho dítě v několika letech stále neumělo chodit nebo

mluvit? Růst a vývoj jsou normální a očekávané. Totéž platí i pro křesťanský život.

Řecké slovo přeložené jako „dokonalý“ (*teleios*) znamená zralý, vyspělý, dokonalý nebo bezvadný. Prostřednictvím procesu křesťanského růstu si uvědomujeme hloubku Božího zákona a to, že jeho požadavky mají „nekonečný prostor“ (Ž 119,96). Chápe-me, že se vztahuje i na „touhy i myšlenky srdce“ (Žd 4,12).

Musíme však být opatrní, a proto Pavel používá sloveso „napomínáme“ (Ko 1,28). „Někdy se člověku zdá cesta přímá, ale nakonec přivede k smrti“ (Př 14,12). Duchovní rozlišování pochází z Duchem vedeného poznání Božího slova. Falešná učení obvykle obsahují určitou část pravdy, ale buď přidávají, nebo ubírají něco z toho, co říká Bible (viz Iz 8,20). Tato falešná učení často uspějí, pokud lidé přímo pochybují o Božím slově nebo alespoň zpochybňují jeho relevanci či použitelnost v dnešní době. Musíme být moudří jako hadi, ale bezelstní jako holubice (Mt 10,16), chceme-li odlišit skutečnou pravdu v Bibli od bludů.

Aplikace

Co znamená být „dokonalý v Kristu“ (Ko 1,28)? Jak nám pochopení toho, co Ježíš pro nás vykonal na kříži, pomáhá porozumět, co znamená být „dokonalý v Kristu“?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„V nás samotných není tolik dobra a spravedlnosti, abychom byli schopni plnit to, co Boží zákon požaduje. Ježíš Kristus nám však nabízí řešení. [...] Můžeme mu svěřit svůj život a přijmout ho jako svého Zachránce. Potom, bez ohledu na to, jak hříšný náš život byl, jsme díky němu považováni před Bohem za spravedlivé. Místo naší povahy se bude počítat Kristův charakter. Bůh s námi bude jednat, jako kdybychom nikdy neudělali nic špatného.

Změna bude ještě dalekosáhlejší, Kristus bude postupně měnit naše srdce. Vírou mu musíme umožnit, aby mohl žít v našem srdci, a musíme mu dovolit, aby ovlivňoval naše rozhodnutí. [...] Nemáme tedy být na co pyšní a nemáme se čím chlubit. Jedinou nadějí je pro nás spravedlnost Ježíše Krista, kterou nám Bůh přičte. Díky této spravedlnosti Boží Duch působí v nás a naším prostřednictvím.“ (SC 62.63; CVP 63.64)

„Bylo mi s velkou naléhavostí dáno světlo, že mnozí od nás odejdou a budou věnovat pozornost svůdnému ďáblu učením. Pán touží, aby každý člověk, který tvrdí, že věří pravdě, znal pravdu skutečně důkladně.“ (Ev 363; Ev 202)

Otázky k rozhovoru

1. Přečtěte si znovu úvodní text: „Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti“ (2K 5,21). Co to znamená? Co znamená, že Krista „kvůli nám ztotožnil s hříchem“? Jak nám to může pomoci pochopit zástupnou povahu kříže? Jak v Kristu můžeme dosáhnout „Boží spravedlnosti“?
2. Zamyslete se nad konceptem „jednou spasen, navždy spasen“ (jde o přesvědčení, že člověk, který upřímně přijal Krista a byl spasen, už nikdy nemůže ztratit své spasení bez ohledu na to, co udělá poté), kterému věří mnoho křesťanů. Proč jsme přesvědčeni, že se jedná o falešnou nauku? Jaká zjevná nebezpečí představuje pro někoho, kdo jí věří? Jak můžeme mít jistotu spasení, i když zmíněný koncept odmítáme?
3. Jste ve své víře „pevně zakotvení“ (Ko 1,23)? Jak dobře znáte to, čemu věříte, a proč tomu věříte? Co můžete udělat, abyste to poznali ještě lépe? Proč je důležité, abychom byli „pevně zakotvení“ ve víře?

Bud'te dokonalí v Kristu (Ko 2)

Texty na tento týden

Ko 2; Žd 7,11; Iz 61,3; 1K 3,6; Dt 31,24–26; Ř 2,28.29; Ř 7,7

Úvodní text

„Nikdo tedy nemá právo odsuzovat vás za to, co jíte nebo pijete, nebo kvůli svátkům, kvůli novoluní nebo sobotám. To všechno je jen stín budoucích věcí, ale skutečnost je Kristus.“ (Ko 2,16.17)

Už se tě někdy někdo ptal, proč zachováš sobotu? Možná teprve nedávno ti někdo citoval úvodní text jako „důkaz“ proti sobotě. Pavel však nenapsal tento text jako komentář ke čtvrtému přikázání, ale jako reakci na bludy, které šířili někteří falešní učitelé v církvi. O jaké nesprávné názory šlo?

Pavel charakterizuje falešné učení jako „prázdné a klamné filozofování“, které je založeno na „lidských bájích“ a na „vesmírných mocnostech“, ale „ne na Kristu“ (Ko 2,8). Zahrnovalo také obřizku a dodržování židovských svátků (Ko 2,11.16), včetně židovských očištných rituálů a předpisů souvisejících s jídlem (Ko 2,16.21), a patřilo sem uctívání andělů (Ko 2,18). A konečně, tato bludná učení se zakládala na „lidských předpisech a naukách“ a pravděpodobně zahrnovala i různé asketické praktiky (Ko 2,22.23).

Tito falešní učitelé byli zjevně nábožensky založení a upřímní, zároveň však evangelium pochopili nesprávně. Tento týden si ukážeme proč. A poznáme, proč úvodní text nemá nic společného s naším zachováváním soboty jako sedmého dne.

Osnova lekce

V této lekci se budeme na základě četby 2. kapitoly Listu Koloským zabývat Pavlovou reakcí na falešné učení, které ohrožovalo koloský sbor. Prozkoumáme, jak Pavel argumentuje proti spoléhání se na lidské tradice a obřady, a zdůrazňuje, že naší jedinou nadějí a jistotou je Kristus.

- Ko 2,1–7: Poklady moudrosti ukryté v Kristu (neděle)
- Ko 2,6–10: Zakotvení v Kristu jako ochrana před prázdnou filozofií (pondělí)
- Ko 2,11–15: Zrušení „dlužního úpisu“ na kříži (úterý)
- Ko 2,16–19: Obřadní svátky jako stín, jehož skutečností je Kristus (středa)
- Ko 2,20–23: Nebezpečí podřizování se lidským příkazům a asketismu (čtvrtek)

POKLADY MOUDROSTI A POZNÁNÍ

¹Rád bych, abyste věděli, jak těžký zápas tu podstupuji pro vás, pro Laodikejské i pro ty, kteří mě ani osobně neznají. ²Chci, abyste povzbuzeni v srdci a spojení láskou hluboce pochopili a plně poznali Boží tajemství, jímž je Kristus; ³v něm jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání. ⁴Ríkám to proto, aby vás nikdo neoklamal libivými řečmi. ⁵I když nejsem mezi vámi přítomen, přece jsem duchem s vámi a raduji se, když vidím vaši kázeň a pevnost vaší víry v Krista. ⁶Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána. ⁷V něm zapustíte kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte víry, jak jste v ní byli vyučeni, znovu a znovu vzdávejte díky. (Ko 2,1–7)

Osobní studium

Jób položil otázku: „Ale moudrost, kde se najde? Kde je místo rozumnosti?“ (Jb 28,12). Pavel odpovídá: v Kristu, „v něm jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání“ (Ko 2,3; srov. 1K 1,30). Máme-li Krista, máme všechno, dokonce i celé „bohatství plné jistoty porozumění“ smyslu života (Ko 2,2; ČSP). Prostřednictvím Krista bylo zjeveno Boží tajemství, které zahrnuje celý plán spasení.

Jaký cíl sledoval podle úvodních veršů Pavel při psaní Listu Koloským (Ko 2,1–7)?

Řecké slovo *parakléthósin* znamená „povzbuzený“ nebo „posílený“ (Ko 2,2). Pavlovou touhou není jen pomoci věřícím v Kolosách rozpoznat falešná učení, ale také je „sjednotit“ (*symbibasthentes*) křesťanskou láskou. Způsob Pavlova vyjádření (chci, aby to povzbudilo... a spojilo) naznačuje jeho důvěru, že tento dopis dosáhne zamýšleného cíle.

Pavel zároveň vyjádřil svou radost z Koloských: „vidím vaši kázeň a pevnost vaší víry v Krista“ (Ko 2,5).

Řecký výraz *taxis*, který se překládá jako „řád“ (ČSP) nebo „kázeň“ (ČEP), se v Novém zákoně používá v souvislosti s kněžským řádem Árona (L 1,8; Žd 7,11) a Melchisede-cha (Žd 5,6.10; 6,20; 7,11.17). V textu, který studujeme, však apoštol Pavel tento výraz aplikuje na pořádek a řád v církvi (viz také 1K 14,40). Někdy máme tendenci považovat církevní řád a organizaci pouze za církevní instituci bez přesahu teologického významu.

Pavel určil, jak má vypadat náležité chování při bohoslužbách (viz například 1K 11), a stanovil, jak by se měli vybírat biskupové (starší) a jáhni (1Tm 3; Tt 1), protože velmi dbal na udržování pořádku v církvi. Díky těmto opatřením se zachovává a šíří Boží moudrost a učení Bible.

Díky správnému učení, které Koloští přijali od Pavlových společníků, měli „pevnou“ víru. Ta byla neotřesitelná, protože spočívala na pevném biblickém základě. Budou-li se ho držet, pomůže jim chránit se před bludy, které šíří falešní učitelé.

Aplikace

Jaká je tvá zkušenost s důležitostí „řádu“ ve tvém duchovním životě?

„ŽIJTE V KRISTU JEŽÍŠI“

⁶Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána. ⁷V něm zapustíte kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte víry, jak jste v ní byli vyučeni, znovu a znovu vzdávejte díky. ⁸Dejte si pozor, aby vás někdo nesvedl prázdňým a klamným filozofováním, založeným na lidských bá-jích, na vesmírných mocnostech, a ne na Kristu. ⁹V něm je přece vtělena všechna plnost božství; ¹⁰v něm jste i vy dosáhli plnosti. On je hlavou všech mocností a sil. (Ko 2,6–10)

Osobní studium

Téma dopisu Koloským vyjadřuje jedno z nejjasnějších pravidel křesťanského života: „Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána“ (Ko 2,6). Spasení si přisvojujeme přijetím Osoby, ne souboru nauk. Přijetí Ježíše však zahrnuje i přijetí celého jeho učení, jak jej předávají proroci a apoštolové v Písmu (viz Ef 2,20).

A co je nejdůležitější, přijetí Krista znamená smrt sobě samému, úplné předání se živému Kristu.

Živé Slovo (Ježíše) nelze oddělit od psaného Slova (Bible). Jsou to dvě strany téže mince. Ve skutečnosti pouze prostřednictvím Písma můžeme poznat Ježíše. „Žít“ (doslova „chodit“, „kráčet“) „v něm“ znamená, že dovolujeme jeho Slovu a jeho Duchu, aby nás vedli ve všech našich rozhodnutích a v každém našem činu.

V Ko 2,7 Pavel používá běžnou biblickou metaforu, která přirovnává křesťany k rostlinám. V Kristu zapouštíme kořeny

tak, že ho přijmeme jako svého Spasitele a uspořádáme si život podle jeho Slova. Tak se pevně držíme víry.

Jak následující texty objasňují metaforu rostliny jako symbolu věřících?

Iz 61,3; Mt 3,10; L 8,11–15; 1K 3,6

Pavel jasně vymezuje dvě možnosti, které mají věřící. Jednou je být „sadba Hospodino-va“ (Iz 61,3) a nadále zůstat v Kristu tím, že se ho držíme a následujeme jeho učení. Druhou možnost bychom mohli přirovnat k umělé rostlině, která sice vypadá jako opravdová, ale ve skutečnosti je bez života. Přijetím lidské filozofie založené na bá-jích (Ko 2,8) se dostáváme do otroctví. Ačkoli nás Kristus osvobodil, je třeba si dávat pozor, abychom na sebe nedali „znovu vložit otrocké jho“ (Ga 5,1; srov. Sk 15,10).

Stručně řečeno, přijmout nebiblické učení znamená odmítnout Krista, protože ti, kdo věří falešným naukám, přijali jiné evangelium a upřednostnili lidské autority před autoritou Písma (viz Ga 1,6–9). Takovému nebezpečí čelila nejen raná církev, ale přetrvává dodnes.

Aplikace

Jaká je tvá zkušenost s tím, co znamená zemřít sobě samému, aby bylo možné přijmout Krista? Proč se jedná o neustálý proces?

PŘIBITO NA KŘÍŽ

¹¹V něm jste obřezáni obřízkou, která není udělána lidskou rukou; obřízka Kristova je odložením celého nevykoupeného těla. ¹²S Kristem jste byli ve křtu pohřbeni a spolu s ním také vzkříšení vírou v Boha, jenž ho svou mocí vzkřísil z mrtvých. ¹³Když jste ještě byli mrtví ve svých vinách a duchovně neobřezáni, probudil nás k životu spolu s ním a všechny viny nám odpustil. ¹⁴Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. ¹⁵Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství. (Ko 2,11–15)

Osobní studium

Na jaký problém poukazuje Pavel v úvodním textu (Ko 2,11–15)?

Velmi často jsme svědky toho, jak se úvodní text (zejména Ko 2,14) zneužívá jako argument proti zákonu a dodržování soboty.

Abychom lépe porozuměli těmto textům, přicházejí adventisté sedmého dne se dvěma hlavními výklady: První ukazuje, že „dlužní úpis“ přibitý na kříž je seznam obvinění vznesených „proti nám“ a připomíná nápis, který Pilát zavěsil na Ježíšův kříž (Mt 27,37; J 19,19.20). Druhá možnost je, že na kříž byl přibit obřadní zákon, který napsal Mojžíš (viz Dt 31,24–26).

Když se podíváme na verš v širším kontextu, vidíme, že jasně hovoří o obřadním zákoně.

Pavel se zmiňuje i o obřízce, „která není udělána lidskou rukou“ (Ko 2,11), při níž jde o „obřízku srdce“ (Ř 2,28.29; srov. Dt 30,16). Tato obřízka srdce je v očividném kontrastu s obřízkou těla, která byla jedním z nejdůležitějších ustanovení obřadního zákona (Lv 12,3; srov. Ex 12,48).

Pavel pak spojuje tuto vnitřní změnu s „odložením celého nevykoupeného těla“ a s pohřbením ve křtu. Tímto křtem se zto-

tožňujeme s Kristovou smrtí a vzkříšením (Ko 2,11.12).

Taková zkušenost obrácení je pak přirovnána k tomu, že jsme byli „mrtví ve svých vinách“, ale Bůh nás svou mocí „probudil k životu“ spolu s Kristem a odpustil nám „všechny viny“ (Ko 2,13).

Zmíněné slovo „ustanovení“ nebo „nařízení“ (Ko 2,14) se v Novém zákoně vztahuje na právní předpisy – světské (L 2,1; Sk 17,7) nebo církevní (Sk 16,4). Jediný další výskyt tohoto řeckého slova v Pavlových spisech se vztahuje na obřadní zákon, který tvořil zeď oddělující židy a pohany (Ef 2,14.15).

Jelikož Pavel již mluvil o odpuštění hříchů a vnitřní změně symbolizované křtem, je nepravděpodobné, že by se k tomuto tématu vrátil s jinou metaforou, která se nikde jinde v Písmu nenachází. Zdá se, že Pavel spíše zdůrazňuje podobnou myšlenku jako v Listu Efezským: že totiž pohanští věřící v Kolosách se nemusí starat o dodržování obřadního zákona, včetně obřízky, ani o zákony o čistotě, které s takovým závazkem souvisely (viz Sk 10,28.34.35).

Pavel zjevně ani nenaznačil, že by Desatero bylo přibito na kříž, zvláště když na jiném místě definuje hřích právě porušením Desatera (Ř 7,7).

Aplikace

Jsou ve tvém životě tradice, rituály nebo vnější projevy – náboženské či kulturní –, na které někdy spoléháš více než na samotného Krista? Jak můžeš zaměřit svůj pohled ještě více na živého Spasitele místo na symboly, které již v něm našly své naplnění?

STÍN NEBO SKUTEČNOST?

¹⁶Nikdo tedy nemá právo odsuzovat vás za to, co jíte nebo pijete, nebo kvůli svátkům, kvůli novoluní nebo sobotám. ¹⁷To všechno je jen stín budoucích věcí, ale skutečnost je Kristus. ¹⁸Ať vám neupírá podíl na vykoupení nikdo, kdo si libuje v poníženosti a uctívání andělů, jak to v marné pýše své mysli viděl při svém zasvěcování. ¹⁹Takový člověk se nedrží hlavy, Krista, z níž celé tělo, pevně spojené klouby a šlachami, roste Božím růstem. (Ko 2,16–19)

Osobní studium

O jakých židovsko-křesťanských praktickách hovoří apoštol Pavel v úvodním textu (Ko 2,16–19)?

Dodnes se učenci neshodují na tom, jaké problémy zde Pavel řešil. Jisté však je, že apoštol v Listu Koloským přináší poměrně hodně informací o tom, co zřejmě rozdělilo sbor, jehož členové měli převážně pohanské kořeny (Ko 2,13). Věřící ze Židů totiž prosazovali věci, které pro členy sboru nebyly nutné.

Je zřejmé, že Ko 2,16 uvádí několik běžných židovských praktik, které zjevně pokračovaly mezi některými židovskými konvertity ke křesťanství. Do stejného kontextu zapadají i některé prvky z Ko 2,18. Ježíš kritizoval falešnou pokoru některých náboženských představitelů (např. Mt 6,1.5.7.16). Z kumránských svitků se dozvídáme, že andělé sehrávali významnou roli v některých židovských představách o uctívání. Problémy, s nimiž se Pavel vyrovnával v Kolosách, byly s největší pravděpodobností podobné těm, kterým čelil i jinde.

Protože verš Ko 2,16 je často nesprávně chápán, je důležité ho prozkoumat podrobněji. Všimněte si těchto bodů:

1. Pavlovo použití slova „tedy“ naznačuje, že jde o závěr vyvozený z toho, co již řekl. A v předchozích verších (Ko 2,11–15) vysvětlil, že tělesná obřízka ztratila svůj význam, protože důležitá je vnitřní změna srdce.
2. „Jídlo a pití“ se vztahuje na oběti jídla a nápojů, které Izraelité přinášeli do chrámu.
3. Upřesnění „kvůli svátkům, kvůli novoluní nebo sobotám“ (Ko 2,16) zřejmě odkazuje na Oz 2,13, kde se zmiňuje stejná posloupnost obřadních dnů, která zahrnuje i obřadní soboty (viz např. Lv 23,11.24.32).

Pro naše pochopení tohoto verše je klíčový Pavlův vlastní výklad: jde jen o „stín budoucích věcí, ale skutečnost je Kristus“ (Ko 2,17). Tyto obřadní dny, podobně jako oběti, poukazovaly na Kristovo dílo (viz 1K 5,7; 15,23). Sedmý den, sobota, byla naopak ustanovena v Edenu před hříchem a dávno předtím, než byly ustanoveny obřadní oběti ve svatyni, proto nebyla stínem, který měl být po kříži odstraněn.

Aplikace

Ačkoli se v daném kontextu nemluví o sobotě jako sedmém dni, jak bys mohl uplatnit Pavlovu radu „neodsuzovat“ jiné (Ko 2,16)?

LIDSKÉ PŘÍKAZY

²⁰Jestliže jste spolu s Kristem zemřeli mocností světa, proč si necháváte předpisovat: ²¹neber to do rukou, nejez, nedotýkej se – jako byste stále ještě byli v moci světa? ²²Jsou to lidské předpisy a nauky o věcech, které se použitím ničí. ²³Vydávají se za moudrost jako zvláštní projev zbožnosti, sebeponižování nebo tělesné umrtvování, ale nic neznamenají pro ovládání vášní. (Ko 2,20–23)

Osobní studium

Co Pavel zdůrazňuje v úvodním textu (Ko 2,20–23)? Jak to souvisí s kontextem celé kapitoly?

Stejně jako v Listu Galatským, i zde Pavel charakterizuje zachovávání židovských obřadů jako lpění na „živlech světa“ (Ko 2,8.20; ČSP; srov. Ga 4,3.9). Jinými slovy, podobně jako pozemský chrám, i tyto věci patří na zem, ale naše vlast (naše občanství) je v nebi. Nemusíme se tedy nechávat zatěžovat obřadním zákonem, protože ten jen předznamenával realitu, kterou nyní prožíváme v Kristu. To znamená, že ačkoli uvedené obřady původně dal lidem Bůh, poté, co splnily svou funkci, již nejsou potřebné.

Protože všechna tato nařízení byla zrušena na kříži (jak naznačuje božská ruka, která roztrhla chrámovou oponu; viz Mt 27,51; srov. Da 9,27), křesťané (včetně křesťanů ze Židů) těmto nařízením již nepodléhají. Pokud bychom se jim podřizovali, znamenalo by to, že jsme se ztotožnili s tímto světem, který pomine, na rozdíl od nového světa, který nám byl přislíben v Kristu.

Vždyť se těšíme na „nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá láska a spravedlnost“ (2Pt 3,13), nejen na obnovu této staré země.

Nejde jen o to, že farizeové a zákoníci přidali k Mojžíšovým předpisům další lidské požadavky (viz Mk 7,1–13). Dodržování starozákonních obřadů, které Kristus naplnil, již nemohlo být považováno za Boží požadavek, ale pouze za lidmi uložené povinnosti. Zdá se, že se stávaly břemenem pro víru, a ne něčím, co by ji posilovalo. Lidé, kteří tato starozákonní nařízení zachovávali a prosazovali je, se snadno dostávali do pokušení myslet si, že jsou lepší než ostatní. A nejen to. Takový postoj svádí k představě, že si za své jednání zaslouží spasení. A to je past, do které se nechceme nechat chytit.

V průběhu křesťanských dějin mnozí učenci a církevní představitelé podlehlí pokušení vydávat různá náboženská prohlášení, kterými si uzurpovali roli Ducha svatého při vedení věřících v chápání významu Bible. Jen sám Kristus je pramenem, ze kterého vyvěrá pravda Písma, jak ji učil Pavel a ostatní bibličtí autoři.

Aplikace

Jak se můžeme ujistit, že správně chápeme, že jediným základem našeho spasení je to, co Ježíš vykonal pro nás, bez nás a místo nás – a ne to, co děláme my?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Tak jako se lidé v době apoštolů pokoušeli pomocí tradic a filozofií podkopat víru v Písmo svaté, tak se i dnes nepřítel spravedlnosti snaží pomocí přitažlivých myšlenek historicko-kritické metody, evoluční teorie, spiritismu, teosofie a panteismu vlákat lidi na zakázané stezky. Pro mnohé je Bible jako lampa bez oleje, protože se přiklonili ke spekulativní víře, která vede k nedorozumění a zmatkům. Historicko-kritická metoda, která vše rozebírá, domýšlí a opírá se o domněnky, narušuje víru v Bibli jako v Boží zjevení. Okrádá Boží slovo o moc ovládat a povznášet životy lidí a dávat jim smysl. Spiritismus zase učí mnohé věřit, že nejvyšším zákonem jsou naše touhy, že svoboda spočívá v nevázanosti a že každý se musí zodpovídat jenom sám sobě.

Kristův následovník se setká s „lábivými řečmi“ (Ko 2,4), před nimiž apoštol varoval koloské věřící. Narazí i na spiritualistické výklady Písma, ale neměl by je přijímat. Z hlasu Ježíšova následovníka by mělo být zřejmé, že souhlasí s věčnými pravdami obsaženými v Písmu. S pohledem upřeným na Ježíše by měl křesťan odhodlaně kráčet po vyznačené cestě a měl by odhodit všechny názory, které neodpovídají Kristovu učení. Měl by přemýšlet a rozjímat o Boží pravdě. Bibli by měl považovat za Boží hlas, který promlouvá přímo k němu. Tak najde moudrost, která pochází od Boha.“ (AA 474.475; PNL 273.274)

Otázky k rozhovoru

1. Co to znamená, že je v Kristu „vtělena všechna plnost božství“ a že on „je hlavou všech mocností a sil“ (Ko 2,9.10)? Víz také J 1,1; Žd 1,3 a 1Pt 3,22.
2. Všichni jsme se pravděpodobně setkali s tím, jak někdo na základě Ko 2,14–16 argumentoval proti sobotě jako sedmému dni. Jaké další problémy, kromě těch, které jsme studovali tento týden, vyplývají z použití těchto textů k argumentaci, že už nemusíme dodržovat čtvrté přikázání?
3. Jak se vypořádat s tvrzením, že musíme dodržovat i obřadní předpisy? Přestože možná někdo najde v jejich dodržování nějaké duchovní nebo teologické požehnání, jaké problémy vyplývají z trvání na tom, že je třeba je dodržovat?
4. Ellen G. Whiteová napsala, že bychom Bibli měli považovat „za Boží hlas, který k nám promlouvá“. Proč se tedy musíme důsledně chránit před kýmkoli nebo čímkoli, co by mohlo oslabit naši víru v autoritu a inspiraci celého Písma, dokonce i těch částí, které by nás mohly znepokojovat?

Život s Kristem (Ko 3,1–17)

Texty na tento týden

Ko 3,1–17; Ř 1,18; Ř 6,1–7; Ef 4,22–24; Dt 7,6–8; 1S 16,23

Úvodní text

„Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti.“ (Ko 3,14)

Možná ses i ty někdy setkal s varováním, abys nebyl až tak moc zaměřen na nebeské věci, protože pak nebudeš na zemi k ničemu. Přestože to může být v jistém smyslu pravda, existuje i přesně opačné upozornění. Apoštol Pavel o něm hovoří v Ko 3, kde upozorňuje, že přemýšlíme-li příliš pozemsky, nebudeme Pánu užiteční v nebeských věcech.

Pavel zaměřuje naši pozornost na mnoho reálných principů, které mají svůj původ v nebi a kterým mohou porozumět pouze ti, kdo „byli vzkříšeni s Kristem“ (Ko 3,1).

Pavlovy rady jsou velmi praktické. Jejich cílem je posílit všechny naše vztahy, nejen ty v rámci církve.

Ježíš řekl: „Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé“ (Mt 5,44.45).

Zní to jako něco nemožného? Z lidského hlediska je tomu tak. Abychom mohli skutečně žít pro Boha, musíme nejprve zemřít sami sobě. Chceme-li být našemu nebeskému Otci nějak užiteční zde na zemi, potřebujeme mít nebeské smýšlení.

Tento týden se soustředíme na to, jak může život s Kristem přinést změnu nejen tady a teď, ale i pro věčnost.

Osnova lekce

Tato lekce se zaměřuje na praktické důsledky života s Kristem a na to, jak nebeské smýšlení ovlivňuje náš pozemský život. Při četbě 3. kapitoly Listu Koloským prozkoumáme, jak odložit „starého člověka“ a obléci si „nového“, jehož charakter se projevuje láskou, pokojem a vděčností.

- Ko 3,1–4: Důsledek spasení – nové nasměrování (neděle)
- Ko 3,5.6: Důsledek spasení – odmítnutí „žádostí těla“ (pondělí)
- Ko 3,6–11: Důsledek spasení – „oblečení“ nového lidství (úterý)
- Ko 3,12–14: Důsledek spasení – obnova našeho charakteru (středa)
- Ko 3,16.17: Důsledek spasení – život k Boží chvále (čtvrtek)

NEBESKÉ SMÝŠLENÍ

¹Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hleďte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. ²K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem. ³Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. ⁴Ale až se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě. (Ko 3,1–4)

Osobní studium

Co je podle Pavla předpokladem našeho nebeského smýšlení (Ko 3,1–4)? Co to znamená?

Z vrcholu hory můžeme pozorovat rozlehlou krajinu, která nás obklopuje. Odne paměti hory navštěvovali ti, kteří hledali bližší zkušenost s Bohem (viz Ž 121,1.2). Dokonce i „hory“ vytvořené člověkem, nazývané zikkuraty (stupňovité věže s terasami a chrámem na vrcholu), postavili pohané s podobným cílem – setkávání s bohy. Je zajímavé, že i město Ur, které měl Abram opustit, mělo vysoký zikkurat viditelný ze vzdálenosti několika kilometrů. Samotná změna nadmořské výšky však nestačí k tomu, aby se člověk dostal blíže k nebi v duchovním smyslu. K tomu nestačí lidské úsilí.

Naopak, k nebi nás může přiblížit pouze zázrak milosti, jehož prostřednictvím jsme zemřeli s Kristem a byli s ním i vzkříšeni (obrazně znázorněno křtem, viz Ko 2,12.13).

Všimněme si, že od začátku třetí kapitoly Listu Koloským Pavel opakovaně klade důraz na to, co je „nad vámi“, „kde Ježíš Kristus

sedí na pravici Boží“, „s Kristem v Bohu“, „s ním [...] v slávě“ (Ko 3,1–4).

Je pravda, že se v životě každého křesťana odehrává mnoho těžko vysvětlitelných skutečností. Jak může člověk opravdu „zemřít“ a „být vzkříšen“, když se zdá, že jde stále o tu samou osobu, která neprožila žádnou zkušenost života a smrti? Pozemskému přemýšlení, které není pod vlivem Ducha svatého, nedává takové uvažování žádný smysl. Ale pro ty, kteří smýšlejí duchovně, protože přijali nové srdce zaslíbené Bohem, je smrt hříchu a vzkříšení s Kristem realitou.

Pavel formuluje své příkazy a napomenutí, protože každý křesťan potřebuje neustále obnovovat svůj duchovní život (viz 2K 4,16). Je totiž zřejmé, že můžeme odpadnout od Krista a být ztraceni! Během našeho pozemského putování nejsme nikdy v bezpečí před pokušením.

Proto potřebujeme každý den učinit nové rozhodnutí hledat to, „co je nad námi“ (Ko 3,1). Náš věčný život je bezpečně „skryt spolu s Kristem v Bohu“ (Ko 3,3), ale vnější projevy tohoto života nemají být skryty. Naopak, musí být viditelné celému světu.

Aplikace

Čemu obvykle patří tvé myšlenky – tomu, co je nahoře, nebo dole? Pokud příliš často směřují dolů, jak můžeš změnit jejich nasměrování?

KONEC POZEMSKÝCH VĚCÍ

⁵Proto umrtvujte své pozemské sklony: smilstvo, necudnost, vášeň, zlou touhu a hrabivost, která je modloslužbou. ⁶Pro takové věci přichází Boží hněv. (Ko 3,5.6)

Osobní studium

Dnes zaznívá mnoho hesel: „Zastavte válku!“ „Zastavte odlesňování!“ „Ukončete jaderné zbrojení!“ Ale pravděpodobně nikdy jsme nikoho neslyšeli skandovat: „Skončete s pozemskými sklony!“ Něco takového neodpovídá hodnotovému nastavení našeho světa. Ne že by výše uvedené slogany nebo jejich poselství byly nesprávné. Z pohledu věčnosti jsou však příliš krátkozraké. Naše zaměření musí směřovat výše, do věčnosti.

Jak rozumíš Pavlově výzvě „umrtvujte své pozemské sklony“ (Ko 3,5.6; viz také Ř 6,1-7)? Co znamená být mrtvý sobě a tomu, co je pozemské? A naopak, co znamená žít pro „to, co je nad vámi“ (Ko 3,1)?

I když jsme duchovně zemřeli s Kristem, naše „sklony“ – tedy pokušení, která nám přinášejí naše tělo a mysl – musí být „umrtvovány“.

V souvislosti s touto výzvou bychom si měli uvědomit dvě skutečnosti. Za prvé, v Ko 3,1 Pavel používá takový tvar řec-

kého slovesa, který předpokládá, že jsme již byli „vzkříšeni s Kristem“. Za druhé, výzva v Ko 3,5 je následkem této skutečnosti – „proto“. Pozemské věci (smilstvo, necudnost, vášeň, zlou touhu, chamtivost atd.) můžeme umrtvit jen proto, že jsme byli vzkříšeni s Kristem. Náš „život je skryt spolu s Kristem v Bohu“, a tak máme moc odstranit tyto pozemské věci z našich myslí a životů.

Je zajímavé, že jediný další výskyt přesné fráze z Ko 3,6 („Boží hněv“) v řečtině je v Ř 1,18. Bůh „nechal na pospas“ lidi jejich vlastním špatným cestám (Ř 1,24), a tak nyní „přichází Boží hněv“ (viz také Zj 6,16.17). V Ř 1,18 se Pavel zmiňuje o „bezbožnosti a nepravosti“. V této souvislosti hovoří i o „nečistých vášních“ (Ř 1,24, stejné slovo je i v Ko 3,5) a charakterizuje tak lidi, které „Bůh nechal na pospas nečistým vášním jejich srdcí, takže zneuctívají svá vlastní těla“ (Ř 1,24).

Jak zneuctívají svá těla? Tím, že odmítali uznat Stvořitele. Zároveň je Bůh vydal jejich „nečistým vášním“ (viz Ř 1,26.27).

Aplikace

Jak se v životě řídíš slovy „umrtvujte své pozemské sklony“ (Ko 3,5)?

OBNOVENÍ PODLE KRISTOVA OBRAZU

⁶Pro takové věci přichází Boží hněv. ⁷I vy jste dříve tak žili. ⁸Ale nyní odhod'te to všechno: zlobu, hněv, špatnost, rouhání, pomluvy z vašich úst. ⁹Neobelhávejte jeden druhého, svlečte ze sebe starého člověka i s jeho skutky ¹⁰a oblečte nového, který dochází pravého poznání, když se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele. ¹¹Potom už není Řek a Žid, obřezaný a neobřezaný, barbar, divoch, otrok a svobodný – ale všechno a ve všech Kristus. (Ko 3,6–11)

Osobní studium

Jak apoštol Pavel dále rozvíjí svá napomenutí v Ko 3,6–11?

Úvodní slova Ko 3,8 signalizují dramatickou a rozhodující změnu ze smrti do života: „Ale nyní...“ V řečtině je zdůrazněno slovo „nyní“. Protože jste tedy s Kristem vzkříšeni a hledáte to, co je „nad vámi“, váš současný život má být v ostrém kontrastu s vaším životem před obrácením. Jelikož jste umrtvili „své pozemské sklony“ (Ko 3,5), „nyní odhod'te to všechno: zlobu, hněv, špatnost, rouhání, pomluvy z vašich úst“ (Ko 3,8).

Hněv i rozhořčení mohou být vyjádřením Boží spravedlivé reakce na hřích (o které jsme mluvili včera). Podobně na hřích reagoval i Ježíš (Mk 3,5; Zj 6,16). Nám však Písmo adresuje výzvu: „Pamatujte si, moji milovaní bratři: každý člověk ať je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu vždyť lidským hněvem spravedlnost Boží neprosadíš“ (Jk 1,19.20). Zloba (ve významu zlomyslnost) přeje druhému neštěstí. Rouhání zde znamená hrubé, urážlivé vyjadřování. Pavel tedy odsuzuje jazyk, který je hrubý a vulgární, a pomluvu, jejímž cílem je očernit. A konečně odmítá lež, kte-

rou si také ubližujeme (Lv 19,11). Apoštol nás vyzývá: „svlečte ze sebe starého člověka i s jeho skutky“ (Ko 3,9).

Co Pavel myslí pojmem „starý člověk“ ve srovnání s „novým člověkem“? Viz také Ř 6,6 a Ef 4,22–24.

Slovesa, která Pavel používá k popisu procesu přeměny ze starého na nové, souvisí s „oblečením“, jako by si někdo „svlékl“ staré, špinavé šaty a „oblékl“ si nové bílé roucho (viz Za 3,4). Podobné rozlišení mezi starým a novým se používá i v souvislosti se starou a novou smlouvou, které jsou charakterizovány vnější literou zákona a zákonem vepsaným Duchem do srdce (2K 3,4–18).

Tyto metafory popisují obrácení a jeho důsledky, které Pavel nazývá „novým stvořením“ (2K 5,17). Pavel píše Koloským, že si mají obléknout „nového [člověka], který dochází pravého poznání, když se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele“ (Ko 3,10), a který je obrazem neviditelného Boha (Ko 1,15). Získání poznání Krista prostřednictvím jeho Slova nás mění „k jeho obrazu ve stále větší slávě“ (2K 3,18). To nás staví nad všechny etnické, geografické a sociální hranice (Ko 3,11), protože jsme občany mnohem vznešenějšího království.

Aplikace

K odložení jakého „starého oděvu“ – zvyků, postojů nebo způsobu řeči – tě dnes Duch svatý zve, abys mohl být opět obnoven podle Kristova obrazu?

CHARAKTER NOVÉHO ŽIVOTA

¹²Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblečte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. ¹³Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. ¹⁴Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti. (Ko 3,12–14)

Osobní studium

Po popisu špatných návyků a záporných vlastností, které odstraňujeme a zanecháváme, když přicházíme ke Kristu, Pavel přechází k pozitivům – jako když přecházíme ze tmy do světla.

Co Pavel říká v úvodním textu (Ko 3,12–14) o věřících v Kolosách? Jak to souvisí s tím, co si mají „obléknout“?

Tak jako byl Izrael povolán Bohem, aby se stal jeho zvláštním lidem a zrcadlil jeho charakter, i věřící v Ježíše jsou „vyvolení Boží“ (Ko 3,12). Ne všichni však žijí podle tohoto „vyvolení“. Jak řekl Ježíš: „Neboť mnozí jsou pozváni, ale málokdo bude vybrán“ (Mt 22,14; srov. Mt 24,22.24.31). Pavlovy zmínky o vyvolených mají podobný význam (Ř 8,33; 2Tm 2,10). Také věřící, podobně jako Izrael, jsou „milovaní“ Bohem a „svatí“ (Dt 7,6–8). Tato výsada s sebou nese důležitou zodpovědnost, kterou je zvěstovat „mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla“ (1Pt 2,9). A to děláme tím, jak nyní žijeme.

Osm vlastností, které Pavel zmiňuje, tvoří opravdu mimořádný seznam: milo-

srdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru, trpělivost, vzájemné snášení se, odpouštění a láska (Ko 3,12–14). Tyto vlastnosti mohou pramenit pouze ze srdce sjednoceného s Kristem, protože vyjadřují jeho charakter a způsob, jak se on k nám chová. Máme odpouštět druhým, „jako Pán odpustil vám“ (Ko 3,13). Láska „všechno spojuje k dokonalosti“ (Ko 3,14), protože je to jeho láska k nám, která nás s ním spojuje a umožňuje nám skutečně milovat druhé (1J 4,11.12).

Tyto vlastnosti ovlivňují naše vztahy dvěma způsoby: (1) Projevování lásky, milosrdenství, laskavost a odpouštění druhým přináší požehnání nám i ostatním. Je naplňující milovat a žehnat druhým. Lidé obvykle budou na naši lásku reagovat podobně a my budeme nadále přijímat Boží milosrdenství a odpuštění (Mt 5,7; 6,14). (2) A co je podstatnější, takové naše jednání oslavuje Boha, což může povzbudit ostatní, aby věřili a následovali Ježíše. Projevováním lásky zjevujeme moc Boží milosti. „Nic nemá na člověka větší vliv než nesobeký život. Nejsilnějším argumentem ve prospěch evangelia je milý a laskavý křesťan.“ (MH 470; ŽNP 253)

Aplikace

Jak představuješ Krista svým chováním k ostatním lidem – a zejména k těm, kteří k tobě nejsou laskaví?

NOVÝ ŽIVOT S KRISTEM

¹⁶Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmi, chválami a zpěvem, jak vám dává Duch. ¹⁷Všechno, cokoli mluvíte nebo děláte, činite ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci. (Ko 3,16.17)

Osobní studium

Pavlova starost o klid a harmonii je jasně patrná v posledních verších Koloským 3 kapitoly. Božímu klidu jsme se již věnovali (7. lekce). Na rozdíl od *Pax Romana* („římského míru“) není *Pax Christi* („Kristův pokoj“) vnucený zvenci, ale má v nás „přebývat“. To se může stát pouze tehdy, vede-li naše životy Kristus.

Co podle Pavla umožňuje Kristu v nás „přebývat“ (Ko 3,16.17)? Jaké místo mají podle Pavla v našem životě písně?

Jazyk těchto veršů je velmi popisný. Zobrazuje Kristovo slovo, které v nás přebývá. To se děje, když pozorně čteme Bibli, abychom poslouchali a učili se z Boží moudrosti. Přestože je řecký text poněkud nejednoznačný, hudba souvisí s tím, že se navzájem učíme a napomínáme (Ko 3,16).

Nejde však jen tak o ledajakou hudbu. Pavel používá velmi specifickou terminologii (podobně v Ef 5,19), když zmiňuje „žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně“.

Ačkoli to není jednoznačné, zdá se, že se zde rozlišuje mezi existující sbírkou žalmů

Starého zákona a rostoucí sbírkou hymnů Nového zákona. „Duchovní písně“ mohou být všeobecným pojmem pro jakoukoli oslavnou píseň související s duchovním životem nebo životem církve. Slova písní jsou prostředkem k vyučování pravdy a poučení, jak žít nový život s Kristem. Mnohé skvělé duchovní písně uplynulých staletí obsahují povznášející poselství naděje a ujištění, která jsou tak potřebná ve světě, který nás skličuje a znepokojuje.

Hudba má velmi silný vliv. Davidova hra na harfu nejdříve přinášela králi Saulovi úlevu (1S 16,23). Když se ale David stal jeho rivalem, naopak zvyšovala Saulův hněv a zášť (1S 18,10.11). Klinicky se prokázalo, že klidná klasická hudba snižuje úzkost, optimalizuje funkci mozku, zlepšuje relaxaci, pomáhá při bolesti a napomáhá socializaci.

Kdo z nás nezažil na vlastní kůži silný vliv hudby, ať už pozitivní, nebo negativní, na naše emoce a myšlenky? Hudba – ta správná hudba – může být duchovně velmi povznášející.

Aplikace

Písmo říká, že cokoli děláme, má se dít „ve jménu Pána Ježíše“ (Ko 3,17). Můžeš opravdu říci, že to tak děláš? Pokud ne, jak to můžeš změnit? Co musíš přestat dělat?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Když Boží Duch ovládne rozum a city, zakusí obrácený člověk radost, kterou dosud nepoznal. Uvědomí si totiž, že v jeho životě se naplnila Boží zaslíbení: jeho provinění jsou mu odpuštěna, jeho hříchy jsou přikryty. Projevil před Bohem lítost, že porušil jeho zákon, a vyznal víru v Krista, který zemřel, aby nás ospravedlnil. Když byl ‚ospravedlněn z víry‘, má ‚pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista‘ (Ř 5,1).

Křesťan, který prožil tuto zkušenost, by neměl složit ruce do klína a být spokojený s tím, co pro něj bylo vykonáno. Kdo se rozhodl vstoupit do Ježíšova království, brzy zjistí, že se na něj chystají zaútočit všechny síly a vášně jeho hříšné povahy, podporované mocnostmi říše temnoty. Každý den se musí nově zasvěcovat Bohu, každý den musí bojovat se zlem. Staré zvyky a vrozené sklony ke zlému se budou snažit získat převahu. Proto se před nimi musí mít neustále na pozoru a v Kristově moci usilovat o vítězství. [...]

Potřebujeme sílu, která nás uschopní žít lepším, čistším a ušlechtlejším životem. Příliš myslíme na tento svět a jen málo na nebeské království. Když se křesťan snaží dosáhnout Božího ideálu, nesmí se nechat ničím odradit. Každému člověku je zaslíbena mravní a duchovní dokonalost, kterou může získat skrze Kristovu milost a moc. Zdrojem síly a původcem života je Ježíš. [...] Kvůli nám uvádí do pohybu všemocné nebeské síly. Na každém kroku vnímáme jeho životodárnou moc.“ (AA 476–478; PNL 275)

Otázky k rozhovoru

1. Jaká je vaše zkušenost se zaslíbením, že jsme byli „ospravedlněni vírou“? Jak tento úžasný slib změnil váš život? Jak toto zaslíbení souvisí s myšlenkou, že jsme také „byli vzkříšeni s Kristem“?
2. Co pro vás znamená mít nebeské smýšlení? Je to důležitější než děláni „pozemského“ dobra? Jak najít správnou rovnováhu mezi těmito koncepty?
3. Zamyslete se nad tím, jaký vliv má váš život na ostatní. A přestože o tom máme tendenci přemýšlet v kontextu našeho individuálního vlivu, co náš vliv jako církve? Jaký vliv má vaše sborové společenství na vaši místní komunitu?
4. Přečtěte si Ko 3,11. Co se z tohoto textu dovídáme o jednotě, kterou bychom měli mít v Kristu?

Společný život (Ko 3,18–4,6)

Texty na tento týden

Ko 3,18–4,6; Ef 5,22–25.33; Př 22,6.15; 1Pt 2,16; 1Te 5,17

Úvodní text

„Vaše slovo ať je vždy laskavé a určité; ať víte, jak ke komu promluvit.“ (Ko 4,6)

Když lidé spolu žijí a pracují v těsné blízkosti, setkávají se s různými výzvami. Rozdílné názory mohou způsobit napětí a mohou přerůst do otevřených konfliktů. Čím je vztah bližší, tím důležitější je, aby si všichni navzájem rozuměli.

Nejbližší vztahy jsou samozřejmě v rodině. Mohlo by se říci, že v něčem funguje jako „firma“. Jedná se o zajímavý způsob, jak popsat fungování domácnosti. Mezi vedením podniku a vedením domácnosti existují určité podobnosti. Měla by existovat všeobecná shoda na hodnotách, cílech a záměrech. Všichni by spolu měli dobře vycházet. Aby vše fungovalo, každý by měl zodpovědně vykonávat svůj díl práce. Stejně zásady platí i pro církve, která je v podstatě velkou rodinou.

V části, kterou budeme studovat tento týden, Pavel uvádí několik důležitých principů pro co nejlepší fungování křesťanské rodiny. Protože křesťanský domov by se měl řídit biblickými principy, nutně funguje trochu jinak, než tehdy fungovala typická římská domácnost. Pavel uvádí i další cenné principy, které jsou užitečné pro různé společenské vztahy, a to jak v domácnosti, tak mimo ni.

Osnova lekce

V předposlední lekci tohoto čtvrtletí budeme číst závěr 3. kapitoly a počátek 4. kapitoly Listu Koloským. V těchto pasážích uvidíme, jak se Kristovo dílo „smíření“ může prakticky promítnout v křesťanské rodině a na pracovišti. Prozkoumáme biblické principy pro vztahy mezi manžely a manželkami, rodiči a dětmi a také pro pracovní vztahy v kontextu víry.

- Ko 3,18.19: Dopad smíření na vztahy v manželství (neděle)
- Ko 3,20.21: Dopad smíření na vztahy rodičů a dětí (pondělí)
- Ko 3,22–4,1: Dopady smíření na naše pracovní vztahy (úterý)
- Ko 4,2–4: Dopady smíření na naše přátelské vztahy (středa)
- Ko 4,5.6: Dopady smíření na naše vztahy k lidem mimo církve (čtvrtek)

MANŽELKY A MANŽELÉ

¹⁸Ženy, podřizujte se svým mužům, jak se sluší na ty, kdo patří Pánu. ¹⁹Muži, milujte své ženy a nechovejte se k nim drsně. (Ko 3,18.19)

²¹V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým: ²²ženy svým mužům jako Pánu, ²³protože muž je hlavou ženy, jako Kristus je hlavou církve, těla, které spasil. ²⁴Ale jako církev je podřizena Kristu, tak ženy mají být ve všem podřizeny svým mužům.

²⁵Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval... [...] ³³A tak i každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mužem úctu. (Ef 5,21–25.33)

Osobní studium

Nový zákon obsahuje několik souborů pokynů pro křesťanské domácnosti (viz Ef 5,21–6,9; Ko 3,18–4,1; Tt 2,1–10; 1Pt 2,18–3,7). Je pozoruhodné, že tyto „domácí předpisy“ nejsou úplně hierarchické. Obsahují totiž prvky, které mají vztahy učinit oboustrannými a vzájemně povznášejícími.

Jakou vyváženost vnáší Pavel do vzájemného soužití muže a ženy (Ko 3,18.19)? Jaké další rady dává Pavel v Ef 5,21–25.33? Někteří muži rádi citují verš Ko 3,18: „Ženy, podřizujte se svým mužům.“ Tam se však zastaví a vůbec neberou v úvahu důležitý Pavlův dodatek: „jak se sluší na ty, kdo patří Pánu“. Nový zákon nikde neučí, že by se ženy měly podřizovat všem mužům. Nikde se ani neříká, že manželky mají poníženě sloužit svým mužům nebo být v jejich područí. A už vůbec Písmo neříká, že by se manželky měly slepě podřizovat každému rozmaru nebo přání svých manželů. Pavel poukazuje na to, že manželky mají být oddány především Pánu a teprve potom manželovi. Nesmí se stát, že manžel pohltí individualitu své ženy, nebo se stane jejím svědomím.

Právě Kristova nejvyšší oběť má být pro manžely příkladem, jak mají milovat své manželky (Ef 5,25). Budou věrní bez ohledu na cenu. Budou činit rozhodnutí, která jsou v nejlepším zájmu manželky, ačkoli za normálních okolností by zájmy manželů měly být v souladu. Taková láska usnadňuje manželce poslouchat Boží příkaz respektovat svého manžela (Ef 5,33).

Zdravé křesťanské manželství se vyznačuje vzájemností – manželé mají spolu diskutovat a radit se, mají společně uvažovat o svých prioritách a problémech a mají přijímat společná rozhodnutí. Když stojí před závažnými skutečnostmi, které se týkají celé rodiny, měli by do rozhovorů zapojit i své děti. Důležité je, aby se rodiče před dětmi nehádali a neponižovali se navzájem. Pokud se po takovém procesu nedokážou manžel a manželka dohodnout, biblická cesta ke klidu spočívá v tom, že se manželka podřídí názoru svého manžela, za předpokladu, že tento názor není v rozporu s Božím slovem. Zároveň platí, že si asi každý muž vzpomene na situaci, kdy byl rád, že poslechl svou manželku a postupoval podle její rady. Čím více manžel a manželka spolupracují jako tým, tím šťastnější bude jejich manželství.

Aplikace

Jak se můžeme vyhnout tomu, co se žel opakovaně stávalo v průběhu celých dějin, že jsme vzali krásné principy vyjádřené v těchto textech a změnili jsme je v něco špatného, krutého a bolestivého?

RODIČE A DĚTI

²⁰Děti, poslouvejte ve všem své rodiče, protože se to líbí Pánu. ²¹Otcové, neponižujte své děti, aby nemalomyslněly. (Ko 3,20.21)

Osobní studium

Děti mají v životě rodiny důležité a nezastupitelné místo. Potřebují vědět, že jsou milovány a ceněny jako členové rodiny a občané nebeského království. Ranní a večerní rodinné bohoslužby jsou důležité. Měly by být jednoduché, ale pravidelné. Již jako malé mohou děti začít pomáhat s úklidem a dalšími povinnostmi. Nejdůležitější je, aby se řídily Pavlovým příkazem: „Děti, poslouvejte ve všem své rodiče, protože se to líbí Pánu“ (Ko 3,20).

Přečtěte si následující pasáže. Jaké zásady jsou v nich uvedeny pro výchovu dětí?

Př 22,6.15

Mt 19,14

Dt 6,6.7

Př 1,8.9

Děti se stanou požehnáním pro rodinu, církev i všechny ostatní, dostane-li se jim správné výchovy (příkladem i příkazy), která bude zahrnovat bázeň před Hospodinem. Pavlovo poučení pro rodiče, podobně jako jeho poučení pro manžele a manželky, je vyvážené a vzájemné: „Otcové, neponižujte své děti, aby nemalomyslněly“ (Ko 3,21). To, jak rodiče (a zejména otec) komunikují s dětmi a vychovávají je, hluboce ovlivňuje jejich duchovní pokrok.

Výzkumy ukazují, že když do sboru chodí oba rodiče, zůstává vyšší procento dětí v církvi, než když na bohoslužby chodí pouze jeden z rodičů.

Ještě překvapivější je, že pravidelná účast otce na bohoslužbách, dokonce více než matky, znamená, že větší počet dětí setrvá v církvi i v dospělosti. Roli otce v duchovním formování dětí nelze podceňovat. Je důležité, aby otcové brali svůj úkol vážně.

Aplikace

Ne všichni otcové byli a jsou (mírně řečeno) příkladnými vzory pro své děti. Jak může poznání Boha jako našeho Otce pomoci přinést uzdravení tam, kde je to nutné, zejména když pozemští otcové selhali a způsobili velké škody?

PRACOVNÍ VZTAHY

²²Otroci, poslouchajte ve všem své pozemské pány, nejen naoko, abyste se jim po lidsku zalíbili, nýbrž ze srdce, v bázni Páně. ²³Cokoli děláte, dělejte upřímně, jako by to nebylo lidem, ale Pánu, ²⁴s vědomím, že jako odměnu dostanete podíl na jeho království. Váš Pán je Kristus, jemu sloužíte. ²⁵Kdo se dopouští křivdy, dostane za to odplatu. Náš Pán nikomu nestrání. 'A vy, páni, dávejte otrokům, co jim spravedlivě patří. Pamatujte, že i vy máte Pána v nebi. (Ko 3,22–4,1)

Osobní studium

Jaké pokyny dává Pavel podle úvodních veršů otrokům a jaké pánům (Ko 3,22–4,1)?

Lidé dnes připomínají problematiku otroctví v souvislosti s některými biblickými radami spíše jen proto, aby tak znevážili Písmo. Takové snahy však působí směšně, protože vůbec neberou v úvahu historický kontext ve starozákonním Izraeli a novozákonní církvi. Lidské bytosti jsou stvořeny k Božímu obrazu a stejně jako všechny Boží inteligentní bytosti jsou stvořeny pro svobodu. Mojžíšovy zákony zakazovaly, aby se jakýkoli Izraelec dostal do trvalého otroctví (Dt 15,12). Zákon stanovoval jako maximální dobu služby na splacení finančního dluhu šest let (Ex 21,2–6; Lv 25,39–43). My dnes vnímáme otroctví jako odsouzeníhodné. Otroctví, o kterém mluví Písmo, se vůbec nepodobalo ohavným praktikám, kterých se dopouštěli západní otrokáři na původním obyvatelstvu a které byly nejen pohromou, ale i hrozným zločinem proti lidskosti.

V novozákonních časech musela církev fungovat v rámci římského práva, které umožňovalo vlastnit otroky. „Na rozdíl od moderních forem otroctví však římské

právo poskytovalo otrokům značná práva a příležitosti a pokus o zvrácení této praxe by mohl ohrozit pokrok evangelia.“ (WAHLEN Clinton, „Culture, Hermeneutics, and Scripture: Discerning What Is Universal,” in Frank M. Hasel, ed., *Biblical Hermeneutics: An Adventist Approach*. Silver Spring, MD: Biblical Research Institute/Review and Herald Academic, 2020, s. 166)

Na rozdíl od všeobecné situace v Římské říši měl v církvi otrok prvořadou odpovědnost vůči Bohu. Ti věřící, kteří vlastnili otroky, dostali jasné poučení, aby s nimi zacházeli spravedlivě: „pamatujte, že i vy máte Pána v nebi“ (Ko 4,1). Navíc Pavel přikázal Filemonovi, aby s Onezimem již nezacházel jako se svým otrokem, ale jako se svým bratrem (Fm 1,16). Ve Starém a Novém zákoně jsou věřící nazýváni Božími služebníky (nebo otroky; ČSP; viz například Ž 34,23; L 17,10; 1Pt 2,16).

I když se nám nemusí zamlouvat kulturní kontext, v němž vznikly některé biblické texty, potřebujeme se naučit akceptovat autoritu samotného textu. V opačném případě bychom sebe a svou kulturu postavili nad Písmo. Mnohem lepší je nejprve prozkoumat vše, co Bible o daném tématu říká, a teprve potom si vytvořit názor.

Aplikace

Zamysli se nad tím, jak by se tato pasáž mohla vztahovat na tvé vztahy v zaměstnání. Jak by ti principy, o kterých hovoří, mohly pomoci jako šéfovi nebo zaměstnanci?

MODLETE SE JEDEN ZA DRUHÉHO

²V modlitbách buďte vytrvalí, bděte a děkujte Bohu. ³Modlete se také za nás, aby Bůh otevřel dveře našemu slovu, abych mohl zvěstovat tajemství Kristovo, pro něž jsem teď ve vězení, „a tak je mohl rozhlásit; neboť k tomu jsem poslán. (Ko 4,2–4)

Osobní studium

Jaké zásady modlitby zmiňuje Pavel v úvodním textu (Ko 4,2–4)? K jaké modlitbě vyžívá?

Mezi nejdůležitější slova, která můžeme říci někomu, kdo zápasí s různými problémy, ať už jde o rodinu, zdraví, peníze nebo něco jiného, patří: „Modlím se za tebe.“ Modlitba je nebem daným prostředkem pro vzájemné propojení. „Součástí Božího plánu je poskytovat nám jako odpověď na modlitbu víry to, co by nám Bůh nedal, kdybychom o to neprosili.“ (GC 525; VDV 343)

Všimněme si působivých popisů modlitby, které Pavel používá: „buďte vytrvalí“, „bděte“, „děkujte“ – což naznačuje, že jde o modlitbu víry (Ko 4,2). Říká nám, že se máme modlit „v každý čas“ (Ef 6,18) a „neustávat“ (1Te 5,17). Nejúžasnější je, že ačkoli „nevíme, jak a za co se modlit, sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním“ (Ř 8,26).

Přečti si znovu Ko 4,3. Jaké „dveře“ by ti Bůh mohl otevřít, aby ses podělil o svou víru?

Je důležité, že Pavel se modlil i za správná slova, která měl mluvit. Někdy, když čteme jeho dopisy nebo jeho veřejná vystoupení v knize Skutků, můžeme nabýt pocitu, že apoštol byl vždy výmluvný, že nepochyboval o tom, co by měl říct. Zde však Pavel prosí, aby se za něj věřící modlili, aby mohl „rozhlásit“ tajemství Kristovo (Ko 4,4). A konečně dodává velmi důležitý výraz (řecký *dei*), který máme přeložen „neboť k tomu jsem poslán“. Pavel tím poukazuje na to, že dílo hlásání evangelia je pro něj Božím imperativem. Uvědomoval si důležitost zvěstování poselství lidem na nejvyšších úrovních římské vlády, včetně císařovy domácnosti.

„Není vždycky zapotřebí při modlitbě klečet. Zvykněte si mluvit se Spasitelem, ať jste doma, na procházce nebo v zaměstnání. Proste neustále Boha v tiché modlitbě o pomoc, světlo, sílu a poznání. Ať je každý náš dech modlitbou.“ (MH 510.511; ŽNP 276)

Aplikace

Vzpomeň si na někoho ve svém okolí, kdo prožívá těžké období – možná v oblasti zdraví, rodiny nebo víry. Za co konkrétně se dnes můžeš za tohoto člověka modlit?

JEDNEJTE MOUDŘE

⁵Jednejte moudře ve styku s okolním světem a využijte čas vám svěřený. ⁶Vaše slovo ať je vždy laskavé a určité; ať víte, jak ke komu promluvit. (Ko 4,5.6)

Osobní studium

Jaká je nejdůležitější pravda, kterou jako křesťané můžeme znát? Samozřejmě je to pravda o tom, že Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a že skrze víru v něho můžeme mít věčný život. Je to skutečnost, na kterou bychom nikdy sami nepřišli. Tuto pravdu jsme se museli dozvědět – prostřednictvím kázání nebo zjevení. A ano, byla nám zjevena – v Božím slově.

Existuje mnoho pravd, poznání a moudrosti, které bychom se nikdy nedozvěděli, kdyby nám je Bůh nezjevil ve svém Slově. Nepoznali jsme je však jen proto, abychom byli moudří a měli vědomost. Dostali jsme je, abychom podle této pravdy a moudrosti žili.

Na co Pavel klade důraz v úvodním textu (Ko 4,5.6)? Jaká výzva zaznívá v těchto verších?

Žel jako křesťané se někdy chováme všelijak, jen ne křesťansky! A jak naznačil Pavel (citoval Iz 52,5), Izrael byl často pro nevěřící kamenem úrazu: „Jméno Boží je vaší vinou v posměchu mezi národy“ (Ř 2,24). To, jak se chováme k ostatním, zejména k těm, kteří

jsou jiného vyznání, má velký význam (viz Tt 2,5; 2Pt 2,2). Křesťanská domácnost, mládežnická shromáždění naplněná modlitbou, ne poštilostí, prostá laskavost a klidný, trpělivý duch – z toho všeho se hodně dozvědí ti, kteří sledují, zda je naše vyznání víry upřímné, nebo ne.

V Ko 4,6 se Pavel zaměřuje zejména na naše slova: „Vaše slovo ať je vždy laskavé a určité.“ Slova, která říkáme, by neměla být pouze laskavá či zdvořilá, ale měla by být inspirována a proniknuta Boží milostí pod vlivem Ducha svatého.

Řecký text doslova říká, že naše řeč by měla být „okořeněná solí“ (Ko 4,6; ČSP). Neznačená to, že máme naše slova „řádně okořenit“. Naopak, naše slova mají být řečená vhodně a tak, aby byla přijatelná pro ty, na které se obracíme.

„Ať víte, jak ke komu promluvit“ (Ko 4,6). Pouze Duch svatý nám může dát správná slova ve správný čas pro správný účel a připravit mysli posluchačů na jeho poselství. A pouze on nám může dát moudrost odpovědět každému, jak je potřeba (i zde je použito slovo *dei* – viz včerejší komentář ke Ko 4,4).

Aplikace

Uvažuj nad svými slovy, činy a tím, jak vnímají tvůj život ostatní. Jaké poselství vysíláš o své víře? Co pro tebe v tomto kontextu znamená být křesťanem?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Každý člen rodiny by měl vědět, že je osobně zodpovědný za pohodu a pořádek v rodině. Nikdo by neměl dělat nic proti druhému. Všichni by se měli navzájem povzbuzovat, být k sobě laskaví, shovívaví a trpěliví, mluvit klidně a mírně, vyhýbat se nedorozumění a dělat vše pro to, aby matce ulehčili práci. Každý člen rodiny má vědět, co se od něho očekává, a pracovat společně s ostatními. Děti by už od šesti let měly chápat, že každý má v životě své povinnosti a že i ony musí v domácnosti pomáhat.“ (AH 179.180; ŠD 63)

„Chceme-li kráčet ve světle, musíme pustit Krista do svých srdcí a domovů. Domov by měl být vším, co toto slovo znamená. Měl by být kouskem nebe na zemi, místem, kde se láska buduje, ne úmyslně potlačuje. Naše štěstí závisí na tomto pěstování lásky, soucitu a skutečné vzájemné laskavosti. [...] Měli bychom zapomenout na sebe, neustále hledat příležitosti, i v maličkostech, jak projevit vděčnost za laskavosti, které jsme od druhých přijali, a hledat příležitosti, jak povzbudit druhé a zmírnit a ulehčit jejich trápení a břemena laskavými skutky a malými projevy lásky. Tyto malé pozornosti, které začínají v našich rodinách a rozšiřují se mimo rodinný kruh, povedou k šťastnému životu. Zanedbávání těchto malých věcí přispívá k zatrpklosti a smutku.“ (3T 539.540)

Otázky k rozhovoru

1. Jaké zásady vám pomohly ve vašem vztahu, pokud žijete v manželství? Jakou radu máte pro svobodné a jak by se měli připravit na výzvy, které manželství vždy přináší?
2. Mnozí milující a starostliví rodiče, kteří vychovali své děti v dobrých křesťanských rodinách, se často musí vypořádat s dospělými dětmi, které odmítají víru. Jakou radu a útěchu jim můžete dát? Co by bylo naopak lepší vůbec neříkat?
3. Diskutujte o napomenutí „jednejte moudře“. A naopak, co znamená „jednat pošetile“? Co jste se naučili z různých situací, kdy jste jednali tak či onak?

Věrně plňte Boží vůli (Ko 4,7–18)

Texty na tento týden

Ko 4,7–18; Ef 6,21; Sk 15,36–40; 2Tm 4,10.11; 2Pt 3,10–14; Iz 60,1–3

Úvodní text

„Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás.“ (1Te 5,18)

V závěrečné části Listu Koloským se dozvídáme o širší síti Pavlových spolupracovníků. Skutky apoštolů ukazují, jak se nejprve spojil s Barnabášem, potom se Silasem a nakonec přináší přehled jeho tří misionářských cest.

Tento týden se podíváme na Pavlovu misijní strategii. Ta zahrnovala nejen velmi efektivní využití času a zdrojů k dosažení hlavních center Římské říše, ale také školení budoucích laických pracovníků, aby se dostali do měst a městeček, které Pavel nenavštívil, jako například Kolosy, Laodikea a Hierapolis.

Pavel se neustále snažil spojovat lidi a sbory. Dělal to prostřednictvím osobních návštěv během svých cest a také jako vězeň prostřednictvím svých dopisů. Uvědomoval si, že úspěch evangelizační mise závisí na spolupráci všech – křesťanů ze Židů i z pohanů, mužů i žen a lidí jako Tychikus, Aristarchos, Justus, Epafra, Lukáš nebo Nymfa. Je zajímavé, že se dozvídáme i o dopise, který napsal do Laodikeje, který se nám nedochoval. Pavel do těchto závěrečných veršů vtěsňuje mnoho informací, včetně osobní výzvy muži jménem Archippos. Udělal vše, co bylo v jeho silách, aby posílil církev, dokud ještě mohl.

Osnova lekce

V závěrečné lekci našeho studia se podíváme na Pavlovu síť spolupracovníků a jeho misijní strategii. Prozkoumáme, jak prostřednictvím osobních pozdravů a výzev posiloval jednotu mezi sbory a povzbuzoval věřící, aby byli plně oddáni Boží vůli.

- Ko 4,7–9: Tychikus a Onezim jako Pavlovi spolupracovníci (neděle)
- Ko 4,10.11: Aristarchos, Marek a Justus – misijní práce jako „týmový úkol“ (pondělí)
- Ko 4,12.13: Epafra a jeho modlitby za církve (úterý)
- Ko 4,14.15; 2Tm 4,10.11: Démas – smutný příklad špatných priorit (středa)
- Ko 4,16–18: Archippos a Laodikejští – povzbuzení k věrné službě (čtvrtek)

ŠÍŘENÍ EVANGELIA

⁷O tom, co je se mnou, vám všechno poví Tychikus, můj milovaný bratr a věrný pomocník, který se mnou slouží Pánu. ⁸Posílám ho k vám právě proto, abyste se dověděli, jak se nám vede, a aby povzbudil vaše srdce. ⁹Posílám s ním i Onezima, věrného a milovaného bratra, vašeho krajana. Oni vám povědí všechno, co se tu děje. (Ko 4,7–9)

²¹Chci, abyste i vy věděli, co je se mnou a co dělám. Všechno vám to vypoví Tychikus, milovaný bratr a věrný pomocník v díle našeho Pána. ²²Poslal jsem ho k vám, abyste se dověděli, co je s námi, a aby povzbudil vaše srdce. (Ef 6,21.22)

Osobní studium

Od Pavla se můžeme hodně naučit o šíření evangelia. Během svých cest procestoval více než dvacet tisíc kilometrů. Je to ohromující, protože většinu cesty prošel pěšky a část doby byl také ve vězení.

Pavel strávil velkou část své služby ve velkých přístavních městech, jako jsou Korint a Efez. Z těchto center obchodu se pak poselství šířilo do vnitrozemí. Pavel se vracel i do sborů, které založil, aby posílil a povzbudil nové věřící. Když nemohl sbory navštívit osobně, posílal věřícím dopisy. Takto věřící věděli, že na ně myslí a záleží mu na nich.

Porovnej texty (Ko 4,7–9 a Ef 6,21.22). Jak Pavel popisuje Tychika? Proč ho spolu s Onezimem poslal do Kolos?

Některé skutečnosti se lépe sdělují ústně než písemně. Bylo by zajímavé vědět, jaká poselství tito dva muži předali Koloským. Pavel věřil, že slova, která jim řekne Tychikus, povzbudí srdce adresátů (Ko 4,8; Ef 6,22). Tyto zprávy pravděpodobně obsahovaly také podrobnosti o Pavlově situaci ve vězení.

V každém případě byla taková komunikace důležitá i jako prostředek k udržování osobních vazeb, které spojují věřící.

Tychikus, jehož jméno znamená „šťastný“, byl jistě velmi důvěryhodným vyslancem. Pavel ho popisuje jako „milovaného bratra“ a „věrného pomocníka“. Šlo o jednoho ze dvou mužů z Malé Asie, které si Pavel vybral (Sk 20,4), aby ho doprovázeli na jeho cestě při sbírce pro chudé věřící v Jeruzalémě. Byl s Pavlem i během jeho druhého věznění v Římě, odkud ho apoštol poslal do Efezu, aby posílil tamní dílo (2Tm 4,12). Pavel uvažoval i o tom, že ho pošle k Titovi na Krétu (Tt 3,12). Doprovázel ho Onezim, který se obrátil během Pavlova pobytu v Římě (viz 1. lekci), a Pavel ho popisuje jako „věrného a milovaného bratra“.

Zdá se, že Pavel chtěl vědět i o situaci věřících v Kolosách. Tyto informace mohl získat prostřednictvím někoho, kdo se za ním z Kolos vypravil – a mohl to být i samotný Tychikus. Pavel svým zájmem vyjadřoval lásku a starost o tamní věřící. Přestože sbor osobně nenavštívil, posiloval je ve víře, aby mohli oslovovat další.

Aplikace

Jakým způsobem osobní Pavlova vyjádření ukazují jeho lidskost? V čem jeho postoje potvrzují platnost jeho služby?

PROPOJENÍ CÍRKVE

¹⁰Pozdravuje vás můj spoluvězeň Aristarchos a Barnabášův bratranec Marek, o němž jste již dostali pokyny. Až k vám přijde, přijměte ho. ¹¹Také vás zdraví Ježíš zvaný Justus. Jsou to jediná židé, kteří s námi pracují pro království Boží a jsou také mou útěchou. (Ko 4,10,11)

Osobní studium

Dnes jsme propojeni internetem, sociálními sítěmi a nesčetnými mobilními zařízeními. Jen těžko si umíme představit, jaké výzvě musel Pavel čelit, když chtěl sborům pomoci, aby se necítily osamocené, ale vnímaly, že jsou součástí něčeho většího.

Dozvěděli jsme se již, že Pavel posílal zprávy prostřednictvím různých posílů (Ko 4,7–9). Jakými dalšími způsoby Pavel podporoval propojení sborů (Ko 4,10,11)? Pavel se v dopise věnuje i některým problémům a sborům adresuje i velmi konkrétní pozdravy. Jak by mohlo znít hlavní téma Pavlových poselství sborům?

Těmito pozdravy Pavel vytváří a podporuje propojení mezi spoluvěřícími. Dozvídáme se, že Marek byl Barnabášovým bratrancem. Pavel tak připravuje cestu pro Markovu pravděpodobnou návštěvu Kolos. Aristarcha doslova popisuje jako „spoluvězně“, což znamená, že byl uvězněn s Pavlem. Oba vojáci v „Boží zbroji“ (Ef 6,10,11) bojovali za osvobození satanových zajatců pro službu v Božím království (viz 2Tm 2,1–4). Ježíš („zvaný Justus“; jde o židovskou a římskou

formu téhož jména; obě znějí podobně, jako například Saul/Pavel) je jim také doporučován jako důvěryhodný spolupracovník.

Pavel zdůrazňuje, že Aristarchos, Marek a Justus jsou židovští věřící. Potom vzpomíná tři pohany: Epafrase, Lukáše a Démase (Ko 4,12–14). Je důležité, že navzdory určitému napětí v církvi mezi věřícími ze Židů a z pohanů jsou tito spolupracovníci schopni spolupracovat efektivně, jednotně a ve vzájemném souladu. Pavel říká, že oni jako „jediná židé“ (Ko 4,11) mu byli „útěchou“. Zřejmě naznačuje určité zklamání z toho, že při něm v jeho utrpení nestálo více křesťanů ze Židů. Přesto je důležité, že v této době se Jan Marek, který před několika lety opustil Pavla a Barnabáše během jejich první misijní cesty (Sk 13,13), prokázal nejen jako loajální, ale také jako „útěcha“ pro Pavla (Sk 15,36–40).

Ohrožení jednoty církve není ničím novým. Tím, jak se adventistická církev v uplynulých desetiletích rozrostla po celém světě, prošla hlubokými změnami a mnohé skutečnosti narušují její jednotu. Důraz na jednotu je proto možné cítit na všech úrovních církve.

Aplikace

Které okolnosti způsobují napětí ve vašem sboru? Co můžeš udělat pro zmírnění toho, co ohrožuje jeho jednotu?

VĚRNĚ PLŇTE BOŽÍ VŮLI

¹²Pozdravuje vás Epafras, váš krajan, služebník Krista Ježíše, který o vás stále zápasí modlitbami, abyste stáli pevně a věrně plnili Boží vůli. ¹³Mohu dosvědčit, že pro vás i pro Laodikejské a Hierapolské vynakládá mnoho námahy. (Ko 4,12.13)

Osobní studium

V posledních letech vzniklo poměrně mnoho knih o „životě zaměřeném na cíl“ a o „církvi zaměřené na cíl“. Přestože může být problematické nechat se vést určitým cílem, jasné „zaměření na cíl“ je nezbytné pro jakékoli smysluplné úsilí.

Pavlov život a služba, jakož i život a služba jeho spolupracovníků a ostatních apoštolů, jsou příkladem takového zaměření (viz Fp 3,13.14). Výsledky hovoří samy za sebe – evangelium se rychle šířilo po celé Římské říši i za jejími hranicemi (Ko 1,23). Stejně zaměření je zapotřebí i dnes.

O jakém cíli mluví Pavel v úvodním textu (Ko 4,12.13)? Jak lze tohoto cíle dosáhnout?

Jak jsme zmínili v předchozí lekci, Epafras pravděpodobně sehrál klíčovou roli v šíření evangelia do Kolos a blízkých měst Laodikea a Hierapolis (viz také 1. lekci). Epafrasovy pozdravy a modlitby byly nepochybně pro věřící v těchto sborech velkým povzbuzením. Jeho modlitby měly jasné zaměření. Epafras „zápasil modlitbami“, aby Kolosané „stáli pevně a věrně plnili Boží vůli“ (Ko 4,12). Podívejme se blíže na hluboké myšlenky obsažené v tomto vyjádření.

Stát pevně – toto slovo znamená stát pevně a nehnutě, což je možné jen tehdy, jestliže „pevně zakotvení“ setrváváme ve víře a důvě-

řujeme pravdivosti evangelia (Ko 1,23). Totéž slovo Pavel několikrát zmiňuje i v souvislosti s bojem proti „dávlovým svodům“ (Ef 6,11) a s odoláváním silám temnoty díky božské moci tím, že se oblékneme do „plné Boží zbroje“ (Ef 6,10–18; srov. 2Tm 2,19).

Věrně – toto slovo označuje dokonalost charakteru, která nachází svůj konečný projev v obětavé lásce (Mt 5,44.48) u těch, kteří nikdy nebudou tvrdit, že již cíle dosáhli. Pavel sám o sobě píše: „Nemyslím, že bych již byl u cíle anebo již dosáhl dokonalosti; běžím však, abych se jí zmocnil, protože mne se zmocnil Kristus Ježíš“ (Fp 3,12).

Plnit – toto slovo znamená úplnost a také uskutečnění něčeho v plné míře. Stejný koncept je použit v souvislosti s Abrahamem, který měl „pevnou jistotu“, že Bůh udělá to, co slíbil, ačkoli je to z lidského hlediska nemožné (Ř 4,20.21), a na označení Pavla, kterého Pán posílil, aby „mohl dovršit zvěstování evangelia“ (2Tm 4,17).

Boží vůle – sám Pavel se modlil, aby věřící v Kolosách jasné znali Boží vůli: „... abyste plně, se vši moudrostí a duchovním pochopením poznali jeho vůli. Tak budete svým životem dělat Pánu čest a stále se mu líbit, ve všem poneseťte ovoce dobrých skutků, budete růst v poznání Boha, a z moci jeho božské slávy nabudete síly k trpělivosti a radostné vytrvalosti“ (Ko 1,9–11).

Aplikace

Epafras se modlil, aby věřící „stáli pevně a věrně plnili Boží vůli“. Ve které konkrétní oblasti tvého života tě Bůh zve stát pevněji nebo se úplně poddat jeho vůli?

NEMILUJTE SVĚT

¹⁴Pozdravuje vás milovaný lékař Lukáš a Démas. ¹⁵Pozdravujte bratry v Laodikeji i Nymfu a církev, která se shromažďuje v jejím domě. (Ko 4,14.15)

¹⁰Démas mě totiž opustil, protože více miloval tento svět, a odešel do Tesaloniky. Krescens odešel do Galacie, Titus do Dalmácie. ¹¹Jediný Lukáš je se mnou. Marka vezmi s sebou, bude mi užitečný jako pomocník. (2Tm 4,10.11)

Osobní studium

Čím se podle úvodních textů (Ko 4,14.15 a 2Tm 4,10.11) Pavlův spolupracovník Lukáš liší od Démase a proč?

Apoštol Jan říká: „Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Miluje-li kdo svět, láska Otce v něm není“ (1J 2,15). Lukášova láska k Ježíši a jeho království ho vedla k tomu, že stál při Pavlovi až do konce, bez ohledu na okolnosti, zatímco Démas miloval tento svět více než ten příští.

Přečti si následující pasáže. Jaká rada v nich zaznívá pro ty, kdo očekávají druhý Kristův příchod?

Mk 13,32–37

Tt 2,11–14

2Pt 3,10–14

Zj 3,17–21

Ježíš a apoštolové nás často vyzývají, abychom „bděli“, byli ostražití a vždy připravení na příchod Pána – aby nás nic nezaskočilo. Žel, stejně jako učedníci, kteří nedbali na Ježíšův příkaz „bděte a modlete se“ (Mk 14,38), ani mnozí křesťané se těmi to výzvami neřídí. Všechno závisí na tom, komu nebo čemu patří naše srdce. Nelze totiž sloužit dvěma pánům.

V poselství pro Laodikeu nám Ježíš dává jasné instrukce: (1) Čiňme pokání ze svých hříchů. (2) Máme otevřít svá srdce Ježíši a nechat ho, aby nás ovládal. To nám pak (3) umožní získat „zlato“ víry a lásky, které je přechištěno ohněm a zvítězilo nad pokušením.

Aplikace

K pokání z jakých konkrétních skutků nebo postojů by tě mohl Ježíš vyzvat právě dnes? Kterou částí jeho instrukcí (1–3) se potřebuješ právě teď nejvíc řídit?

POSELSTVÍ PRO LAODIKEU

¹⁶Až tento list u vás přečtete, zaříd'te, aby byl čten také v laodikejské církvi a abyste vy četli list Laodikejským. ¹⁷A Archippovi řekněte: Hled', abys konal službu, kterou jsi přijal od Pána. ¹⁸Pozdrav mou, Pavlovou rukou. Pamatujte na to, že jsem v poutech. Milost s vámi. (Ko 4,16–18)

Osobní studium

Uvažuj o úvodním textu Ko 4,16–18 v souvislosti s Ko 2,1–3. Jak souvisí Ježíšovo poselství pro Laodikeu (viz včerejší část) s Listem Koloským, který se měl číst i v laodikejském sboru?

Při pohledu na historii Božího lidu v průběhu věků vidíme, že se opakují stále stejné problémy. Proroci kárali Izrael za to, že chtěl uctívat Boha stejně jako okolní národy. Vyzývali Boží lid, aby činil pokání, dokud nebude pozdě. Izajáš dokonce nařikal: „Běda! Nevěstkou se stalo město věrné!“ (Iz 1,21) a vybízel lidi, aby se vrátili k Bohu a požádali ho o odpuštění a očistění (Iz 1,16–20). Jan Křtitel (Mt 3,2.8–10) i Ježíš (Mt 4,17; 12,33–37) vyzývali Izraelce, aby činili pokání a přinášeli ovoce, které ob stojí u soudu v posledních dnech. A podobné poselství hlásali i apoštolové (Sk 2,38; 3,19; 17,30; 2K 7,9.10).

Porovnejte následující pasáže. Jaké podobnosti existují mezi poselstvími v těchto dvou knihách?

Iz 60,1–3 a Zj 18,1–4

Iz 62,1–5 a Zj 19,7.8

Bůh sjednotí nebe a zemi. Ale kvůli probíhajícímu velkému sporu se to musí stát postupně:

1. Na Golgotě přišel satan i o poslední zbytky sympatií, které měl mezi nebeskými bytostmi (J 12,31).
2. Prostřednictvím Kristovy služby v nebeské svatyni je Boží lid posilován „ve všem dobrém“. Kristus dělá všechno pro to, aby jeho následovníci „plnili jeho vůli“ (Žd 13,21), a připravuje je tak pro nebe.
3. Prostřednictvím tisíciletého soudu a posledního soudu na konci tisíciletí jsou všechny zbývající otázky navždy vyřešeny a hřích a nekající hříšníci jsou zničeni v jezeře věčného ohně, který také očistí zemi (Zj 21,8).
5. Teprve ukončením hříchu mohou být nebe a země konečně sjednoceny (Zj 21,3).

Aplikace

Co můžeš udělat ty sám, abys zůstal věrný Bohu a pravdě, kterou nám dal? Jaká rozhodnutí ti pomohou ukázat, komu skutečně patří tvé srdce?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Když se člověk odevzdá Kristu, ovládne jeho nové srdce nová moc. Jeho život se změní tak, jak by jej on sám nikdy změnit nedokázal. Nadpřirozeným zásahem se do něho dostává nadpřirozená moc. Stává se Kristovou pevností v rozbouřeném světě a Kristus si přeje, aby byl pro něho jedinou svrchovanou autoritou. Člověk vedený nebeskými silami je schopen odolávat satanovým útokům. Pokud se však neodevzdáme Kristu, ovládne nás nepřítel. Každý z nás je pod vládou jedné nebo druhé mocnosti, které bojují o svrchovanost v tomto světě. Jiná možnost není. Pod vládu království temnosti se dostaneme snadno, ani nemusíme mít v úmyslu jí sloužit. Stačí, abychom zanedbávali spojení s královstvím světla. Nebudeme-li spolupracovat s nebeskými silami, zmocní se našeho srdce satan a zabýdlí se v něm. Jedinou obranou proti zlu je přijmout Krista do svého srdce vírou v jeho spravedlnost. Pokud nebudeme mít živé spojení s Bohem, neodoláme hříšnému vlivu sebelásky, nestřídmosti a pokušení. Můžeme se zbavit mnoha zlovyků, na nějakou dobu se můžeme od satana odtrhnout, ale bez živého spojení s Bohem a bez naprosté odevzdanosti Kristu budeme přemoženi. Bez osobního poznání Spasitele a bez neustálého společenství s ním se vydáváme na milost a nemilost nepříteli a nakonec se mu poddáme.“ (DA 324; TV 205)

Otázky k rozhovoru

1. Prostudujte si výše uvedený citát z knihy Touha věků. Ano, ve velkém sporu jsou jen dvě strany, a pokud se vědomě nerozhodneme pro Krista, jsme na straně satana (L 11,23). Ať už nás myšlenka, že neexistuje žádná „třetí“ strana, jakkoli trápí, Bůh není povinen zařídit, aby jeho pravdy nikoho nepohoršily. Co vám tato skutečnost říká o tom, jak důležité je skutečně odevzdat svou vůli Kristu?
2. Přečtěte si Zj 14,14–16. Časný déšť Letnic umožnil semeni evangelia vyklíčit a růst, zatímco pozdní déšť připravuje zemi na konečnou sklizeň. Co o této perspektivě říká Zj 14,12?
3. Jak nás ovlivňuje kultura a svět kolem? Jaký vliv má na nás osobně a jaký na společenství církve? Jak se můžeme chránit před negativními vlivy světa, které byly vždy pro Boží lid problémem?

POUŽITÉ ZKRATKY

.....

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad (ČEP). Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21 Bible, překlad 21. století

BK Bible kralická

ČSP Český studijní překlad

PMP Studijní překlad Miloše Pavlíka

Díla Ellen G. Whiteové

U českých překladů knih Ellen G. Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název	Zkratka	Český překlad
AA	The Acts of the Apostles	PNL	Poslové naděje a lásky
AH	The Adventist Home	ŠD	Šťastný domov
COL	Christ's Object Lessons	PM	Perly moudrosti
DA	The Desire of Ages	TV	Touha věků
Ev	Evangelism	Ev	Evangelizace
GC	The Great Controversy	VDV	Velké drama věků
MB	Thoughts from the Mount of Blessing	MON	Myšlenky o naději
MH	The Ministry of Healing	ŽNP	Život naplněný pokojem
SC	Steps to Christ	CVP	Cesta k vnitřnímu pokoji

Zkratka	Anglický název
EW	Early Writings
LDE	The Last Day Events
Ms	Manuscript
TMK	That I May Know Him
YI	The Youth's Instructor

Další materiály

Zkratka	Anglický název
BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary
RH	Advent Review and Sabbath Herald
ST	Signs of the Times

Všem dárcům děkujeme za jejich ochotu podporovat práci církve v naší zemi i v prostoru světa kolem nás.

Církev adventistů sedmého dne financuje většinu svých projektů z vlastních zdrojů prostřednictvím různých sbírek. Každou sobotu proběhnou v našich shromážděních sbírky dvě. Jedna je určena na provoz místního sboru a druhá na podporu různých celosvětových misijních projektů.

Informace pro pokladníky sborů – misijní sbírky jsou odesílány na účet příslušného sdružení. První část variabilního symbolu je ve sloupci VS, druhá část variabilního symbolu je přidělené číslo sboru.

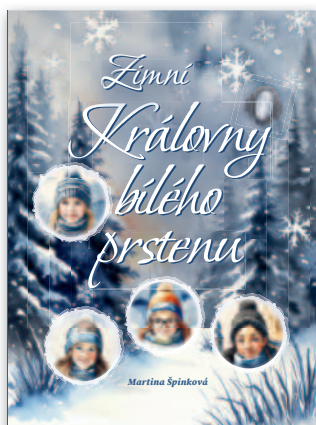
Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2026			
	Téma soboty	Sbírka	VS
Leden			
3. 1.	Den modlitby		
10. 1.	Den zdraví		
17. 1.	10 dní modliteb za vylití Ducha svatého (7.–17.1.)		
	Den náboženské svobody	Sbírka DNS pro ČSU	4
24. 1.			
31. 1.			
Únor			
7. 2.	Den osobní evangelizace		
14. 2.	Národní týden manželství (9.–15. 2.)		
21. 2.			
28. 2.			
Březen			
7. 3.	Modlitební den žen		
14. 3.	Den adventistického rádia AWR	Sbírka pro AWR	9
21. 3.	Den dětí a mládeže		
28. 3.	Modlitební týden mládeže (21.–28. 3.)	Sbírka MTM pro EUD	110
	Den křesťanského vzdělávání		
	Sbírka 13. soboty pro Jihopacifickou divizi	Sbírka 13. soboty	13

HopeTV.cz

NABÍDKOVÝ LIST 1.Q 2026

NOVINKY

MARTINA ŠPINKOVÁ ZIMNÍ KRÁLOVNY BÍLÉHO PRSTENU

Pokračování příběhů čtyř dívek, pro které má nejen bílý prsten velký význam.

16,5 × 21,5 cm /
140 stran /
pevná vazba

JOZEF KOLLÁR HOLUB PIERO

Mladý holub Piero hodlá naplnit své sny a odmítá se smířit s bezstarostným způsobem života, který vposled působí zakrnění.

13,5 × 21 cm /
128 stran /
pevná vazba

JAN DYMÁČEK SKRYTÁ POVZBUZENÍ V BIBLI – S BOŽÍM SLOVEM NA KAŽDÝ DEN

Při pročítání Bible můžeme na první pohled přehlédnout pozitivní poselství určené právě nám. A tak otevřme postupně všechny knihy Bible a podívejme se na skrytá povzbuzení, jež jsou v nich obsažená.

11,5 × 17 cm / 376 stran /
brožura

MOŽNOST OBJEDNÁNÍ

- ▶ Advent-Orion, spol. s r. o.
Roztocká 44/5, 160 00 Praha 6 – Sedlec
tel.: 558 359 100, 603 553 628
e-mail: expedice@adventorion.cz
www.adventorion.cz

- ▶ Prostřednictvím sborového traktátníka doručení v příští zásilce do vašeho sboru (neplatí se poštovné ani balné).
- ▶ Osobní objednání – zásilky jsou expedovány po obdržení objednávky na adresu objednatele (poštovné a balné 100 Kč, dobřetné 100 Kč).

NOVINKY

FRANK M. HASEL (editor)

BIBLICKÁ HERMENEUTIKA V ADVENTISTICKÉ PERSPEKTIVĚ

Čtrnáct kapitol této knihy poskytuje cenné poznatky o tom, jak adventisté sedmého dne přistupují k Bibli a jak se ji snaží vykládat. Nabízejí teologický pohled na naši historii a mohou být zároveň naším vodítkem při výkladu Bible i v budoucnosti. Objasňují vnitrobiblickou hermeneutiku, díky níž můžeme lépe chápat Bibli a důsledně se jí řídit.

16 × 24 cm / 424 stran / pevná vazba

ERNESTINE FINLEYOVÁ TAJEMSTVÍ DOBRÉHO ZDRAVÍ

Osm principů, které mohou změnit náš život:
VODA – POHYB – LÁSKA – ŽIVOTNÍ STYL –
VÝŽIVA – PROSTŘEDÍ – SLUNCE – SPÁNEK
Tato "tajemství" nejsou složitá ani drahá. Kniha nejenom že řekne, **co** dělat, ale také **jak** to udělat. Každá kapitola končí praktickými tipy, které lze hned uvést do praxe.

21 × 27 cm / 192 stran / brožura

PAVEL GOIA, KELLY MOWREROVÁ V DUCHU A MOCI

Boží přítomnost a odpovědi na modlitby
v životě Pavla Goii.

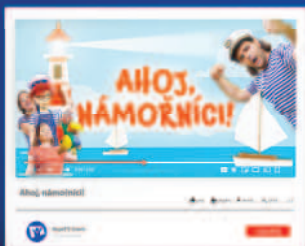
13 × 20 cm / 188 stran / brožura

HopeTV nabízí naději v každém záběru

Achillovy paty evoluce

Mnozí lidé věří, že evoluce je nezpochybnitelným faktem a odolá všem útokům, jako Achilles ve svém zlatém brnění. Je to ale opravdu tak?

Ahoj, námořníci!

Valí se sem vlna dětské zábavy! Nasedněte se svými dětmi a s posádkou kapely Only His na loď a vydejte se na dobrodružnou plavbu.

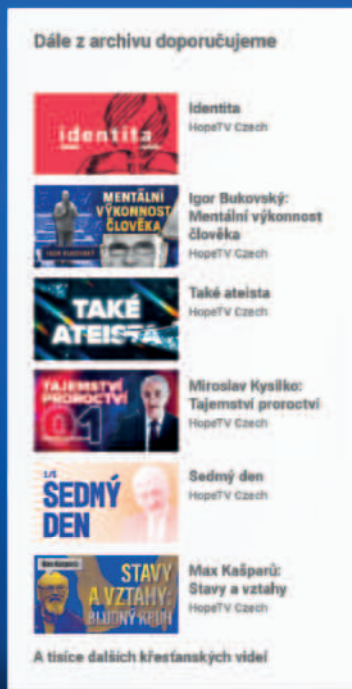
Projekt rodina

Kdysi byla fungující rodina samozřejmostí, dnes je spíše vzácností. Proto vznikl Projekt rodina – seriál, v němž vás vztahová poradkyně Milena Mikulková provede celou problematikou vztahů a rodinného života.

Hledání 2

Seriál Hledání 2 sklídl po celém světě již mnoho ocenění a svým moderním zpracováním může i vám pomoci seznámit vaše přátele s křesťanstvím a nenásilnou formou je oslovit poselstvem evangelia.

Koncert v knize

Velký příběh o lásce

Hudební dramatizace nejen vánočního příběhu

Další multimediální kniha, která poskytuje textový a pomocí QR kódů přeneseně i audiovizuální záznam hudebního vyprávění Pěveckého sboru Ireny Szurmanové s názvem Velký příběh o lásce. Jde o hudební zpracování vánočního příběhu, který ovšem nemluví pouze o narození Mesiáše, ale stejně tak o jeho životě, smrti a vzkříšení. Jde tak hlavně o vyprávění příběhu o Bohu, který vstupuje do lidských dějin, obětuje se a dává.

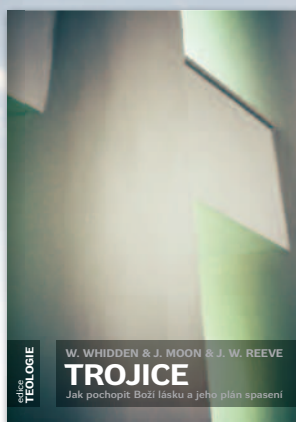
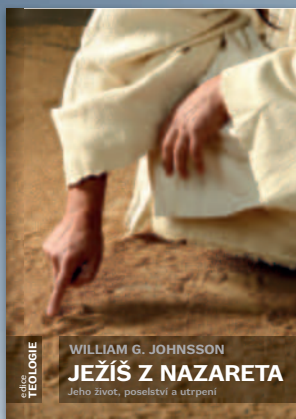
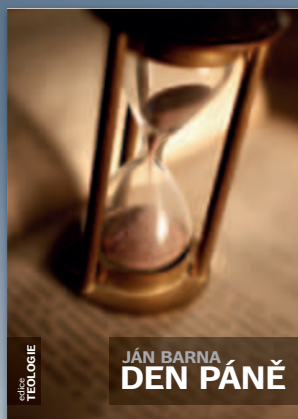
Kniha QR kódy propojuje texty písní i slova s audiovizuálním záznamem na YouTube, který byl pořízen ve spolupráci s HopeTV v Třinci v prosinci 2018 a v Ostravě v roce 2022. Pěvecký sbor zpívá v doprovodu komorního orchestru složeného z členů Janáčkovy filharmonie Ostrava a hostů. Vyprávění přednáší herci Eva Kodešová a Miroslav Etlzer. Na stránkách knihy je možné najít i předmluvu a kompletní obsazení projektu. Kniha je bohatá na fotografie z koncertů pěveckého sboru z let 2018 až 2022 a její součástí je i DVD se záznamem z roku 2018.

Brožura 15 x 21 cm / 92 stran, DVD s bookletem

Objednávky přijímá Advent-Orion, spol. s r. o., Roztocká 44/5, 160 00 Praha 6 – Sedlec,
e-mail: expedice@adventorion.cz, tel.: 603 553 625, www.adventorion.cz

ČASOVĚ OMEZENÁ NABÍDKA:

sleva 45 % do 31. 3. 2026

- ▶ **Ján Barna: Den Páně**
brožura / 15 × 21 cm / 256 stran
- ▶ **William G. Johnsson: Ježíš z Nazareta**
brožura / 15 × 21 cm / 464 stran
- ▶ **Jiří Moskala: Kniha Daniel a makabejská teze**
brožura / 15 × 21 cm / 432 stran
- ▶ **Jiří Moskala: Příběhy Boží milosti**
brožura / 15 × 21 cm / 128 stran
- ▶ **Jerry Moon, John W. Reeve, Woodrow W. Whodden: Trojice**
brožura / 15 × 21 cm / 328 stran
- ▶ **Hans K. LaRondelle, Jon Paulien: Tu se jim otevřely oči...**
brožura / 15 × 21 cm / 200 stran

ČASOPIS PRO VŠECHNY, KDO CHTĚJÍ DOHLÉDNOUT DÁLE

— (až za obzor)

INTERNETOVÉ STRÁNKY SOBOTNÍ ŠKOLY
<http://sobotniskola.casd.cz>

základní informace o sobotní škole / lekce ve formátu pdf /
doplňkové materiály / odkazy na další
studijní pomůcky / podněty k modlitbám

**Načtené lekce
na Spotify**

